

OP Helsingin toimintakertomus ja tilinpäätös 2019

OP Helsinki

SISÄLLYSLUETTELO

sivu

1-23 Toimintakertomus

24-26 Osuuspankin konsernin tuloslaskelma ja tase

27-28 Osuuspankin tuloslaskelma ja tase

29-32 Rahoituslaskelma

Osuuspankin ja konsernin tuloslaskelman ja taseen liitteenä
annettavat tiedot

33-51 Osuuspankin tilinpäätöksen merkittävimmät laatimisperiaatteet

52-88 Liitetiedot

89-97 Luettelo kirjanpitokirjoista, tositteiden lajeista sekä selvitys
niiden säilytystavoista

98 Hallituksen allekirjoitus

98 Tilintarkastajien merkintä suoritetusta tilintarkastuksesta

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2019

- Helsingin Seudun Osuuspankin (OP Helsinki) liikevoitto kasvoi 35,0 miljoonaan euroon (28,7).
- Luottoihin ja saamisiin liittyvät odotettavissa olevat luottotappiot pienenevät 2,2 miljoonaan euroon (13,9), ja niiden määrä suhteutettuna luotto- ja takauskantaan pysyi matalalla tasolla.
- Korkokate kasvoi 12 prosenttia ja nettopalkkiotuotot kasvoivat 7 prosenttia vertailukaudesta.
- Kulujen suhde tuottoihin oli 73,1 prosenttia (65,5).
- Ydinvakavaraisuus oli 25,5 prosenttia (32,0).
- Joulukuun lopussa pankilla oli 214 680 omistaja-asiakasta (199 162).
- Pääkaupunkiseudun pienten ja keskisuurten yritysasiakkaiden palvelu siirtyi OP Helsinkiin 1.1.2019 alkaen.
- Uusi johtoryhmä aloitti 1.1.2019.
- Hallituksen tarkastusvaliokunta aloitti toimintansa 1.1.2019.

Avainlukuja

Avainlukuja	2019	2018	Muutos
Liikevoitto, milj. euroa	35,0	28,7	21,8 %
Kulujen suhde tuottoihin, %	73,1	65,5	7,6
Oman pääoman tuotto (ROE), %	3,6	3,2	0,4
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde, %	25,5	32,0	-6,5
Henkilöstö keskimäärin	552	490	65
Omistaja-asiakkaat	214 680	199 162	15 518

OP Helsinki osana OP Ryhmää

Helsingin Seudun Osuuspankki (OP Helsinki) on pääkaupunkiseudulla (Helsinki, Espoo, Vantaa) toimiva jäsentensä omistama osuuskuntamuotoinen talletuspankki, joka harjoittaa toimialueellaan paikallista vähittäispankkitoimintaa. OP Helsinki kuuluu tytäryhtiönä OP Ryhmän keskusyhteisöön. OP Helsingissä päätösvalta kuuluu omistaja-asiakkaille ja OP Osuuskunnalle (Keskusyhteisö), joita edustaa edustajisto.

Osuuspankki kuuluu OP Ryhmään, joka on johtava suomalainen finanssiryhmä. OP Ryhmä koostuu itsenäisistä osuuspankeista ja niiden keskusyhteisöstä OP Osuuskunnasta tytäryhtiöineen. OP Ryhmän ja sen jäsenpankkien keskitettyjen palveluiden kehittämisestä ja tuottamisesta vastaavat OP Osuuskunta sekä sen tytäryhtiöt OP-Palvelut Oy ja OP Korttiryhtiö Oy. OP Osuuskunta toimii koko OP Ryhmän strategisena omistusyhteisönä ja ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

Osuuspankki on OP Osuuskunnan jäsenluottolaitos. OP Osuuskunta ja sen jäsenluottolaitokset yhdessä niiden konsolidointiryhmiin kuuluvien yhteisöjen kanssa muodostavat yhteenliittymän, josta säädetään laissa talletuspankkien yhteenliittymästä (Yhteenliittymälaki). Yhteenliittymälain mukaan keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat toistensa veloista ja sitoumuksista ja niiden vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan yhteenliittymän tasolla. OP Ryhmän vakuutusyhtiöt eivät kuulu keskinäisen vastuun piiriin.

Osuuspankilla jäsenluottolaitoksena ei ole velvollisuutta julkistaa luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 12 §:n mukaista puolivuosisikatsausta. Jäsenluottolaitoksella ei ole velvollisuutta julkistaa vakavaraisuutta koskevia tietoja (ns. Pilari III -tiedot) kokonaisuudessaan, vaan ne julkistetaan OP yhteenliittymästä.

Toimintaympäristö

Maailmantalouden kasvu hidastui vähitellen vuoden 2019 aikana ja jäi keskimäärin hitaimmaksi sitten vuosikymmenen alun. Erityisesti teollisuuden ja maailmankaupan kehitys oli heikkoa. Vaisun talouskehityksen myötä inflaatio pysyi verkkaisena.

Euroopan keskuspankki laski syyskuussa talletuskoron -0,5 prosenttiin -0,4 prosentista. Lisäksi EKP aloitti marraskuun alussa jälleen ostaa arvopapereita markkinoilta 20 miljardilla eurolla kuukaudessa. Lyhyet markkinakorot laskivat vuoden 2019 aikana hieman. Pidemmät korot laskivat selvemmin, jos kohta vuoden lopulla korot toipuivat loppukesän pessimistisistä tunnelmista. Osakemarkkinoilla kurssit nousivat loppuvuonna, kun suurimpien riskien nähtiin helpottaneen. Vuoden aikana osakemarkkinat vahvistuivat selvästi.

Suomen talouskasvu hidastui ennakkotietojen mukaan hieman edellisestä vuodesta. Talouskasvua kannattelivat kulutus ja palveluiden vienti. Tavaravienti kärsi vientimarkkinoiden kangertelusta. Rakentamisen kasvu hidastui, ja investoinnit kokonaisuutena kehittyivät heikosti. Asuntomarkkinat piristyivät vuoden loppua kohti. Kysyntä kohdistui yhä pienempiin kerrostaloasuntoihin, ja hinnat nousivat keskimäärin vain hieman.

Pääkaupunkiseudun väestömäärä kasvaa jatkuvasti ja näin ollen pääkaupunkiseutu on ainutlaatuinen toimintaympäristönä verrattuna muuhun Suomeen. Pääkaupunkiseudun väestö kasvoi vuonna 2019 ennakkotiedon mukaan yhteensä noin 15 900 asukkaalla. Kasvu oli suurempi kuin kertaakaan aikaisemmin tällä vuosituonnilla. Syntyneiden määrä pääkaupunkiseudulla väheni edellisvuodesta noin 50 hengellä. Pääkaupunkiseutu sai muuttovoittoa yhteensä noin 14 500 henkeä, josta puolet tuli kotimaasta ja puolet ulkomailta.

Vuonna 2019 vanhojen asuntojen kauppa jatkui pääkaupunkiseudulla vilkkaana. Vanhoja asuntoja myytiin n. 10 % enemmän kuin edellisvuonna. Myös rakentamisen tilanne pääkaupunkiseudulla jatkui hyvänä johtuen kasvavasta väestöstä, sijoittajien kiinnostuksesta pääkaupunkiseudun kiinteistöihin sekä uusista hyvistä rakentamispaikoista. Aloitettujen hankkeiden rakentaminen ylläpiti volyyymiä myös vuonna 2019. Pääkaupunkiseudun uusien asuntojen aloitusmäärä laski hieman edellisvuodesta. Yritystoiminnan kasvu oli vahvaa erityisesti palvelutoiminnassa ja rakentamisessa.

Yritysvastuu

Yritysvastuu on tiivis osa OP Ryhmän ja osuuspankkien liiketoimintaa ja strategiaa. Vastuullisuuden perusta rakentuu OP Ryhmän perustehtävälle, yhteisille arvoille, vahvalle vakavaraisuudelle ja osaavalle riskienhallinnalle, joita asiakasomisteinen liiketoimintamalli tukee. Yritysvastuun toimenpiteissä OP Ryhmässä huomioidaan taloudellinen ja sosiaalinen vastuu sekä ympäristövastuu. OP Ryhmän tavoite yritysvastuussa on olla toimialan edelläkävijä Suomessa. OP Ryhmä on sitoutunut noudattamaan YK:n Global Compact -aloitteen kymmentä periaatetta ihmisoikeuksista, työelämän oikeuksista, ympäristöperiaatteista ja korruption torjunnasta. OP on vuodesta 2009 lähtien sitoutunut noudattamaan YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteita. Vuonna 2019 OP Ryhmä allekirjoitti perustajajäsenenä YK:n ympäristöohjelman Finance Initiativen (UNEP FI) vastuullisen pankkitoiminnan periaatteet. OP Ryhmän ryhmätasoinen vastuullisuusraportointi perustuu GRI-standardeihin ja on luettavissa osana OP Ryhmän vuosikatsausta osoitteessa op-year2019.fi.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Liiketoiminta ja hallinto

Pääkaupunkiseudun pienten ja keskisuurten yritysasiakkaiden palvelu siirrettiin osana keskusyhteisökonsernin rakennejärjestelyjä OP Yrityspankki Oyj:stä OP Helsinkiin 1.1.2019 alkaen. Siirron tavoitteena oli muodostaa OP Helsingistä osuuspankki, jossa palvellaan niin henkilö-, varallisuudenhoito- kuin yritysasiakkaitakin OP Ryhmän osuuspankkien toimintamallin mukaisesti. Siirron seurauksena OP Helsinkiin siirtyi noin 80 henkilöä.

OP Helsingin johtamis- ja organisaatorakennetta uudistettiin vuonna 2019 organisoitumalla asiakkuuksien ympärille: henkilö-, pk-yritys- ja yhteisö- sekä private- ja varallisuudenhoitoasiakkuuksiin. Organisoitumisen tarkoituksena oli parantaa asiakaskokemusta ja sujuvoittaa asiakaspalvelua. Pankille nimitettiin uusi johtoryhmä 1.1.2019 alkaen, jossa henkilöasiakkuuksista vastaa johtaja Tiina Mäkelä, pk-yritys- ja yhteisöasiakkuuksista johtaja Mikko Yli-Isotalo sekä private- ja varainhoitoasiakkuuksista johtaja Markus Malviniemi. Lisäksi johtoryhmään nimitettiin OP Helsingin henkilöstöjohtaja Elina Aho ja talouspäällikkö Antti Vähäjärvi.

OP Helsingin hallitus uudisti pankin hallinto- ja ohjausjärjestelmää päättämällä 12.12.2018 tarkastusvaliokunnan perustamisesta, joka aloitti toimintansa 2019 alusta. Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on avustaa hallitusta taloudelliseen raportointijärjestelmään, sisäisen valvonnan ja tarkastuksen sekä riskienhallintajärjestelmien tehokkuuteen, tilintarkastukseen, tilintarkastajan riippumattomuuteen ja tilintarkastajan valinnan valmisteluun liittyvien asioiden seurannassa, valvomisessa ja valmistelussa.

Tuotto-osuusanti ja tuottodebentuurit

OP Helsingin 2.1.2018 liikkeelle laskema Tuotto-osuusanti päättyi 31.12.2019. OP Helsinki myi vuoden 2019 aikana Tuotto-osuuksia yhteensä 43 miljoonalla eurolla (91). Tuotto-osuus on asiakasomistajan vapaaehtoinen sijoitus osuuspankin omaan pääomaan ja se voidaan lukea pankin ydinvakavaraisuuteen. Vuoden lopussa Tuotto-osuuksiin oli sijoituksia 674 miljoonaa euroa (649), josta omistaja-asiakkailla oli 341 miljoonaa euroa (316) ja emoyhtiö OP Osuuskunnalla 333 miljoonaa euroa (333). Tuotto-osuuden tuottotavoite vuodelle 2019 oli 3,25 prosenttia. OP Ryhmän hallintoneuvosto on vahvistanut tuottotavoitteeksi 3,25 prosenttia myös vuodelle 2020.

OP Helsinki sai Euroopan Keskuspankilta luvan lunastaa vuonna 2014 liikkeelle laskemansa tuottodebentuurit nimellisarvoltaan 59,6 miljoonaa euroa, kunkin instrumentin osalta viiden vuoden kuluttua sen liikkeeseenlaskupäivästä. Viimeinen tuottodebenttuuri lunastettiin 29.12.2019. Debentuurilainat kuuluivat velkoihin, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla ja ne luettiin pankin toissijaisiin omiin pääomiin.

Lahjoitukset

OP Helsinki teki vuonna 2019 merkittävän taidelahjoituksen lahjoittaen teoksia OP Ryhmän Taidesäätiölle noin 400 tuhannen euron arvosta.

Vuonna 2019 osallistuttiin Kesäduuni OP:n piikkiin -kampanjaan, jossa osuuspankit eri puolilla Suomea tarjoavat tukea yleishyödyllisille yhdistyksille nuorten palkkaamiseksi. Kampanjassa yhdistys palkkaa nuoren ja osuuspankki maksaa yhdistykselle nuoren kahden viikon palkan, 400 euroa. OP Helsinki sitoutui tukemaan 300 nuoren palkkaamista kesällä 2019.

OP Helsinki tuki yksinäisyyden vähentämistä pääkaupunkiseudulla yhteistyössä Helsinkimissio ry:n kanssa. Taloudellisen tuen lisäksi osallistuttiin erilaisiin tapahtumiin yhdessä järjestön kanssa.

Olympiakomitealle osoitetulla taloudellisella tuella perustettiin kuusi Lasten Liike -iltapäiväkerhoa eri puolille pääkaupunkiseutua. Lasten Liike -kerhoissa lapsilla on mahdollisuus kokeilla erilaisilla liikuntamuotoja ja autetaan lapsia löytämään mielekäs tapa liikkua.

Taloustaitojen vahvistaminen

OP Helsinki panosti digipalveluneuvontaan. Vuoden 2019 aikana pankin vapaaehtoiset digilähettiläät ja yhteisölähettiläät opastivat asiakkaita digilaitteiden- ja palveluiden käytössä toimipisteissä, kirjastoissa

sekä erilaisissa tapahtumissa ympäri pääkaupunkiseutua. Yksistään kirjastoissa kohtaamisia oli satoja, painottuen seniori-ikäisiin.

Vuonna 2019 osallistuttiin myös aktiivisesti OP:n valtakunnalliseen rahapuhetta -hankkeeseen ja järjestettiin nuorille suunnattua taloustaitovalmennusta oppilaitoksissa sekä yhteistyökumppanien tilaisuuksissa.

Paikallista yhteisöllisyyttä tukemassa

OP Helsinki oli mukana useissa pääkaupunkiseudun yleisötapahtumissa. Tapahtumille suunnatulla tuella mahdollistettiin yhteisöllistä, elävää kaupunkikulttuuria sekä lapsille ja nuorille suunnattua toimintaa. OP Helsinki oli mukana mm. Lux Helsinki -valotaidefestivaalissa, Helsinki-päivässä, Helsinki Cup - juniorijalkapalloturnauksessa ja Tubeconissa. OP:n tukemiin tapahtumiin osallistui yli miljoona osallistujaa.

Lisäksi OP Helsinki järjesti neljä Hippon kisa-aikaa vuonna 2019. Yleisurheiluseurojen kanssa yhteistyössä järjestettyihin 4-10 -vuotiaalle tarkoitettuihin kisoihin osallistui yhteensä 1 020 lasta.

Konsernirakenne ja siinä tapahtuneet muutokset tilikauden aikana

Konserniin kuuluu pankin lisäksi tytäryrityksenä OP Koti Helsinki Oy LKV. Konserniin on yhdistelty myös osakkuusyhtiö Kiinteistö Oy Kaisaniemenkatu 1:stä pankin omistusta vastaava osuus. Pankki on laatinut konsernitilinpäätöksen, johon on yhdistelty emopankin tilinpäätöksen lisäksi tytäryhtiöiden tilinpäätökset Finanssivalvonnan Määräykset ja ohjeet 2/2016 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus edellyttämässä laajuudessa. Koska konsernitilinpäätöksen luvut eivät poikkea olennaisesti emo-osuuspankin tilinpäätöksestä, tässä toimintakertomuksessa käsitellään osuuspankin ja sen konsernin toimintaa emo-osuuspankin tilinpäätöksen lukujen perusteella. Merkittävimmät konsernin erät on kerrottu jäljempänä kappaleessa Osuuspankin konserni.

Olellaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

OP Helsingin hallitus päätti myydä Mikonkadun konttorin tilojen hallintaan oikeuttavat osakkeet Kiinteistö Oy Kaisaniemenkatu 1:stä. Kaupat pannaan toimeen 30.1.2020. OP Helsinki jää kiinteistön päävuokralaiseksi ja jatkaa pääkonttorinsa toimintaa nykyisissä tiloissaan. Konttorin tilat remontoidaan vuoden 2020 aikana. Kauppa vapauttaa pääomia varsinaisen liiketoiminnan käyttöön ja parantaa pankin vakavaraisuutta.

OP Helsingin hallitus päätti 31.10.2019 OP Osuuskunnan hallintoneuvoston 25.9.2019 tekemän periaatepäätöksen mukaisesti osuuspankin vahinkovakuutusmyynnin siirtämisestä Pohjola Vakuutukseen 1.4.2020 alkaen. Päätöksen taustalla ovat toimintaympäristön ja asiakaskäyttäytymisen muutos ja osin näistä seurannut osuuspankeissa tehtävän vahinkovakuutusmyynnin hiipuminen sekä viranomaisten kasvavat vaateet osaamisen ylläpidon ja toiminnan valvomisesta. Vahinkovakuuttaminen on jatkossakin osa OP Helsingin asiakkaiden palvelutarjoamaa ja asiakkuuden hoitoa.

Tilikauden tulos

Liikevoittoon vaikuttaneiden keskeisimpien tuotto- ja kuluerien kehitys kolmelta viimeiseltä vuodelta sekä vuoden 2019 muutos on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Tulosanalyysi				
Milj. euroa	2019	2018	Muutos, %	2017*
Tuotot				
Korkokate	81,5	72,8	12,0	69,4
Muut tuotot				
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	0,4	0,3	47,5	0,7
Palkkiotuotot, netto	52,8	49,5	6,7	49,1
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	0,2	-0,2	171,2	0,1
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	0,0	0,1	-119,0	0,7
Liiketoiminnan muut tuotot	3,5	1,3	168,2	5,3
Yhteensä	56,9	51,0	11,5	56,0
Tuotot yhteensä	138,4	123,7	11,8	125,2
Kulut				
Henkilöstökulut	27,2	19,5	39,6	21,0
Muut hallintokulut	58,6	49,6	18,2	43,5
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	0,8	0,0	3 903,8	8,2
Liiketoiminnan muut kulut	14,5	12,0	20,7	11,2
Kulut yhteensä	101,1	81,0	24,7	83,9
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenuun kirjatuista rahoitusvaroista	2,2	13,9	-84,5	
Arvonalentumiset luotoista ja muista sitoumuksista**				1,1
Liikevoitto (-tappio)	35,0	28,7	21,84	40,2

* Vertailukauden 2017 luvut on oikaistu IFRS9:n käyttöön otosta johtuen.

** IAS 39 -standardin mukainen rivi.

Vuoden 2019 liikevoitto kasvoi 35,0 miljoonaan euroon (28,7). Tuotot yhteensä kasvoivat 11,8 % ja kulut kasvoivat 24,7 %. Luottoihin ja saamisiin liittyvät odotettavissa olevat luottotappiot pienenevät 2,2 miljoonaan euroon (13,9).

Korkokate kasvoi 12,0 prosenttia 81,5 miljoonaan euroon (72,8) luottokannan kasvun ja alhaisten varainhankintakustannusten seurauksena.

Nettopalkkiotuotot kasvoivat 52,8 miljoonaan euroon (49,5). Palkkiot maksuliikkeestä, omaisuudenhoidosta, arvopapereiden välityksestä, lainopillisten tehtävien hoidosta, takauksista, vakuutusten välityksestä, johdannaisista ja korttituotteista kasvoivat. Sen sijaan luotonannosta ja talletuksista kertyi edellisvuotta vähemmän palkkioita. Palkkiotuottoihin sisältyy vähennyksenä omistaja-asiakkaille myönnetty OP-bonukset 25,1 miljoonaa euroa (23,7).

Palkkiotuotot			
Milj. euroa	2019	2018	Muutos, %
Talletuksista	0,2	0,3	-36,22
Luotonannosta	12,3	14,2	-13,34
Maksuliikkeestä	25,0	22,4	11,46
Arvopapereiden välityksestä ja liikkeeseen laskusta	5,4	5,1	5,6
Omaisuudenhoidosta ja lainopillisista tehtävistä	5,4	5,1	4,76
Takauksista	0,4	0,4	23,89
Vakuutusten välityksestä	15,0	14,5	3,73
Muut	20,1	15,8	26,9

Yhteensä	83,8	77,8	7,73
OP-bonukset	-25,1	-23,7	5,73
Palkkiotuotot yhteensä	58,7	54,0	8,61
Palkkiokulut	5,9	4,5	29,78
Palkkiotuotot, netto	52,8	49,5	6,67

Liiketoiminnan muut tuotot kasvoivat 3,5 miljoonaan euroon ja muodostuivat lähinnä vuokratuotoista sekä OP Yrityspankin asiakkuuksien hoidosta saaduista korvauksista.

Kulut kasvoivat 101,1 miljoonaan euroon (81,0). Henkilöstökulut kasvoivat 7,7 miljoonaa euroa. Merkittävin tekijä henkilöstökulujen kasvussa oli pk-yrityksiä palvelevien palvelujen siirto OP Helsinkiin. OP-Eläkekassan vastuunsiirrosta saatiin ylimääräinen vakavaraisuuspääoman palautus 1,3 miljoonaa euroa (2,5).

Muut hallintokulut kasvoivat 9,0 miljoonaa euroa pääasiassa OP Ryhmän sisäisten veloitusten ja toiminnan kehittämiseen liittyvän kulukasvun seurauksena. Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 2,5 miljoonaa euroa johtuen pääasiassa Tikkurilan konttorin remontoinnista, vuokrien noususta sekä kertaluonteisesta vakuuden turvaamiskulusta. Poistot kasvoivat 0,8 miljoonaan euroon (0,0).

Odotettavissa olevien luottotappioiden osuus luotto- ja takauskannasta oli 0,02 prosenttia (0,2).

Odotettavissa olevat luottotappiot			
Milj. euroa	2019	2018	Muutos
Odotettavissa olevien luottotappioiden (arvonalentumisten) määrä yhteensä	2,2	13,9	-84,5 %
Odotettavissa olevat luottotappiot (arvonalentumiset) luotto- ja takauskannasta %	0,02	0,2	-0,16

Tase ja taseen ulkopuoliset sitoumukset

Keskeisiä tase- ja sitomuseriä

Keskeisimpien tase- ja sitomuserien kehitys kolmelta vuodelta sekä vuoden 2019 muutos on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Keskeisiä tase- ja sitomuseriä				
Milj. euroa	31.12.2019	31.12.2018	Muutos, %	31.12.2017
Tase	11 604	10 095	14,9	8 493
Luotot	9 003	7 932	13,5	7 096
Saamistodistukset	-	0	-100	0
Osakkeet ja osuudet	4	4	5,5	4
Talletukset	6 735	5 968	12,9	5 395
Oma pääoma	750	729	2,9	629
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	1 641	1 439	14,0	1 281

Antolainauksen kehitys

Uusia luottoja myönnettiin yhteensä 3 054 miljoonaa euroa eli 502 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. OP Helsingin taseeseen sisältyvä luottokanta kasvoi 13,5 prosenttia 9 003 miljoonaan euroon (7 932).

OP Helsingin omassa taseessa oleva kotitalouksien asuntoluottokanta kasvoi 13,3 prosenttia ja kokonaisuutena OP Helsingin asuntoluottokanta mukaan lukien OP Asuntoluottopankki Oyj:n taseeseen välitetyt ja myydyt luotot kasvoi 6,8 prosenttia. Asuntoyhteisöluottokanta kasvoi 13,1 prosenttia. Omassa taseessa oleva yritysluottokanta kasvoi 30,6 prosenttia ja yritysluottokanta kokonaisuutena mukaan lukien OP Yrityspankin välitetyt rahoitusyhtiöluotot 34,9 prosenttia. OP Helsingin taseeseen kohdistuva yritysluottokannan kasvu oli voimakasta, koska yritysrahoituksen uusmyynti siirtyi OP Yrityspankista OP Helsinkiin vuoden 2019 alussa.

OP Helsingin rahoitustoiminnan kokonaisvolyymi, joka käsittää oman taseen luottokannan lisäksi OP-Asuntoluottopankin, OP Korttityhtiön ja OP Yrityspankin taseisiin välitetyt luotot, oli 10 201 miljoonaa euroa (9 347). Rahoitustoiminnan kokonaisvolyymien kasvu oli 9,1 prosenttia (5,1).

Ongelmasaamiset ja lainanhoitojoustot kehittyivät tilikauden aikana seuraavasti:

Ongelmasaamiset ja lainanhoitojoustot			
Milj. euroa	31.12.2019	31.12.2018	Muutos, %
Järjestämättömät saamiset	69	56	23,6
Yli 90 päivää erääntyneet saamiset	36	38	-6,1
Järjestämättömät lainanhoitojoustosaamiset	8	10	-19,2
Todennäköisesti maksamatta jäävät saamiset	25	8	230,6
Terveet lainanhoitojoustosaamiset	127	147	-13,9
Ongelmasaamiset yhteensä	196	203	-3,6

Taulukon luvuissa on vähennetty odotettavissa olevat luottotappiot (arvonalentumistappiot). Yli 90 pv erääntyneenä saamisena esitetään jäljellä oleva pääoma sellaisesta saamisesta, jonka korko tai pääoma on ollut erääntyneenä ja maksamatta yli kolme kuukautta. Lainahoitojoustosaamisena esitetään saamiset, joiden sopimusten ehtoja on neuvoteltu uudelleen asiakkaan heikentyneestä maksukykyvyydestä johtuen. Todennäköisesti maksamatta jäävinä saamisina esitetään heikompiin luottoluokkiin kuuluvat saamiset.

Kiinteistöomistukset

OP Helsingin kiinteistöomistukset muodostuvat omassa käytössä olevista kiinteistöistä ja sijoituskiinteistöistä.

Kiinteistöomistukset		
Milj. euroa	31.12.2019	31.12.2018
Omassa käytössä olevat kiinteistöt		
Sitoutunut pääoma	19	20
Prosenttia taseesta	0,2	0,2
Sijoituskiinteistöt		
Sitoutunut pääoma	2	2
Prosenttia taseesta	0,0	0,0
Käypä arvo	2	2
Nettotuotto, %	-5,8	-10,0
Kiinteistöihin sitoutunut pääoma yhteensä	21	22
Prosenttia taseesta	0,2	0,2

Kiinteistöyhteisöjen sitoutunut pääoma muodostuu osakehuoneiston kirjanpitoarvosta ja osakehuoneistoon kohdistuvasta lainaosuudesta.

Omassa käytössä olevat kiinteistöt

Omassa käytössä olevia kiinteistöjä on taseessa 17 miljoonaa euroa. Omassa käytössä olevien kiinteistöjen arvo taseessa laski, kun keskeneräinen kiinteistön kehityshanke päätettiin vuoden 2019 aikana. Arvonkorotuksia oli tilikauden lopussa 1,2 miljoonaa euroa. Sijoituskiinteistöihin ei tehty arvomuutoksia, niitä ei myyty eikä uusia hankintoja tehty tilikauden aikana.

Sijoituskiinteistöt

Pankin sijoituskiinteistöomaisuus koostuu lähinnä myytävissä olevista rakentamattomista maa-alueista sekä vertailukaudella sijoituskäyttöön siirretyistä lopetetuista konttoreista. Sijoituskiinteistöihin ei tehty arvomuutoksia, niitä ei myyty eikä uusia hankintoja tehty tilikauden aikana.

Muun sijoitustoiminnan kehitys

Saamiset luottolaitoksilta, joista valtaosan muodostavat saamiset OP Yrityspankki Oyj:ltä, olivat 2 546 miljoonaa euroa (2 103). Osakkeiden ja osuuksien määrä oli 4 miljoonaa euroa (4), josta tytäryhtiön OP Koti Helsinki Oy LKV:n tehdyn pääomasijoituksen osuus on 2 miljoonaa euroa (2).

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleisön talletusten ja muiden velkojen kehitys on kuvattu alla olevassa taulukossa. Muut velat muodostuvat markkinarahaveloista ja valtion varoista välitetyistä lainoista.

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille			
Milj. euroa	31.12.2019	31.12.2018	Muutos, %
Talletukset			
Maksuliiketililit	4 277	3 773	13,37
Säästämistilit	411	368	11,71
Sijoittamistilit	2 007	1 782	12,63
Valuuttatalletukset	42	50	-17,19
Yhteensä	6 735	5 968	12,86
Muut velat	0	0	179,62
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille yhteensä	6 735	5 968	12,86

Muun vieraan pääoman ja sitoumusten kehitys

Velat luottolaitoksille, jotka muodostuvat lähes täysin veloista OP Yrityspankki Oyj:lle ja ns. väliluotosta OP-Asuntoluottopankki Oyj:lle, kasvoivat 3 981 miljoonaan euroon (3 241). Huonomman etuoikeuden veloissa olleet debentuurilainat lunastettiin ennenaikaisesti takaisin vuoden 2019 aikana. Pankin muut vieraan pääoman erät muodostuvat lähinnä johdannaispimuksista, lyhytaikaisista maksujenvälityseristä sekä tuottojen ja kulujen jaksotuksiin liittyvistä tilinpäätösvaiheen siirtävistä eristä.

Oma pääoma ja varaukset

OP Helsingin koko oman pääoman määrä kasvoi 2,9 prosenttia 750 miljoonaan euroon (729).

Osuuspääoma

Osuuspääoma kasvoi 3,9 prosenttia 696 miljoonaan euroon (670). Omistaja-asiakkailta oli vuoden lopussa sijoituksia jäsenosuuksiin 22 miljoonaa euroa (20). Tuotto-osuuksiin oli sijoituksia 674 miljoonaa euroa (649), josta omistaja-asiakkailta oli 341 miljoonaa euroa (316) ja emoyhtiöllä OP Osuuskunnalla 333 miljoonaa euroa (333). Irtisanottuja Tuotto-osuuksia oli tilikauden lopussa 39 miljoonaa euroa (40) ja irtisanottuja jäsenosuuksia 0,5 miljoonaa euroa (0,4). Pankki maksoi Tuotto-osuuksille vuodelta 2018

korkea 3,25 prosenttia eli yhteensä 20 miljoonaa euroa, josta omistaja-asiakkaille maksettiin 9 miljoonaa euroa ja emoyhtiölle 11 miljoonaa euroa.

Osuuspankilla voi osuuskuntalain ja osuuspankin sääntöjensä mukaan olla jäsenen oikeudet tuottavia jäsenosuuksia ja vapaaehtoisina osuuksina Tuotto-osuuksia. Osuuspankin osuuspääomassa on jäsenosuuksia 214 680 kpl. Jokaisella jäsenellä on velvollisuus ottaa yksi osuuspankin jäsenosuus ja maksaa siitä merkintähintana 100 euron suuruinen jäsenosuusmaksu. Tuotto-osuuksia on osuuspankin osuuspääomassa 6 736 241 kpl. Tuotto-osuuksia voivat merkitä vain osuuspankin jäsenet ja niiden anneista päättää osuuspankin hallitus. Tuotto-osuuden nimellisarvo ja siitä osuuspankille merkintähintana maksettava tuotto-osuusmaksu on 100 euroa.

Osuusmaksut ja tuotto-osuusmaksut palautetaan osuuspankin sääntöjen, osuuskuntalain ja osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain mukaisesti ja sanotuissa laeissa mainituin edellytyksin jäsenyyden päätyttyä tai irtisanottaessa lisäosuus tai Tuotto-osuus. Jäsenosuusmaksu ja tuotto-osuusmaksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättynyt tai Tuotto-osuuden omistaja on irtisanonut osuuden.

Osuuspankilla on kuitenkin oikeus kieltäytyä jäsenosuusmaksujen ja tuotto-osuusmaksujen palauttamisesta osuuspankin toiminnan aikana. Osuuspankki voi myöhemmin päättää edellä mainitun kiellon kumoamisesta. Palauttamista koskevasta kiellosta ja sen kumoamisesta päättää tarvittaessa pankin hallitus. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen. Maksamatta jääneelle osalle ei makseta korkoa.

Osuuspankilla on oikeus lunastaa kaikki Tuotto-osuudet. Lunastusoikeuden käyttämisestä päättää osuuspankin hallitus. Lunastukseen vaaditaan keskusyhteisön lupa sekä valvovan viranomaisen lupa, mikäli sääntely sitä edellyttää.

Muut oman pääoman erät

Arvonkorotuksia oli tilikauden lopussa 1,2 miljoonaa euroa (1,2). Käyvän arvon rahasto kasvoi 6,3 miljoonaan euroon (3,0).

Veroperusteiset varaukset

Poistoero kasvoi 11 tuhatta euroa, koska tilikaudella tehtiin suunnitelman mukaisia poistoja suuremmat elinkeinoverolain sallimat enimmäispoistot. Luottotappiovarausta kasvatettiin 20 miljoonaa euroa.

Omat varat ja vakavaraisuus

Osuuspankin luottoriskin pääomavaateen laskennassa käytetään sisäisten luokitusten menetelmää. Markkinariskien pääomavaatimus lasketaan standardimenetelmällä. Myös operatiivisten riskien pääomavaatimus lasketaan standardimenetelmällä.

OP Ryhmä julkistaa ns. Pilari III:n mukaiset tarkemmat vakavaraisuustiedot tilinpäätöksen yhteydessä. OP Ryhmän tilinpäätös ja Pilari III mukaiset vakavaraisuustiedot ovat luettavissa www.op.fi verkkopalvelussa.

Pankin omat varat muodostuivat seuraavasti:

Omat varat		
Milj. euroa	31.12.2019	31.12.2018
Ydinpääoma (CET1)		
Oma pääoma*	750	729

Tilinpäätössiirrot vähennettynä laskennallisella verovelalla	48	32
Käyvän arvon rahasto rahavirran suojauksesta ja varovaisen arvostamisen oikaisu	-7	-3
Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	791	757
Suunniteltu voitonjako ja ed.tk:n maksamaton voitonjako		-20
Tilikauden tulos, jota ei lueta omiin varoihin	-12	
Omista varoista vähennettävät osuuspääomat	-19	-17
Aineettomat hyödykkeet	-1	-2
ECL** – Odotetut tappiot alijäämä	-27	-21
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	732	698
Ensisijainen pääoma (T1) yhteensä	732	698
Toissijainen pääoma (T2)		
Debentuurilainat	-	59
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä	-	59
Omat varat yhteensä	732	757

* pl. mahdollinen arvonnkorotusrahastoon liittyvä laskennallinen verovelka

** Odotettavissa olevat luottotappiot

Ydinpääomasta on vähennetty asiakkaille palautetut irtisanotut osuuspääomat. Tilikauden tulosta 2019 ei ole luettu omiin varoihin.

Kokonaisriski		
Milj. euroa	31.12.2019	31.12.2018
Luottoriski		
Standardimenetelmä (SA)		
Saamiset yrityksiltä	6	6
Saamiset valtioilta, keskuspankeilta ja julkisyhteisöiltä	6	13
Muut vastuut	0	0
Sisäisten luottoluokitusten menetelmä (IRB)		
Saamiset yrityksiltä ¹⁾	1 927	1 631
Yritysvastuut – pk-yritykset	1 368	1 089
Yritysvastuut - Muut	559	542
Vähittäissaamiset ²⁾	697	291
Kiinteistövakuudelliset	597	213
Muut vähittäisvastuut	100	78
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	5	5
Muut erät	23	25
Luottoriski yhteensä	2 665	1 971
Operatiivinen riski	204	214
Yhteensä	2 869	2 185

1) Saamisiin yrityksiltä sovelletaan nk. IRBAn perusmenetelmää (FIRB), eli pankki soveltaa näiden vastuiden riskipainojen laskennassa omia maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD) estimaatteja.

2) Vähittäissaamisten riskipainoja laskettaessa pankki soveltaa omia estimaatteja maksukyvyttömyyden todennäköisyydelle (PD), tappio-osuudelle (LGD) ja luottovasta-arvokertoimelle (CF).

Vakavaraisuussuhdeluvut (%)	31.12.2019	31.12.2018
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	25,5	32,0
Ensisijaisen pääoman (T1) vakavaraisuussuhde	25,5	32,0
Vakavaraisuussuhde	25,5	34,7
Osuuspankkien yhteenliittymän ydinpääoman vakavaraisuussuhde (CET1)	19,6*	20,5

*Syyskuussa 2019

Pääomavaateet	31.12.2019	31.12.2018
Milj. euroa		
Omat varat	732	757
Minimipääomavaade + puskurivaateet *	301	229
Omien varojen ylijäämä	431	528

*Minimivaade 8 %, kiinteä lisäpääomavaatimus 2,5 % sekä mahdollinen maakohtainen muuttuva lisäpääomavaatimus

Kiinteistövakuudellisten vähittäissaamisten kokonaisriski kasvoi vuoden 2019 aikana EKP:n määräämien riskipainokertoimien seurauksena. Yritysvastuiden riskipainotetut erät kasvoivat yritysrahoituksen uusmyynnin siirron seurauksena. Kokonaisriskin kasvu heikensi myös vakavaraisuutta.

Helsingin Seudun osuuspankki suunnittelee ottavansa vuonna 2020 käyttöön maksukyvyttömyyden uuden määritelmän.

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde, %

$\frac{\text{Ydinpääoma (CET1) yhteensä}}{\text{Kokonaisriski yhteensä}} \times 100$

Ensisijaisen pääoman (T1) vakavaraisuussuhde, %

$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (T1) yhteensä}}{\text{Kokonaisriski yhteensä}} \times 100$

Vakavaraisuussuhde, %

$\frac{\text{Omat varat yhteensä}}{\text{Kokonaisriski yhteensä}} \times 100$

Osuuspankin konserni

Helsingin Seudun osuuspankin konsernin liikevoitto kasvoi 20 prosenttia ja oli 34,6 miljoonaa euroa (28,7). Konsernin tase oli tilikauden lopussa 11 609 miljoonaa euroa (10 090).

Konsernin ydinpääoman vakavaraisuussuhde (CET1) oli 25,6 prosenttia (32,5). Konsernin vakavaraisuussuhde oli 25,6 prosenttia (35,2). Ydinpääoma (CET1) oli yhteensä 722 miljoonaa euroa (692), ja omat varat yhteensä 722 miljoonaa euroa (751). Konsernin kokonaisriski oli 2 818 miljoonaa euroa (2 131) ja omien varojen vähimmäismäärä 296 miljoonaa euroa (224).

Konsernin oman pääoman tuotto (ROE) tilikaudelta (suluissa kaksi edellistä tilikautta) oli 3,5 prosenttia (3,2 ja 5,8), koko pääoman tuotto (ROA) 0,3 prosenttia (0,2 ja 0,5), omavaraisuusaste 6,8 prosenttia (7,5

ja 8,0) ja kulujen suhde tuottoihin 74,1 prosenttia (66,5 ja 64,9). Tunnuslukujen laskukaavat on esitetty Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut -kappaleen yhteydessä.

Pankki otti konsernitilinpäätöksessä käyttöön 1.1.2019 alkaen IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin, jonka mukaan vuokralle otetut vuokrasopimukset kirjattiin taseeseen käyttöoikeusomaisuuseräksi ja vuokrasopimusvelaksi.

Keskinäinen vastuu

Yhteenliittymälain mukaisesti osuuspankkien yhteenliittymän muodostavat yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunta, osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimiva liikepankki OP Yrityspankki Oyj, keskusyhteisön muut jäsenluottolaitokset, keskusyhteisön ja jäsenluottolaitoksen konsolidointiryhmiin kuuluvat yhteisöt sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joista edellä mainitut yhteisöt yksin tai yhdessä omistavat yli puolet. OP Osuuskunnan jäseniä olivat vuoden lopussa 147 osuuspankkia sekä OP Yrityspankki Oyj, OP-Asuntoluottopankki Oyj ja OP-Korttiyhtiö Oyj. Talletuspankkien yhteenliittymää valvotaan konsolidoidusti.

Keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset ovat keskinäisessä vastuussa toistensa veloista. Velkoja, joka ei ole saanut jäsenluottolaitokselta suoritusta erääntyneestä saatavastaan, voi vaatia suoritusta keskusyhteisöltä, kun päävelka on erääntynyt. Mainitussa tapauksessa keskusyhteisön on laadittava laissa tarkoitettu osittelulaskelma kunkin jäsenluottolaitoksen maksettavaksi tulevasta vastuuosuudesta. Jäsenluottolaitosten keskinäinen vastuu määräytyy luottolaitosten viimeksi vahvistettujen taseiden mukaisessa suhteessa.

Jäsenluottolaitokset ovat velvollisia osallistumaan toisen jäsenluottolaitoksen selvitystilän ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin sekä keskusyhteisön toisen jäsenluottolaitoksen puolesta suorittaman velan maksuun talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 5 luvun mukaisesti. Jäsenluottolaitoksilla on lisäksi keskusyhteisön maksukyvyttömyystilanteessa osuuskuntalain mukainen rajaton lisämaksuvelvollisuus keskusyhteisön veloista

Keskusyhteisö on velvollinen antamaan jäsenluottolaitoksilleen ohjeita niiden sisäisestä valvonnasta sekä riskienhallinnasta, niiden toiminnasta maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa.

Talletussuoja ja sijoittajien turva

Rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain mukaan talletuspankin on kuuluttava talletussuojarahastoon. OP Ryhmään kuuluvia talletuspankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä pankkina. Talletussuojarahastosta korvataan tallettajien saamiset OP Ryhmän talletuspankeilta enintään 100 tuhanteen euroon asti. OP Ryhmässä talletuspankkeja ovat osuuspankit ja OP Yrityspankki Oyj. OP Ryhmälle tulevia järjestelmän mukaisia maksuja on kuvattu tilinpäätöksen laatimisperiaateissa kohdassa Viranomaismaksut.

Sijoittajien korvausrahasto maksaa korvauksia ei-ammattimaisille sijoittajille silloin, kun sijoituspalveluyritys tai luottolaitos ei pysty suorittamaan muun kuin tilapäisen maksukyvyttömyyden vuoksi suojan piirissä olevia sijoittajien selviä ja riidattomia saamia sopimuksen mukaisesti. Korvauksen määrä on 90 prosenttia saamisen määrästä, enintään 20 tuhatta euroa. Sijoittajien korvausrahastoa koskevan lainsäädännön mukaan OP Ryhmään kuuluvia pankkeja pidetään korvaussuojan osalta yhtenä pankkina.

Kriisinratkaisusäätelyn mukaan kriisinratkaisuviranomaisella on oikeus puuttua pankin velkojen ehtoihin velkojan asemaan vaikuttavalla tavalla. OP Ryhmän kriisinratkaisuviranomainen on Brysselissä toimiva

EU:n kriisiratkaisuneuvosto (Single Resolution Board). Kriisiratkaisuviranomainen määrittää kriisiratkaisulain mukaisten velkojen minimimäärän OP Ryhmän tasolla.

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluku	2019	2018	2017*
	Oman pääoman tuotto (ROE), %	3,6	3,2
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,3	0,2	0,4
Omavaraisuusaste, %	6,9	7,5	8,1
Kulu-tuotto-suhde, %	73,1	65,5	67,0

* Vertailukauden 2017 luvut on oikaistu IFRS9:n käyttöönnotosta johtuen.

Tunnuslukujen laskukaavat

Oman pääoman tuotto (ROE), %

$\frac{\text{Liikevoitto (-tappio)} - \text{Tuloverot}^*}{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä}}$ x 100

laskennallisella verolla vähennettynä (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Koko pääoman tuotto (ROA), %

$\frac{\text{Liikevoitto (-tappio)} - \text{Tuloverot}^*}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin}}$ x 100

(vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Omavaraisuusaste, %

$\frac{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verolla vähennettynä}}{\text{Taseen loppusumma}}$ x 100

Kulu-tuotto-suhde, %

$\frac{\text{Hallintokulut} + \text{Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä} + \text{Liiketoiminnan muut kulut}}{\text{Korkokate} + \text{Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista} + \text{Nettopalkkiotuotot} + \text{Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot} + \text{Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot} + \text{Suojauslaskennan nettotulos} + \text{Sijoituskiinteistöjen nettotuotot} + \text{Liiketoiminnan muut tuotot} + \text{Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)}}$ x 100

* Tilinpäätössiirtoihin sisältyvä verovaikutus huomioitu

Riskienhallinta

Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi sekä pankin riskiasema

Riskienhallinta perustuu liiketoimintapäätöksiä tekevien henkilöiden ammattitaitoon ja varovaisuuteen sekä systemaattiseen riskien mittaamiseen, arviointiin ja rajoittamiseen. Riskienhallinnan tärkein tavoite on turvata pankin riskinotto-kyky ja varmistaa, ettei toiminnassa oteta niin suurta riskiä, että se vaarantaisi pankin kannattavuuden, vakavaraisuuden, maksuvalmiuden tai toiminnan jatkuvuuden. Riskinotto-kyky muodostuu toiminnan laajuuteen ja vaativuuteen suhteutetusta laadukkaasta

riskienhallinnasta sekä kannattavaan liiketoimintaan perustuvasta riittävästä vakavaraisuudesta ja likviditeetistä.

Osuuspankin riskipolitiikka sisältää ne riskienhallinnalliset linjaukset, toimenpiteet, tavoitteet ja rajaukset, joilla liiketoimintaa ohjataan ryhmän strategiassa ja riskitoleranssijärjestelmän periaatteissa sekä ryhmän riskipolitiikassa vahvistettujen linjausten toteuttamiseksi.

Osuuspankin riskienhallinta on järjestetty OP Osuuskunnan jäsenpankeilleen antamien yleisten ohjeiden mukaisesti. Osuuspankin hallitus valvoo toimitusjohtajan hoitamaa osuuspankin hallintoa. Hallituksen tarkastusvaliokunta avustaa hallitusta sen valvontavelvollisuuden toteuttamisessa. Lisäksi se arvioi osaltaan pankin riskiasemaa ja riskienhallinnan riittävyttä.

Hallitus vastaa riskienhallintajärjestelmien riittävydestä. Hallitus vahvistaa liiketoiminnan tavoitteet, vakavaraisuutta ja eri riskilajeja koskevat limiitit sekä valvoo ja seuraa säännöllisesti pankin liiketoimintaa, riskinottokykyä ja riskiasemaa.

Toimitusjohtaja vastaa riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan toteutuksesta ja siihen liittyvien tehtävien organisoinnista. Toimitusjohtaja raportoi säännöllisesti pankin liiketoiminnasta, riskinottokyvystä ja riskiasemasta.

Osuuspankin suhtautuminen riskinottoon on maltillinen. Riskinottokyvyn riittävyttä suhteessa pankin riskeihin arvioidaan riskimittareiden ja taloudellisen pääomavaateen avulla.

Pääomasuunnittelulla varmistetaan, että pankilla on riittävä vakavaraisuus nykyisiin ja ennakoituihin riskeihin nähden. Lisäksi sen avulla varmistetaan, että pankin kasvu-, kannattavuus- ja vakavaraisuustavoitteet ovat tarkoituksenmukaisia ja keskenään johdonmukaisesti asetettu. Pääomasuunnitelma sisältää mm. tavoitteet pääomatasolle sekä varautumissuunnitelman vakavaraisuuteen vaikuttavien odottamattomien tilanteiden varalle. Omien varojen riittävyys turvataan ensisijaisesti pitämällä pankin kannattavuus kohtuullisella tasolla. Lisäksi pankki tarjoaa omistaja-asiakkaille merkittäväksi tuotto-osuuksia, jotka luetaan ydinpääomaan. Pankin riskinottokyky on riittävä ja riskiasema on vakaa.

Luottoriskit

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei täytä luottosuhteesta syntyviä velvoitteita ja siitä aiheutuu pankille taloudellinen tappio. Luottoriskien hallinnan tarkoituksena on vähentää luottotappioiden todennäköisyyttä jo ennen luottopäätöstä sekä toisaalta rajoittaa ja estää jo tehtyihin luottopäätöksiin liittyvien riskien toteutuminen.

Luottoriskien hallinta perustuu asiakkaan hyvään tuntemiseen, asiakassuhteen aktiiviseen hoitoon, vahvaan ammattitaitoon, kattavaan dokumentointiin ja vakuuksiin. Keskeisessä asemassa luottoriskien hallinnassa on päivittäinen luottoprosessi ja sen laatu.

Asiakkaan riittävä velanhoitokyky on kaiken luotonmyönnön edellytys. Luottopäätökset ovat huolellisia ja harkittuja, ja ne perustuvat päätöksenteko-ohjeisiin, voimassa olevaan ja ajantasaiseen luottoluokitukseen sekä vakuuksiin, joiden tulee yleensä olla turvaavat.

Pankin arvio asiakkaan velanhoitokyvystä ja luottoriskistä muodostuu luottoluokittelusta ja maksukäyttäytymistiedoista ja yritysasiakkailla tarpeen mukaan myös tilinpäätösanalyysistä ja –ennusteista, yritystutkimuksen laatimista dokumenteista, asiakasvastaavan tekemästä tarvekartoituksesta, luottokelpoisuusarvioista sekä mahdollisista muista dokumenteista.

Henkilöasiakkaiden maksukyvyyn riittävyys varmistetaan koronnousun varalta. Asiakkaat voivat suojautua koronnousulta käyttämällä luotoissaan kiinteää korkoa, korkokattoa tai -putkea. Luotonmyönnössä vältetään korkeita luototussuhteita. Asiakkaille tarjotaan takaisinmaksun turvaavia vakuutuksia sairauden ja työttömyyden varalle.

Ennakoitavissa oleviin ongelmiin reagoidaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Asiakkaat, joiden taloudellisen tilan kehitystä, luottoriskien määrää ja maksukäyttäytymistä halutaan tarkastella tavallista tiiviimmin, otetaan erityisseurantaan.

Uusluotonannolle ja luottokannalle on asetettu luottoluokittaisia tavoitearvoja, jotta luottosalkun laatu säilyy hyvänä. Luottoriskien kehitystä seurataan säännöllisesti suhteessa asetettuihin limiitteihin, valvontarajoihin ja tavoitteisiin. Lisäksi seurataan luottosalkun laatua ja rakennetta, vakuuksien kattavuutta sekä ongelmasaamia. Luottoriskejä limitoidaan ja rahoitusprosessia valvotaan OP Ryhmän riskienhallintajärjestelmän puitteissa.

Suurella asiakasriskillä tarkoitetaan sellaisia vastuita samalta asiakkaalta tai asiakaskokonaisuudelta, joiden yhteismäärä vähennyserien jälkeen on vähintään 10 prosenttia asiakasriskejä kattavista omista varoista. Säännösten mukaan yksittäisen asiakasriskin enimmäismäärä saa olla enintään 25 prosenttia omista varoista, keskusyhteisön luvalla enintään 40 prosenttia. Pankin asiakasriskejä kattavat omat varat olivat joulukuussa 2019 yhteensä 732 miljoonaa euroa.

Pankin suurten asiakasriskien yhteismäärä vähennyserien jälkeen oli 14,8 prosenttia omista varoista. Yhdenkään yksittäisen asiakaskokonaisuuden asiakasriski ei ylittänyt 25 prosenttia.

Likviditeettiriski

Pankkitoiminnan likviditeettiriski koostuu rakenteellisesta rahoitusriskistä ja maksuvalmiusriskistä. Rakenteellisella rahoitusriskillä tarkoitetaan pitkän aikavälin luotonantoon liittyvää epävarmuutta, joka johtuu rahoituksen rakenteesta aiheutuvasta jälleenrahoitusriskistä. Maksuvalmiusriski on riski siitä, että pankki ei suoriudu odotetuista ja odottamattomista, olemassa olevista ja tulevista maksuista ilman vaikutusta liiketoiminnan jatkuvuuteen, kannattavuuteen tai vakavaraisuuteen.

Rakenteellista rahoitusriskiä seurataan luotonannon ja sijoitusten sekä niiden rahoituksen maturiteettirakenteen erolla. Maksuvalmiusriskiä seurataan pankin tulo- ja menokassavirtojen erona ja maksuvalmius hoidetaan OP Yrityspankki Oyj:n sekkitilin kautta. Rakenteellista rahoitusriskiä hallitaan OP Ryhmän likviditeetin hallintaa koskevien linjausten ja ohjeiden sekä OP Osuuskunnan johtokunnan osuuspankeille vahvistamien valvontarajojen avulla. Pankin rahoitusvarojen ja -velkojen jakauma on kuvattu liitetiedoissa.

OP Osuuskunta osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisönä on antanut jäsenluottolaitoksilleen talletuspankkien yhteenliittymälain mukaisen poikkeusluvan, jonka mukaan jäsenluottolaitoksiin ei sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen kuudennessa osassa mainittuja luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia. Asetuksen mukaista maksuvalmiutta valvotaan ja raportoidaan osuuspankkien yhteenliittymän tasolla.

Markkinariskit

Markkinariskillä tarkoitetaan riskiä tappiosta tai tuoton menetyksestä, kun markkinahinta tai markkinahinnan volatiliteetti muuttuvat epäedulliseen suuntaan. Markkinariskeihin sisällytetään kaikkien taseen ja taseen ulkopuolisten erien korkoriskit, sijoitustoiminnan hintariskit ja kiinteistöriskit sekä sijoitustoiminnan luottospreadiriski ja markkinoiden likviditeettiriski.

Markkinariskien hallinnan tavoitteena on tunnistaa, mitata, rajoittaa, seurata ja valvoa pankin markkinariskejä siten, että pankin kannattavuus tai vakavaraisuus ei vaarannu.

Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on korkotuloriski eli korkotason muutoksen vaikutus korkokatteeseen. Korkoriski aiheutuu luotonannon ja talletusvarainhankinnan toisistaan poikkeavista korkosidonnaisuuksista tai korontarkistusajankohdista, jolloin korkotason muutokset realisoituvat korkokatteeseen. Osuuspankin luotonannosta ja talletusvarainhankinnasta syntyvää korkoriskiä hallitaan OP Ryhmän keskuspankkisijoitus- ja -rahoitustuotteilla, OP-Asuntoluottopankin väliluoton

korkosidonnaisuusvalinnoilla sekä ryhmän käytössä olevilla korkoriskin johdannaissuojausmalleilla, joista keskeisin on euribor-sidonnaisen luottokannan korkovirtojen suojaus koronvaihtosopimuksilla.

Pankki on tilikaudella soveltanut rahavirran suojauslaskentaa suojatessaan euribor-sidonnaisen luottokannan korkovirtaa koronlaskulta tai pitkään jatkuvalla matalalla korkotasolla. Rahavirran suojauksessa osa euribor-sidonnaisen luottokannan tulevista korkovirroista on vaihdettu koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Korkovirtoja on suojattu vähäisessä määrin myös korkoputkisopimuksilla.

Pankkiliiketoiminnassa valuuttariskillä tarkoitetaan valuuttakurssimuutosten pankille aiheuttamaa tulosriskiä tai markkina-arvon muutosriskiä. Avoin valuuttaposition synty, kun samassa valuutassa olevien saamisten ja velkojen määrät poikkeavat toisistaan. OP Ryhmässä valuuttariski keskitetään OP Yrityspankkiin, ja yksittäisen osuuspankin valuuttaposition rajoittuu käytännössä matkavaluuttakassaan. OP Helsingin konttorit toimivat ennakkotilattujen matkavaluuttojen noutopisteenä, jolloin valuuttariskiä pankille ei aiheudu matkavaluuttakassasta.

Osakeriskillä tarkoitetaan osakkeiden ja muiden vastaavien instrumenttien markkinakurssimuutosten aiheuttamaa tulosriskiä ja markkina-arvojen muutosriskiä. Osakesijoitukset ovat pääosin OP Ryhmän sisäisiä sijoituksia. Muu osakesijoitustoiminta on vähäistä.

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan osuuspankin ja sen konserniyhtiöiden omistuksessa oleviin kiinteistöihin tai kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin kohdistuvaa arvonalenemis-, tuotto- ja vahingoittumisriskiä. Kiinteistöt on vakuutettu käyvästä arvostaan. Pankin hallitus käsittelee kiinteistöomistukset ja niihin liittyvät riskit sekä investointi-, korjaus- ja muut toimenpiteet säännöllisesti. Seurannassa kiinnitetään huomiota muun muassa kiinteistöihin sitoutuneen pääoman määrään suhteessa pankin taseeseen ja sijoituskiinteistöjen sitoutuneelle pääomalle saatavaan nettotuottoon sekä käypiin arvoihin.

Pankki ei harjoita varsinaista kiinteistöliiketoimintaa, vaan kiinteistöomistukset muodostuvat pääasiallisesti omissa käytössä olevista toimitilakiinteistöistä.

Operatiiviset riskit

Operatiivisella riskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että puutteellisista tai virheellisistä prosesseista, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä aiheutuu taloudellista tappiota tai muita haitallisia seuraamuksia. Operatiivinen riski sisältää myös oikeudellisen riskin, turvallisuus ja tietoturvariskit.

Compliance-riski on osa operatiivista riskiä. Compliance-riskillä tarkoitetaan ulkoisen sääntelyn, sisäisten menettelytapojen ja asiakassuhteessa asianmukaisten menettelytapojen ja eettisten periaatteiden noudattamatta jättämisestä aiheutuvaa riskiä. Sekä operatiivinen että compliance -riski voi ilmetä myös maineen tai luottamuksen heikkenemisenä tai menettämisenä.

Operatiivinen riski on luonteeltaan laadullista riskiä, jota pyritään estämään huolellisen ja laadukkaan toiminnan avulla. Operatiivisten riskien hallinnan tavoitteena on tunnistaa ja arvioida mahdollisia ja toteutuneita operatiivisia riskejä sekä kehittää riskejä ennaltaehkäiseviä toimintatapoja ja yrityskulttuuria. Operatiiviset riskit arvioidaan ja riskitilanne raportoidaan säännöllisesti hallitukselle.

Compliance-riskiä hallitaan mm. seuraamalla lainsäädännön muutoksia sekä ohjeistamalla ja kouluttamalla organisaatiota.

Strategian riskit

OP Ryhmässä toteutetaan yhteistä ryhmätason strategiaa, josta osuuspankit johtavat omat strategian toteutussuunnitelmat. Strategian riski syntyy toiminta- ja kilpailuympäristön sekä asiakaskäyttäytymisen muutoksista ja hitaasta reagoinnista näihin muutoksiin, strategiaan valintoihin ja strategian toimeenpanoon. Strategista riskiä vähennetään jatkuvalla suunnittelulla, joka perustuu analyyseihin ja

ennusteisiin asiakkaiden tulevista tarpeista, eri toimialojen ja markkina-alueiden kehityksestä sekä kilpailutilanteesta.

Palveluverkko

OP Helsinki sai vuoden 2019 aikana 25 465 uutta varsinaista pankkiasiakasta ja pankilla oli vuoden lopussa hieman yli 400 000 asiakasta.

Henkilöasiakaskonttorit tarjoavat palvelua yksityisasiakkaille ja päivittäistä raha-asioiden hoitoa pienimmille yrityksille. OP-Private tarjoaa sopimusperusteista varainhoitoa asiakkaille. Yritys- ja yhteisöasiakkaita palvelevat yrityskonttorit Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla. Pankkipalveluiden lisäksi OP Helsinki tarjoaa Pohjola Vakuutuksen vakuutuspalveluita.

OP Helsinki on tehnyt päätöksen täyden palvelun toimipisteiden rakentamisesta Espooseen, Helsinkiin ja Vantaalle. Täyden palvelun toimipisteissä asiakkaita palvelee laaja-alaisesti asiantuntijoiden yhteistyönä. Tikkurilan Kielotien toimipisteen remontti valmistui kesäkuussa ja Mikonkadulla alkoi joulukuussa remontti, jossa konttorista rakennetaan täyden palvelun asiointipiste. Uudistuksen tavoitteena on nostaa Mikonkadun profiilia asiantuntijuutta korostavana myynti- ja asiakaspalveluyksikkönä, tarjota uusia, luontevia tapoja kohdata asiakkaita sekä mahdollistaa laaja-alainen myynti eri liiketoimintojen asiantuntijoiden yhteistyön avulla. Remontti kestää arviolta marraskuun 2020 loppuun saakka.

Henkilökohtaisen palvelun rinnalla pankki tarjoaa kattavat ja pankin aukioloajoista riippumattomat palveluvaihtoehdot. Sähköiset pankkipalvelut ja etäneuvottelut muodostavat merkittävän osan pankin palvelutarjonnasta.

OP Ryhmä on investoinut mobiili- ja verkkopalveluiden kehittämiseen merkittävästi. Erityisesti mobiilipalveluiden merkitys kasvaa niin henkilö- kuin yritysasiakkaidenkin asioinnissa.

Omistaja-asiakkaat

Pankin omistaja-asiakkaiden määrä kasvoi tilikauden aikana 15 518 jäsenellä ja oli tilikauden lopussa 214 680. Jäsenmäärän lisäys oli seurausta aktiivisesta jäsenhankinnasta.

Henkilöstön palkitsemisjärjestelmät

OP Ryhmän muuttuva palkitseminen jakautuu yrityskohtaiseen lyhyen aikavälin palkitsemiseen sekä ryhmätasoiseen pitkän aikavälin palkitsemiseen. Pankin palkka- ja palkkiopolitiikasta sekä palkkioiden maksamisesta päättää hallitus.

OP Ryhmän ryhmätasoinen pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmä muodostuu johdolle tarkoitettusta kannustinjärjestelmästä sekä muulle henkilöstölle tarkoitettusta henkilöstörahostosta. Palkitsemisjärjestelmiä on selostettu tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Henkilöstö

Vuoden lopussa pankissa oli työsuhteessa 574 henkilöä (496). Henkilöstöä oli vuoden aikana keskimäärin 552 (490). Henkilöstömäärä kasvoi pääasiassa pk-yritysasiakkaiden palvelujen siirron myötä. Loppuvuonna toteutettiin rekrytointikampanja asiakaspalvelun henkilöstömäärän vahvistamiseksi.

Osuuspankin hallinnointijärjestelmä

OP Helsinki kuuluu tytäryhtiönä OP Ryhmän keskusyhteisökonserniin. OP Helsingissä päätösvalta kuuluu omistaja-asiakkaille ja OP Osuuskunnalle (Keskusyhteisö), joita edustaa edustajisto. OP Helsingin edustajiston vaalit järjestettiin osuuspankkien yhteisenä vaalivuonna marraskuussa 2017. Edustajiston lisäksi OP Helsingillä on hallitus.

Edustajisto

Helsingin Seudun Osuuspankin omistajajäsenten päätösvaltaa käyttää edustajisto, johon kuuluu 30 jäsentä. Ensimmäinen edustajiston toimikausi päättyi marraskuussa 2017 järjestettyjen edustajistovaalien päätyttyä ja uusi edustajisto aloitti toimikautensa 4.12.2017. Tämän jälkeen edustajat valitaan joka neljäs vuosi hallituksen päättämänä ajankohtana.

Keskusyhteisö nimittää kaksikymmentä (20) edustajaa eli 2/3 edustajiston jäsenistä. Kelpoisia Keskusyhteisön nimittämiksi edustajiksi ovat henkilöt, jotka ovat nimittämishetkellä hyvämaineisia ja täysvaltaisia. Keskusyhteisö voi nimittää edustajistoon henkilöitä, jotka eivät ole osuuspankin omistaja-asiakkaita. Kelpoinen keskusyhteisön nimittämäksi edustajaksi ei ole Helsingin Seudun Osuuspankin hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja. OP Ryhmän nimitysvaliokunta tekee hallintoneuvostolle esityksen edustajistoon nimettävistä keskusyhteisöä edustavista jäsenistä.

Omistaja-asiakkaat valitsevat edustajistoon kymmenen (10) edustajaa eli 1/3 edustajiston jäsenistä osuuspankin vaalijärjestyksessä määrättyllä tavalla enemmistövaalitapaa noudattaen. Vaalikelpoinen vaaleilla valittavaksi edustajaksi on hyvämaineinen, osuuspankin palveluita käyttävä omistaja-asiakas, joka on hyväksytty omistaja-asiakkaaksi vähintään 4 kalenterikuukautta ennen äänestyksen alkamista ja joka vaalin alkaessa on täysivaltainen. Vaalikelpoinen vaaleilla valittavaksi edustajaksi ei ole osuuspankin tai sen konserniin kuuluvan yhteisön palveluksessa oleva, oikeushenkilö, Keskusyhteisön nimittämä edustaja tai osuuspankin tai sen konserniin kuuluvan yhteisön toimitusjohtaja taikka niiden hallintoneuvoston tai hallituksen jäsen tehtävässä oloaikanaan ja tehtävän päättymisestä lukien seuraavan viiden vuoden aikana.

Vuosittain ennen toukokuun loppua pidettävä varsinainen edustajiston kokous käsittelee muun muassa seuraavat asiat:

- osuuspankin tuloslaskelman ja taseen vahvistaminen
- vastuuvapauden myöntäminen hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle,
- ylijäämän käytöstä päättäminen,
- hallituksen jäsenten valinnasta ja palkkioista päättäminen
- tilintarkastajien valinnasta ja palkkioista päättäminen.

Lisäksi edustajiston kokous päättää mm. osuuspankin sääntöjen muutoksista. Varsinaisen edustajiston kokouksen lisäksi voidaan pitää, asioiden niin vaatiessa, ylimääräisiä kokouksia. Edustajiston kokouksen koollekutsumisesta päättää pankin hallitus.

Jokaisella omistaja-asiakkaalla on edustajiston vaalissa yksi ääni ja jokaisella edustajiston jäsenellä on edustajiston kokouksessa yksi ääni.

Edustajiston varsinainen kokous pidettiin 19.3.2019.

Hallitus

Hallitus johtaa pankin toimintaa. Pankin sääntöjen mukaan hallituksen on edistettävä osuuspankin etua huolellisesti ja hoidettava sen asioita lakien ja pankin sääntöjen sekä keskusyhteisön vahvistamien ohjeiden mukaisesti. Hallituksella on yleinen toimivalta päättää kaikista pankin hallintoon ja muihin asioihin liittyvistä kysymyksistä, jotka lain tai sääntöjen mukaan eivät kuulu edustajistolle tai toimitusjohtajalle. Hallitus vastaa pankin strategisesta johtamisesta sekä ohjaa ja valvoo pankin toimivaa

johtoa. Hallituksen lakimääräisenä tehtävänä on huolehtia siitä, että pankin kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty.

Hallitukseen kuuluu viisi (5) jäsentä ja sen muodostavat keskusyhteisön nimittämät kaksi (2) jäsentä sekä edustajiston valitsevat kolme (3) muuta jäsentä. Hallituksen puheenjohtajana ja varapuheenjohtajana toimivat keskusyhteisön nimittämät hallituksen jäsenet. Hallituksen jäsenen toimikausi on yksi vuosi. Hallituksen jäsenen yläikäraja on 68 vuotta, kuitenkin siten, että tämän iän täyttänyt jäsen saa toimia tehtävässään toimikauden loppuun. Pankin toimitusjohtajalla on oikeus olla läsnä hallituksen kokouksissa ja käyttää siellä puhevaltaa.

Hallitus on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja mukaan lukien enemmän kuin puolet sen jäsenten koko lukumäärästä on saapuvilla. Kertomusvuonna hallituksen kokouksia oli 11 kappaletta.

Hallituksen nimitysvaliokunta

Pankilla on hallinnon jäsenten nimityksiä valmisteleva nimitysvaliokunta. Nimitysvaliokunnan tehtävänä on valmistella edustajistolle henkilövalintoja koskevat esitykset. Nimitysvaliokunta on keskeisessä roolissa sen varmistamiseksi, että osuuspankin hallitukseen valitaan luotettavia, sopivia ja ammattitaitoisia henkilöitä ja että valinnassa huomioidaan eturistiriitojen välttäminen. Edustajisto vahvistaa nimitysvaliokunnan toimintaa koskevan työjärjestyksen.

Hallituksen tarkastusvaliokunta

Pankin hallitus asetti hallituksen tarkastusvaliokunnan päätöksellään 12.12.2018. Valiokunnan tehtävänä on avustaa hallitusta valvomaan toimitusjohtajan hoitamaa pankin hallintoa. Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on myös avustaa hallitusta taloudelliseen raportointijärjestelmään, sisäisen valvonnan ja tarkastuksen sekä riskienhallintajärjestelmien tehokkuuteen, tilintarkastukseen, tilintarkastajan riippumattomuuteen ja tilintarkastajan valinnan valmisteluun liittyvien asioiden seuraamisessa, valvomisessa ja valmistelussa. Lisäksi valiokunta auttaa hallitusta varmistumaan, että pankkia ja sen konsernia hoidetaan asiantuntevasti ja tavalla, joka edistää pankin kilpailukykyä ja menestystä. Hallitus valitsee keskuudestaan tarkastusvaliokuntaan vähintään kaksi ja enintään kolme jäsentä.

Toimitusjohtaja

Pankin toimitusjohtajan on edistettävä pankin etua huolellisesti ja hoidettava pankin päivittäistä hallintoa lakien ja hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten sekä keskusyhteisön vahvistamien ohjeiden mukaisesti. Toimiin, jotka pankin toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen ovat epätavallisia tai laajakantoisia, toimitusjohtaja saa ryhtyä vain, jos hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta pankin toiminnalle olennaista haittaa.

Toimitusjohtajan lakisääteisenä tehtävänä on huolehtia, että pankin kirjanpito on lain mukainen ja että pankin varainhoito on järjestetty luotettavalla tavalla.

Hallinnointielinten jäsenet

Edustajisto

OP Helsingin uusi edustajisto valittiin marraskuussa 2017 järjestetyillä vaaleilla äänestysprosentin ollessa 14. Edustajiston jäsenten toimikausi päättyi vuonna 2021 järjestettävään uuden edustajiston valintaan.

Edustajiston jäsenet

Ahokas Heini, insinööriopiskelija ja suntio, Vantaa
Ahokas Veera, maisteriopiskelija, Jyväskylä (1.1.2019 alkaen)

Antturi Arto, kirkkoherra, Helsinki
 Arstila Arttu, diplomi-insinööri, IT-konsultti, Helsinki
 Appelgren Arto, yrittäjä, Pohjois-Suomen OP-liitto
 Eskelin Veera, manager, Etelä-Suomen OP-liitto
 Hankamäki Kalle, maanviljelijä, Sisä-Suomen OP-liitto
 Heinäluoma Eero, Euroopan parlamentin jäsen, Helsinki
 Hettula Eero, toimitusjohtaja, Länsi-Suomi ja Sydäkusten OP-liitto
 Johansson Markus, agrologi, maatalousyrittäjä, Etelä-Suomen OP-liitto
 Kakkola Silla, Yhteisöpedagogi (AMK), Espoo
 Kauppi Mauri, Vice President, Pohjois-Suomen OP-liitto
 Kerola Hannele, Varatuomari, Espoo
 Keuru Sirkka, lehtori, Länsi-Suomi ja Sydäkusten OP-liitto
 Kontu Mauri, DI, yrittäjä, Länsi-Suomi ja Sydäkusten OP-liitto
 Kukkonen Minna, ympäristöinsinööri, Itä-Suomen OP-liitto
 Niiranen Matti, talousneuvos, Itä-Suomen OP-liitto
 Partanen Jarmo, johtaja, sähkötekniikan professori, Etelä-Suomen OP-liitto
 Perälä Jouko, MMM, agronomi, Pohjanmaa-Österbotten OP-liitto
 Pättiniemi Johanna, MMM, agronomi, maatalousyrittäjä, Länsi-Suomi ja Sydäkusten OP-liitto
 Rissanen Laura, johtaja, VTM, Helsinki
 Ruohonen Janne, professori, Sisä-Suomen OP-liitto
 Ruoppi Mikko, varastonhoitaja, Etelä-Suomen OP-liitto
 Simi Hannu, suunnittelija, Pohjanmaa-Österbotten OP-liitto
 Sirén Lea, lehtori, Sisä-Suomen OP-liitto
 Sjölund Tiina, yrittäjä, Pohjanmaa-Österbotten OP-liitto
 Sorvoja Voitto, FM, rehtori, Pohjois-Suomen OP-liitto
 Vanamo Laura, rahoitusasiantuntija, talouskonsultti, Helsinki
 Vikstedt Tea, maalari, Helsinki
 Väkeväinen Tarja, YTM, liiketoiminnan opettaja, Itä-Suomen OP-liitto

Hallitus

Puheenjohtaja

Timo Ritakallio, s. 1962

OP Ryhmän pääjohtaja, OP Osuuskunnan johtokunnan puheenjohtaja

Oikeustieteen maisteri, MBA, Tekniikan tohtori

Hallituksen jäsenyyden alkamispäivä 19.3.2018

Keskeiset luottamustehtävät:

Finanssiala ry: hallituksen puheenjohtaja

Suomen Olympiakomitea: hallituksen puheenjohtaja

Arvopaperimarkkinayhdistys: hallituksen puheenjohtaja

Elinkeinoelämän keskusliitto EK: hallituksen jäsen

Keskuskauppakamari: hallituksen jäsen

Paulon Säätiö: hallituksen puheenjohtaja

Varapuheenjohtaja

Nummela Harri, s. 1968

Liiketoimintajohtaja, Pankkitoiminnan henkilö- ja PK-yritysassiakkaat

OP Ryhmän johtokunnassa vuodesta 2014 ja aiemmin vuosina 2007-2010

Oikeustieteen kandidaatti, eMBA

Hallituksen jäsenyyden alkamispäivä: 13.12.2017

Keskeiset luottamustehtävät:

Suomen Jääkiekkoliitto ry: puheenjohtaja

Finanssiala ry, Pankkijohtokunnan varapuheenjohtaja 2020-

Finanssiala ry, Pankkijohtokunnan puheenjohtaja 2019

Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Liiketoiminnan uudistuminen -valiokunnan puheenjohtaja 2019-

Jäsen

Jukka Hulkkonen, s. 1955

Metsänhoitaja, eMBA, kauppaneuvos

Hallituksen jäsenyyden alkamispäivä 19.3.2018

Keskeiset luottamustehtävät:

Lounea Oy (ent. SSP Yhtiöt Oy): hallituksen puheenjohtaja 2012-

Salva ry: hallituksen jäsen

Jäsen

Sirpa Leppäluoto, s. 1970

Edita Publishing Oy: Business Manager 2018-

Oikeustieteen kandidaatti, asianajajatutkinto

Hallituksen jäsenyyden alkamispäivä 19.3.2018

Keskeiset luottamustoimet:

Suomen Turvaposti Oy: hallituksen jäsen 05/2018-

Suomen Asianajajaliitto: valtuuskunnan jäsen 2013–2018

Suomen Asianajajaliitto: ammatillisen valiokunnan jäsen 2013–2018

Jäsen

Linda Liukas, s. 1986

Hello Ruby Oy: toimitusjohtaja, lastenkirjailija, ohjelmoija

Kunniaatohtori, Tampereen yliopisto

Hallituksen jäsenyyden alkamispäivä 19.3.2018

Keskeiset luottamustoimet:

Hive Helsinki säätiön hallituksen puheenjohtaja

Startup-säätiö: valtuuskunnan jäsen 2015–

Aalto yliopisto: Campaign Boardin jäsen 2015–2017

OP Helsinki: edustajiston jäsen 2016–2017

Toimitusjohtaja

Viitanen Jarmo, s. 1960, toimitusjohtaja

Maatalous-metsätieteiden maisteri, eMBA

Keskeinen aiempi työkokemus:

Länsi-Uudenmaan Osuuspankki, toimitusjohtaja 2007–2018

OKO Osuuspankkien Keskuspankki Oyj, Yrityspankkiliiketoiminta-alueen johtaja 2006–2007

OKO Osuuspankkien Keskuspankki Oyj, Johtokunnan varajäsen 2001–2006

OKO Osuuspankkien Keskuspankki Oyj, Yrityspankin osastonjohtaja 1992–2001

OKO Osuuspankkien Keskuspankki Oyj, Yrityspankin jaostopäällikkö 1990–1992

OKO Osuuspankkien Keskuspankki Oyj, Yrityspankin rahoituspäällikkö 1988–1990

Imatran Seudun Osuuspankki, yritysasiain, yrityspankkiiri 1986–1988

Osuuspankkien Keskusliitto, esimiesharjoittelija 1985–1986

Keskeiset luottamustehtävät:

OP Yrityspankki, hallituksen jäsen

OP Koti Helsinki Oy LKV, hallituksen puheenjohtaja

Keskuskauppakamari: valtuuskunnan jäsen

Helsingin seudun kauppakamari: valtuuskunnan jäsen

Toimitusjohtajan sijainen

Tiina Mäkelä, s. 1971, Henkilöasiakkuudet -liiketoiminta-alueesta vastaava johtaja

Tradenomi, eMBA

Keskeinen aiempi työkokemus:

OP Etelä-Pohjanmaa, pankinjohtaja, toimitusjohtajan sijainen 2011 – 2019

OP Etelä-Pohjanmaan OP-Koti, hallituksen jäsen 2011 – 2019

OP Keskusyhteisökonsernissa vaativat esimies- ja asiantuntijatehtävät 2004- 2011

Keskeiset luottamustehtävät:
OP Koti Helsinki Oy LKV, hallituksen jäsen

Johtoryhmän kokoonpano

Jarmo Viitanen, s. 1960
Toimitusjohtaja
Maatalous- ja metsätieteiden maisteri, eMBA
OP Helsingin palveluksessa vuodesta 2018 (OP Ryhmässä yhtäjaksoisesti vuodesta 1985)
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2018

Tiina Mäkelä, s. 1971
Johtaja, Henkilöasiakkuudet
Tradenomi, eMBA
OP Helsingin palveluksessa 2019 alkaen (OP Ryhmässä yhtäjaksoisesti vuodesta 2004)
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2019

Mikko Yli-Isotalo, s. 1980
Johtaja, Yritys- ja yhteisöasiakkuudet
KTM
OP Helsingin palveluksessa 2019 alkaen (OP Ryhmässä yhtäjaksoisesti vuodesta 2005)
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2019

Markus Malviniemi, s.1973
Johtaja, Private- ja varainhoitoasiakkuudet
Hallintotieteiden maisteri
OP Helsingin palveluksessa vuodesta 2019 (OP Ryhmässä yhtäjaksoisesti vuodesta 2000)
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2019

Elina Aho, s. 1977
Henkilöstöjohtaja
Valtiotieteiden maisteri
OP Helsingin palveluksessa vuodesta 2019 (OP Ryhmässä yhtäjaksoisesti vuodesta 2007)
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2019

Antti Vähäjärvi, s.1981
Talouspäällikkö
KTM
OP Osuuskunnan palveluksessa vuodesta 2015 (OP Ryhmässä yhtäjaksoisesti vuodesta 2007)
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2019

Tilintarkastajat

Tilintarkastajana toimii tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab Helsingistä, jonka nimeämänä päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Tiia Kataja.

Muu tarkastustoiminta

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on avustaa Osuuspankin hallitusta ja johtoa toiminnan ohjauksessa, valvonnassa ja varmistamisessa suorittamalla toimintaan kohdistuvaa sisäistä tarkastusta. Sisäisestä tarkastuksesta vastaa OP Osuuskunnan Sisäinen tarkastus. Sisäinen tarkastus on liiketoiminnoista

riippumaton toiminto, joka tarkastaa koko OP Ryhmän sisäisen valvontajärjestelmän, riskienhallinnan sekä johtamis- ja hallintoprosessien riittävyttä ja tehokkuutta.

Sisäinen tarkastus noudattaa tarkastustyössään Sisäisen tarkastuksen toimintaperiaatteita ja IIA:n (Institute of Internal Auditors) vahvistamia kansainvälisiä sisäisen tarkastuksen ammattistandardeja.

Sisäistä tarkastusta on suoritettu välillisesti osana OP Ryhmän keskitettyihin toimintoihin sekä osuuspankkeihin kohdistuvaa tarkastusta. Sisäinen tarkastus arvioi tarkastuksissaan esimerkiksi OP Ryhmän keskitettyjen tietojärjestelmien ja toimintaprosessien kontrollien ja sisäisen valvonnan toimivuutta sekä riskienhallinnan ja riskienhallintamenettelyjen asianmukaisuutta.

Tulevaisuuden näkymät

Talouden kehitys jatkuu vaimeana Suomen päävientialueilla. Euroopan keskuspankki on linjannut, että ohjaukset säilyvät ennallaan tai matalammalla, kunnes inflaationäkymä vastaa tavoitetta. Suomen talouden kasvu jää hitaaksi, kun viennin kehitys vaimenee ja rakentaminen vähenee. Kotitalouksien kysyntää tukee silti suotuisa reaali-palkkojen kehitys, ja verrattain vahvana säilyvä työmarkkina. Myös asuntomarkkinoiden näkymät säilyvät yhä vakaan myönteisinä. Pääkaupunkiseudun kasvun arvioidaan jatkuvan muuta maata voimakkaampana.

Hallituksen ehdotus ylijäämän käyttämisestä

Konsernin jakokelpoinen ylijäämä 31.12.2019 oli 44 452 266,26 euroa. Pankin jakokelpoinen ylijäämä oli 47 088 531,33 euroa, josta tilikauden ylijäämä oli 11 842 823,09 euroa.

Taseen osoittama ylijäämä ehdotetaan käytettäväksi siten, että Tuotto-osuudelle maksetaan korkoa 3,25 prosenttia, eli yhteensä 21 599 689,90 euroa. Jakokelpoisesta ylijäämästä jää 25 488 841,43 euroa edellisten tilikausien voittovarojen tilille.

Pankin taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Pankin maksukyky on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan pankin maksukykyä.

HELSINGIN SEUDUN OSUUSPANKKI KONSERNI

1.1.-31.12.2019

1.1.-31.12.2018

KONSERNITILINPÄÄTÖS
TUOSLASKELMA

KORKOTUOTOT	85 289 697,73	77 839 248,28
KORKOKULUT	-3 954 874,08	-5 086 916,29
KORKOKATE	81 334 823,65	72 752 331,99
TUOTOT OMAN PÄÄOMAN EHTOISISTA SIIJOITUKSISTA	421 400,00	285 747,47
Samaan konserniin kuuluvista yrityksistä	0,00	0,00
Omistusyhteisyrietyksissä	0,00	0,00
Muista yrityksistä	421 400,00	285 747,47
PALKKIOTUOTOT	62 371 333,39	58 038 883,34
PALKKIOKULUT	-5 896 495,22	-4 544 174,23
ARVOPAPERIKAUPAN JA VALUUTTATOIMINNAN NETTOTUOTOT	174 498,10	-243 767,01
Arvopaperikaupan nettotuotot	174 772,88	-243 294,85
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-274,78	-472,16
SIIJOITUSKIINTEISTÖJEN NETTOTUOTOT	-25 664,87	134 079,69
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	3 415 092,72	1 236 503,90
HALLINTOKULUT	-89 056 849,90	-71 838 686,19
Henkilöstökulut	-29 515 412,01	-21 589 410,78
Palkat ja palkkiot	-25 688 106,68	-20 232 554,20
Henkilösivukulut	-3 827 305,33	-1 356 856,58
Eläkekulut	-3 016 755,20	-513 514,21
Muut henkilösivukulut	-810 550,13	-843 342,37
Muut hallintokulut	-59 541 437,89	-50 249 275,41
POISTOT JA ARVONALENTUMISET KONSERNILIIKEARVOSTA	0,00	0,00
POISTOT JA ARVONALENTUMISET AINEELLISISTA JA AINEETTOMISTA HYÖDYKKEISTÄ	-3 797 498,04	-45 011,26
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-12 130 430,60	-12 745 932,40
ODOTETTAVISSA OLEVAT LUOTTOTAPPIOT JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON KIRJATUISTA RAHOITUSVAROISTA	-2 164 584,05	-13 939 416,51
OSUUS OSAKKUUSYRITYSTEN TULOKSESTA	-58 330,52	-244 353,30
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	34 587 294,66	28 846 205,49
TULOVEROT	-7 049 459,04	-5 832 832,80
Tilikauden verot	-1 270 133,71	-10 363 612,12
Aikaisempien tilikausien verot	17 314,15	-102 476,65
Laskennallinen vero	-5 796 639,48	4 633 255,97
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO (-TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN	27 537 835,62	23 013 372,69
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO (-TAPPIO) VÄHEMMISTÖN OSUUDEN JÄLKEEN	27 537 835,62	23 013 372,69
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	27 537 835,62	23 013 372,69

HELSINGIN SEUDUN OSUUSPANKKI KONSERNI

31.12.2019

31.12.2018

TASE		
VASTAAVA		
KÄTEISET VARAT	1 698 811,36	1 650 864,83
SAAMISET LUOTTOLAITOKSILTA	2 545 899 491,87	2 103 236 064,41
Vaadittaessa maksettavat	41 657 726,67	50 305 898,31
Muut	2 504 241 765,20	2 052 930 166,10
SAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ	9 003 143 687,16	7 931 998 844,56
Muut	9 003 143 687,16	7 931 998 844,56
SAAMISTODISTUKSET	0,00	70 691,60
Julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Muilta	0,00	70 691,60
OSAKKEET JA OSUUDET	2 159 525,00	1 942 956,00
OSAKKEET JA OSUUDET SAMAN KONSERNIIN KUULUVISSA YRITYKSISSÄ	2 524,67	2 524,67
FVPL/ JOHDANNAISSOPIMUKSET	358 531,87	8 644 758,66
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	1 239 203,99	1 529 351,99
Muut pitkävaikutteiset menot	1 239 203,99	1 529 351,99
AINEELLISET HYÖDYKKEET	28 592 914,88	19 649 219,19
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	1 896 707,24	1 659 182,24
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet	14 299 253,92	15 672 113,49
Muut aineelliset hyödykkeet	12 396 953,72	2 317 923,46
OSAKE-, SIOJITUSOSUUSANTI- JA KANTARAHASTOANTISAAMISET	0,00	0,00
MUUT VARAT	6 452 150,88	6 241 114,42
SIIRTOSAAMISET JA MAKSETUT ENNAKOT	18 834 821,37	12 128 054,61
LASKENNALLISET VEROSAAMISET	644 276,48	3 275 260,08
VASTAAVAA YHTEENSÄ	11 609 025 939,53	10 090 369 705,02

HELSINGIN SEUDUN OSUUSPANKKI KONSERNI

31.12.2019

31.12.2018

VASTATTAVAA

VIERAS PÄÄOMA	10 814 911 699,48	9 333 246 082,44
VELAT LUOTTOLAITOKSILLE	3 981 143 105,66	3 240 932 873,20
Luottolaitoksille	3 981 143 105,66	3 240 932 873,20
Vaadittaessa maksettavat	254 263 105,66	167 952 873,20
Muut	3 726 880 000,00	3 072 980 000,00
VELAT YLEISÖLLE JA JULKISYHTEISÖILLE	6 733 564 006,08	5 965 654 633,09
Talletukset	6 733 527 617,34	5 965 641 619,37
Vaadittaessa maksettavat	6 622 651 997,05	5 865 609 884,49
Muut	110 875 620,29	100 031 734,88
Muut velat	36 388,74	13 013,72
Vaadittaessa maksettavat	36 388,74	13 013,72
JOHDANNAISSOPIMUKSET JA MUUT KAUPANKÄYNTITARKOITUKSESSA PIDETTÄVÄT VELAT	30 133 126,67	14 808 262,41
MUUT VELAT	19 096 760,18	7 656 783,96
Muut velat	17 170 225,08	6 801 863,43
Pakolliset varaukset	1 926 535,10	854 920,53
SIIRTOVELAT JA SAADUT ENNAKOT	39 039 453,94	36 638 284,66
VELAT, JOILLA ON HUONOMPI ETUOIKEUS KUIN MUILLA VELOILLA	0,00	59 611 769,52
Muut	0,00	59 611 769,52
LASKENNALLISET VEROVELAT	11 935 246,95	7 943 475,60
OMA PÄÄOMA JA VÄHEMMISTÖN OSUUS	794 114 240,05	757 123 622,58
Osake- ja osuus pääoma	695 544 553,98	669 748 638,07
Osakepääoma	0,00	0,00
Jäsenosuudet	21 920 420,45	20 301 804,54
Lisäosuudet	0,00	0,00
Tuotto-osuudet	673 624 133,53	649 446 833,53
Ylikurssirahasto	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00
Muut sidotut rahastot	6 261 637,01	2 957 175,11
Käyvän arvon rahasto	6 261 637,01	2 957 175,11
Rahavirran suojausrahasto	7 827 046,27	3 696 468,90
Laskennalliset verot rahavirran suojauksesta	-1 565 409,26	-739 293,79
Yhtiöjärjestyksen / sääntöjen mukaiset rahastot	0,00	0,00
Muut rahastot	0,00	0,00
Muut rahastot	0,00	0,00
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	64 770 213,44	61 404 436,71
Tilikauden voitto tai tappio	27 537 835,62	23 013 372,69
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	11 609 025 939,53	10 090 369 705,02
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET		
ASIAKKAAN PUOLESTA KOLMANNEN HYVÄKSI ANNETUT SITOUMUKSET	36 609 258,91	22 652 458,14
Takaukset ja pantit	36 609 258,91	22 652 458,14
ASIAKKAAN HYVÄKSI ANNETUT PERUUTTAMATTOMAT SITOUMUKSET	1 604 461 302,88	1 416 238 942,60
Muut	1 604 461 302,88	1 416 238 942,60
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET YHTEENSÄ	1 641 070 561,79	1 438 891 400,74

HELSINGIN SEUDUN OSUUSPANKKI

OSUUSPANKIN TULOSLASKELMA	1.1. - 31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Korkotuotot	85 289 646,31	77 839 124,13
Korkokulut	3 827 363,38	5 071 211,22
KORKOKATE	81 462 282,93	72 767 912,91
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	421 400,00	285 747,47
Muista yrityksistä	421 400,00	285 747,47
Palkkiotuotot	58 663 884,66	54 013 988,64
Palkkiokulut	5 893 944,99	4 541 466,47
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	174 498,10	-243 767,01
Arvopaperikaupan nettotuotot	174 772,88	-243 292,97
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-274,78	-474,04
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	-25 664,87	134 827,69
Liiketoiminnan muut tuotot	3 450 965,11	1 286 820,08
Hallintokulut	85 802 767,37	69 075 812,79
Henkilöstökulut	27 205 621,44	19 483 342,49
Palkat ja palkkiot	23 711 470,44	18 371 960,35
Henkilösivukulut	3 494 151,00	1 111 382,14
Eläkekulut	2 758 254,24	381 254,01
Muut henkilösivukulut	735 896,76	730 128,13
Muut hallintokulut	58 597 145,93	49 592 470,30
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	818 672,29	-21 522,74
Liiketoiminnan muut kulut	14 474 992,06	11 990 844,29
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatuista rahoitusvaroista	2 165 415,70	13 939 291,51
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	34 991 573,52	28 719 637,46
Tilinpäätössiirrot	20 011 477,00	-25 000 000,00
Tuloverot	3 057 611,43	10 843 289,00
Tilikauden verot	1 270 133,71	10 363 612,12
Aikaisempien tilikausien verot	-17 314,15	102 476,65
Laskennallinen vero	1 804 791,87	377 200,23
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO (TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN	11 922 485,09	42 876 348,46
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	11 922 485,09	42 876 348,46

HELSINGIN SEUDUN OSUUSPANKKI

OSUUSPANKIN TASE	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA		
Käteiset varat	1 698 811,36	1 650 864,83
Saamiset luottolaitoksilta	2 545 899 491,87	2 103 236 064,41
Vaadittaessa maksettavat	41 657 726,67	50 305 898,31
Muut	2 504 241 765,20	2 052 930 166,10
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	9 003 143 687,16	7 931 998 844,56
Muut	9 003 143 687,16	7 931 998 844,56
Saamistodistukset	0,00	70 691,60
Muilta	0,00	70 691,60
Osakkeet ja osuudet	2 159 525,00	1 942 956,00
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	1 980 686,56	1 980 686,56
Johdannaissopimukset	358 531,87	8 644 758,66
Aineettomat hyödykkeet	1 239 203,99	1 529 351,99
Aineelliset hyödykkeet	21 433 799,40	22 747 562,86
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	1 896 707,24	1 659 182,24
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	17 419 039,94	18 833 240,49
Muut aineelliset hyödykkeet	2 118 052,22	2 255 140,13
Muut varat	6 309 826,99	6 156 948,53
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	18 834 746,29	12 127 315,93
Laskennalliset verosaamiset	644 352,74	3 275 260,08
VASTAAVAA YHTEENSÄ	11 603 702 663,23	10 095 361 306,01
VASTATTAVAA		
VIERAS PÄÄOMA		
Velat luottolaitoksille	3 981 143 105,66	3 240 932 873,20
Luottolaitoksille	3 981 143 105,66	3 240 932 873,20
Vaadittaessa maksettavat	254 263 105,66	167 952 873,20
Muut	3 726 880 000,00	3 072 980 000,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	6 735 353 897,45	5 967 677 198,99
Talletukset	6 735 317 508,71	5 967 664 185,27
Vaadittaessa maksettavat	6 624 441 888,42	5 867 632 450,39
Muut	110 875 620,29	100 031 734,88
Muut velat	36 388,74	13 013,72
Vaadittaessa maksettavat	36 388,74	13 013,72
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitaroituksessa pidettävät velat	30 133 126,67	14 808 262,41
Muut velat	8 594 462,03	7 482 386,84
Muut velat	6 667 926,93	6 627 466,31
Pakolliset varaukset	1 926 535,10	854 920,53
Siirtovelat ja saadut ennakot	38 627 458,74	36 285 274,81
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	59 611 769,52
Muut	0,00	59 611 769,52
Laskennalliset verovelat	0,00	0,00
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	10 793 852 050,55	9 326 797 765,77
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	59 711 477,00	39 700 000,00
Poistoero	11 477,00	0,00
Verotusperusteiset varaukset	59 700 000,00	39 700 000,00
OMA PÄÄOMA		
Osuuspääoma	695 544 553,98	669 748 638,07
Jäsenosuudet	21 920 420,45	20 301 804,54
Tuotto-osuudet	673 624 133,53	649 446 833,53
Arvonkorotusrahasto	1 164 751,36	1 164 751,36
Muut sidotut rahastot	6 261 637,01	2 957 175,11
Käyvän arvon rahasto	6 261 637,01	2 957 175,11
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	35 245 708,24	12 116 627,24
Tilikauden voitto (tappio)	11 922 485,09	42 876 348,46
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	750 139 135,68	728 863 540,24
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	11 603 702 663,23	10 095 361 306,01
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKSET		
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	36 609 258,91	22 652 458,14
Takaukset ja pantit	36 609 258,91	22 652 458,14
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	1 604 461 302,88	1 416 238 942,60
Muut	1 604 461 302,88	1 416 238 942,60
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKSET YHTEENSÄ	1 641 070 561,79	1 438 891 400,74

HELSINGIN SEUDUN OSUUSPANKKI
Konsernin rahoituslaskelma

2019

2018

LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA

Kauden voitto	27 537 835,62	23 013 372,69
Kauden voittoon tehdyt oikaisut	21 563 939,78	20 726 026,44

LIIKETOIMINNAN VAROJEN LISÄYS (-) TAI VÄHENNYS (+)**-1 505 471 244,91 -1 626 629 883,44**

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	-451 311 599,10	-805 508 687,20
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-1 053 244 237,44	-845 324 748,50
Leasingkohteet	0,00	0,00
Saamistodistukset	72 975,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	-1 676,40	155 351,61
Johdannaissopimukset	0,00	0,00
Sijoituskiinteistöt	1 230,00	-1 191 146,00
Muut varat	-987 936,97	25 239 346,65

LIIKETOIMINNAN VELKOJEN LISÄYS (+) TAI VÄHENNYS (-)**1 508 489 628,08 1 527 582 535,64**

Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	740 210 232,46	955 624 200,54
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	767 909 372,99	572 727 909,65
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	0,00	0,00
Muut velat	370 022,63	-769 574,55
Maksetut tuloverot	-8 346 298,01	-4 237 442,36
Saadut osingot	421 400,00	285 747,47

A. LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA YHTEENSÄ**44 195 260,56 -59 259 643,56****INVESTOINTIEN RAHAVIRTA**

Tytär- ja osakkuusyritysten hankinnat	0,00	0,00
Tytär- ja osakkuusyritysten myynnit	0,00	0,00
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	363 937,23	-1 567 809,96
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	409 206,37	0,00

B. INVESTOINTIEN RAHAVIRTA YHTEENSÄ**773 143,60 -1 567 809,96****RAHOITUKSEN RAHAVIRRA**

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset	0,00	0,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset	0,00	0,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	-59 617 000,00	0,00
Osuus- ja osakepääoma, lisäykset	42 669 515,91	84 846 468,18
Osuus- ja osakepääoma, vähennykset	-16 873 600,00	-8 663 402,00
Maksetut osingot ja osuuspääoman korot	-19 747 267,46	-16 654 957,14
Maksetut bonukset omistajajäsenille	0,00	0,00
Muut oman pääoman erien rahamääräiset lisäykset	0,00	0,00
Muut oman pääoman erien rahamääräiset vähennykset	0,00	0,00

C. RAHOITUKSEN RAHAVIRTA YHTEENSÄ**-53 568 351,55 59 528 109,04****D. VALUUTTAKURSSIEN MUUTOSTEN VAIKUTUS RAHAVAROIHIIN****-277,72 -486,12****RAHAVAROJEN NETTOMUUTOS (A+B+C+D)****-8 600 225,11 -1 299 830,60****RAHAVARAT TILIKAUDEN ALUSSA****51 956 763,14 53 256 593,74****RAHAVARAT TILIKAUDEN LOPUSSA****43 356 538,03 51 956 763,14****RAHAVAROJEN MUUTOS****-8 600 225,11 -1 299 830,60**

Saadut korot	85 185 155,43	77 416 890,81
Maksetut korot	3 129 438,02	5 406 550,68

Kauden voittoon tehdyt oikaisut

Erät joihin ei liity maksutapahtumaa		
Kaupankäynnin käyvän arvon muutos	-217 176,00	99 954,65
Valuuttatoiminnan realisoitumaton nettotulos	277,72	486,12
Sijoitusomaisuuden käyvän arvon muutos	0,00	0,00
Poistot, poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos	3 797 498,04	45 011,26
Maksuohjelmamuutosten voitot ja tappiot luotoista	0,00	0,00
Saamisten arvonalentumiset	2 372 548,89	14 126 530,93
Muut	15 610 791,13	6 454 043,48
, josta laskennallisten verovelkojen muutos	4 947 981,95	-4 779 450,22
	21 563 939,78	20 726 026,44
<u>Erät, jotka esitetään muualla kuin liiketoiminnan rahavirrassa</u>		
Myyntivoitot , investointien rahavirtaan kuuluva osuus	0,00	0,00
Myyntitappiot , investointien rahavirtaan kuuluva osuus	0,00	0,00
Maksetut bonukset omistajajäsenille	0,00	0,00
	0,00	0,00
	0,00	0,00
Oikaisut yhteensä	21 563 939,78	20 726 026,44
Rahavarat		
Käteiset varat	1 698 811,36	1 650 864,83
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	41 657 726,67	50 305 898,31
Rahavarat yhteensä	43 356 538,03	51 956 763,14

HELSINGIN SEUDUN OSUUSPANKKI
Rahoituslaskelma

2019

2018

LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA

Kauden voitto	11 922 485,09	42 876 348,46
Kauden voittoon tehdyt oikaisut	34 429 135,82	425 470,34

LIIKETOIMINNAN VAROJEN LISÄYS (-) TAI VÄHENNYS (+)**-1 505 413 750,51 -1 625 414 334,47**

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	-451 311 599,10	-805 508 687,20
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-1 053 244 237,44	-845 324 623,50
Leasingkohteet	0,00	0,00
Saamistodistukset	72 975,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	-1 676,40	155 351,61
Johdannais sopimukset	0,00	0,00
Sijoituskiinteistöt	1 230,00	-4 897,00
Muut varat	-930 442,57	25 268 521,62

LIIKETOIMINNAN VELKOJEN LISÄYS (+) TAI VÄHENNYS (-)**1 511 171 422,60 1 526 804 567,00**

Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	740 210 232,46	955 624 200,54
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	767 676 698,46	573 088 457,45
Johdannais sopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	0,00	0,00
Muut velat	3 284 491,68	-1 908 090,99
Maksetut tuloverot	-8 346 298,01	-4 237 442,36
Saadut osingot	421 400,00	285 747,47

A. LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA YHTEENSÄ**44 184 394,99 -59 259 643,56****INVESTOINTIEN RAHAVIRTA**

Tytär- ja osakkuusyritysten hankinnat	0,00	0,00
Tytär- ja osakkuusyritysten myynnit	0,00	0,00
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	374 802,80	-1 567 809,96
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	409 206,37	0,00

B. INVESTOINTIEN RAHAVIRTA YHTEENSÄ**784 009,17 -1 567 809,96****RAHOITUKSEN RAHAVIRRAT**

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset	0,00	0,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset	0,00	0,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	-59 617 000,00	0,00
Osuus- ja osakepääoma, lisäykset	42 669 515,91	84 846 468,18
Osuus- ja osakepääoma, vähennykset	-16 873 600,00	-8 663 402,00
Maksetut osingot ja osuuspääoman korot	-19 747 267,46	-16 654 957,14
Maksetut bonukset omistajajäsenille	0,00	0,00
Muut oman pääoman erien rahamääräiset lisäykset	0,00	0,00
Muut oman pääoman erien rahamääräiset vähennykset	0,00	0,00

C. RAHOITUKSEN RAHAVIRTA YHTEENSÄ**-53 568 351,55 59 528 109,04****D. VALUUTTAKURSSIEN MUUTOSTEN VAIKUTUS RAHAVAROIHIIN****-277,72 -486,12****RAHAVAROJEN NETTOMUUTOS (A+B+C+D)****-8 600 225,11 -1 299 830,60****RAHAVARAT TILIKAUDEN ALUSSA****51 956 763,14 53 256 593,74****RAHAVARAT TILIKAUDEN LOPUSSA****43 356 538,03 51 956 763,14****RAHAVAROJEN MUUTOS****-8 600 225,11 -1 299 830,60**

Saadut korot	85 185 104,01	77 416 766,66
Maksetut korot	3 119 204,40	5 390 845,61

Kauden voittoon tehdyt oikaisut

Erät joihin ei liity maksutapahtumaa		
Kaupankäynnin käyvän arvon muutos	-217 176,00	99 954,65
Valuuttatoiminnan realisoitumaton nettotulos	277,72	486,12
Sijoitusomaisuuden käyvän arvon muutos	0,00	0,00
Poistot, poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos	20 830 149,29	-25 021 522,74
Maksuohjelmamuutosten voitot ja tappiot luotoista	0,00	0,00
Saamisten arvonalentumiset	2 372 548,89	14 126 405,93
Muut	11 443 335,92	11 220 146,38
	34 429 135,82	425 470,34

Erät, jotka esitetään muualla kuin liiketoiminnan rahavirrassa

Myyntivoitot , investointien rahavirtaan kuuluva osuus	0,00	0,00
Myyntitappiot , investointien rahavirtaan kuuluva osuus	0,00	0,00
Maksetut bonukset omistajajäsenille	0,00	0,00
	0,00	0,00

Oikaisut yhteensä **34 429 135,82** **425 470,34**

Rahavarat

Käteiset varat	1 698 811,36	1 650 864,83
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	41 657 726,67	50 305 898,31
Rahavarat yhteensä	43 356 538,03	51 956 763,14

OSUUSPANKIN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

1.1 YLEISTÄ

Osuuspankki on jäsentensä omistama osuuskuntamuotoinen talletuspankki, joka harjoittaa toimialueellaan paikallista vähittäispankkitoimintaa.

Osuuspankki on osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunnan jäsenluottolaitos. OP Osuuskunta toimii koko OP Ryhmän strategisena omistusyhteisönä ja ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

Seuraavassa esitetään tilinpäätöksessä sovelletut keskeiset laatimisperiaatteet. Niitä on noudatettu johdonmukaisesti kaikilla esitettävillä tilikausilla, ellei muuta mainita.

1.2 KESKINÄINEN VASTUU JA OP RYHMÄ

Pankki- ja vakuutustoimintaa harjoittava osuuspankkien yhteenliittymä (jäljempänä OP Ryhmä) on osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista sekä talletuspankkien yhteenliittymästä annetuissa laeissa määritelty taloudellinen kokonaisuus, jossa OP Osuuskunta ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Osuuspankki yhdistellään OP Ryhmän tilinpäätökseen. Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä määrätään, että OP Ryhmän tilinpäätös on laadittava keskusyhteisö OP Osuuskunnan ja sen jäsenluottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten yhdistelmänä. OP Osuuskunnalla ja sen jäsenosuuspankeilla ei ole toisiinsa nähden yleisten konsernilaskentaperiaatteiden tarkoittamaa määräysvaltaa, minkä vuoksi OP Ryhmälle on määritelty tekninen emoyhtiö. Yhdistelty tilinpäätös käsittää myös sellaiset yhteisöt, joissa edellä tarkoitetuilla yhteisöillä yhdessä on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta. OP Ryhmän osuuspääoma muodostuu osuuspankkien jäsenten sellaisista osuismaksuista, joita pankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä lunastamasta.

Jäljennös OP Ryhmän tilinpäätöksestä on saatavissa internet-osoitteesta www.op.fi tai ryhmän toimitiloista käyntiosoitteesta Gebhardinaukio 1, 00510, Helsinki.

1.3 LAATIMISPERUSTA

Osuuspankin tilinpäätös laaditaan ja esitetään luottolaitostoiminnasta annetun lain, valtiovarainministeriön luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöstä, konsernitilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevan asetuksen, kirjanpitolaian ja Finanssivalvonnan rahoitussektorin kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevan määräys- ja ohjekokoelman mukaisesti. Osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunta antaa lisäksi ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamiseksi ja tilinpäätöksen laatimiseksi. Jäljempänä kuvatut tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ovat yhteneväiset kaikille OP Osuuskunnan jäsenosuuspankeille. Kuitenkaan jäsenosuuspankilla ei välttämättä ole kaikkia laatimisperiaatteissa lueteltuja eriä.

1.4 YHDISTELYPERIAATTEET

1.4.1 Konsernitilinpäätöksen laajuus

Osuuspankin konsernin muodostaa emo-osuuspankki ja sen tytäryritykset. Tytäryritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni omistaa yli puolet äänivallasta tai sillä on muutoin määräysvalta. Tytäryritysten tilinpäätökset yhdistellään hankintamenetelmällä. Osakkuusyrittukset, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta, yhdistellään pääomaosuusmenetelmällä. Huomattava vaikutusvalta toteutuu, kun konserni omistaa 20 – 50 prosenttia yrityksen äänivallasta, tai kun konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta, muttei määräysvaltaa.

Merkitykseltään vähäiset tytär- ja osakkuusyrittukset jätetään yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen. Tällaisia ovat tytär- ja osakkuusyrittukset, joiden taseen loppusumma on vähemmän kuin yksi prosentti emoyrityksen taseen loppusummasta ja vähemmän kuin 10 miljoonaa euroa. Jos konsernin tällaisen tytär- tai

osakkuusyrittien taseen loppusumma laskettuna yhteen muiden sellaisten konserniin kuuluvien tytär- ja osakkuusyrittien taseiden loppusummien kanssa on vähintään viisi prosenttia konsernitaseen loppusummasta, yhdistellään se konsernitilinpäätökseen.

Tilikauden aikana hankitut tytär- ja osakkuusyrittien yhdistellään konsernitilinpäätökseen hankintahetkestä lähtien. Tilikauden aikana myydyt tytär- ja osakkuusyrittien yhdistellään myyntihetkeen asti.

1.4.2 Konsolidointi

Tytäryrittien hankintamenot eliminoidaan hankintahetken taseen mukaisia omia pääomia vastaan. Hankintahetken oman pääoman määrän ylittävä tai alittava osuus hankintamenosta esitetään taseessa konsernilikearvona tai konsernireservinä siltä osin kuin niitä ei ole kohdistettu omaisuus- tai velkaerien lisäykseksi tai vähennykseksi. Konsernilikearvo poistetaan pääsääntöisesti viiden vuoden kuluessa suunnitelman mukaan.

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa eliminoidaan konsernin sisäiset liiketapahtumat, sisäiset katteet, sisäinen voitonjako sekä keskinäiset saamiset ja velat. Vähemmistön osuus erotetaan tuloksesta ja omasta pääomasta ja esitetään omana eräänä tuloslaskelmassa ja taseessa omassa pääomassa. Vähemmistön osuus tytäryhtiön kiinteistöistä esitetään muissa kiinteistöissä.

Osakkuusyrittien konsernituloslaskelmaan sisällytetään konsernin omistusosuutta vastaava osuus näiden yritysten tilikauden voitosta tai tappiosta ja esitetään tuloslaskelmassa omana eräänä rivillä Osuus osakkuusyrittien tuloksesta. Tuloksessa huomioidaan myös osakkuusyrittien poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos laskennallisella verovelalla vähennettynä. Konsernitaseessa osakkuusyrittien hankintamenot ja konsernin edellisen tilikauden tulokseen ja tilikauden tulokseen lisätään tai vähennetään konsernin osuus hankinnan jälkeisistä muutoksista nettovarallisuudesta.

Konserniin kuuluva kiinteistöyhtiö voi jättää erillistilinpäätöksessään tekemättä suunnitelman mukaiset poistot. Konsernitilinpäätöksessä poistot oikaistaan suunnitelman mukaisiksi.

1.5 RAHOITUSINSTRUMENTIT

1.5.1 Käyvän arvon määräytyminen

Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuserän mynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla tai jos toimivia markkinoita ei ole, omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevan toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään senhetkistä ostokurssia.

Mikäli markkinoilla on vakiintunut arvostuskäytäntö rahoitusinstrumentille, jolle ei saada suoraan markkinahintaa, niin käypä arvo perustuu markkinoilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan laskentamalliin ja mallin käyttämien syöttötietojen markkinanoteerauksiin.

Mikäli arvostuskäytäntö ei ole markkinoilla vakiintunut, käytetään markkina-arvon määrittämisessä asianomaiselle tuotteelle laadittua omaa arvostusmallia. Arvostusmallit pohjautuvat yleisesti käytettyihin laskentamenetelmiin ja ne kattavat kaikki ne osatekijät, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon hintaa asettaessaan sekä ovat yhdenmukaisia rahoitusinstrumenttien hinnoittelussa käytettävien hyväksytyjen taloudellisten menetelmien kanssa.

Arvostusmenetelminä käytetään viimeaikaisten toteutuneiden markkinatransaktioiden hintoja, diskontattujen rahavirtojen menetelmää, sekä toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa. Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arvio luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskoroista, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen luotettavasti.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen eri hierarkiatasoon sen mukaan, miten käypä arvo on määritelty:

- täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille, joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuina hinnoista) (taso 2)
- käyvät arvot on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3).

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettu erä on kokonaisuudessaan luokiteltu, on määritetty koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys on arvioitu kyseisen käypään arvoon arvostetun erän suhteen kokonaisuudessaan.

1.5.2 Arvostusmenetelmät

1.5.2.1 Jaksotettu hankintameno

Jaksotettu hankintameno on se määrä, johon rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka on arvostettu alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä, vähennettynä lyhennyksillä, lisätynä tai vähennettynä alkuperäisen määrän ja erääntyvän määrän välisen erotuksen kertyneillä, efektiivisen koron menetelmää käyttäen lasketuilla jaksotuksilla ja, kun on kyse rahoitusvaroista, oikaistuna tappiota koskevalla vähennyserällä.

Efektiivisen koron menetelmää käyttäen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvelan odotettavissa olevana voimassaoloaikana saatavaksi tai suoritettavaksi arvioidut maksut tulevat diskontatuiksi täsmälleen rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräisen kirjanpitoarvon tai rahoitusvelan jaksotetun hankintamenon suuruisiksi. Efektiivistä korkoa laskettaessa rahavirrat arvioidaan ottamalla huomioon rahoitusinstrumentin kaikki sopimusehdot ilman odotettavissa olevia luottotappioita ("ECL"). Laskelma sisältää kaikki sellaiset sopimusehdot välillä suoritettavat tai saatavat palkkiot ja korkopisteet, jotka ovat kiinteä osa efektiivistä korkoa, transaktiomenot sekä kaikki muut yli- tai alikurssit. Palkkioita, jotka ovat kiinteä osa rahoitusinstrumentin korkoa, ovat esim. lainan nostoon liittyvät toimisto- ja järjestelypalkkiot, ja ne jaksotetaan rahoitusinstrumentin odotettavissa olevalle juoksuajalle tai lyhyemmälle ajanjaksolle, jos se on asianmukaista. Palkkioita, jotka eivät ole kiinteä osa rahoitusinstrumentin efektiivistä korkoa, käsitellään kirjanpitolain mukaisesti ja näitä ovat esim. lainan hoitoon liittyvät maksut.

Arviotuihin rahavirtoihin sisällytetään odotettavissa olevat luottotappiot, kun lasketaan luottoriskillä oikaistua efektiivistä korkoa rahoitusvaroille, joiden katsotaan alkuperäisenä kirjaamisajankohtana olevan luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja (ns. "POCI").

Korkotuotot

Korkotuotot on laskettu soveltamalla efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräiseen kirjanpitoarvoon, paitsi silloin kun kyseessä ovat:

- a) ostetut tai alun perin myönnetyt luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneet rahoitusvarat, joiden osalta sovelletaan luottoriskillä oikaistua efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän jaksotettuun hankintamenuun
- b) rahoitusvarat, jotka eivät ole ostettuja tai alun perin myönnettyjä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja, mutta joista on myöhemmin tullut luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja (tai jotka ovat vaiheessa 3). Näiden rahoitusvarojen osalta sovelletaan efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän jaksotettuun hankintamenuun (eli nettomääräiseen kirjanpitoarvoon odotettavissa olevan luottotappion vähentämisen jälkeen).

1.5.2.2 Alkuperäinen kirjaaminen ja arvostaminen

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä arvostetaan rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka käypään arvoon, ja jos kyseessä on muu kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka, siihen lisätään tai siitä vähennetään rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvelan hankkimisesta tai liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot. Välittömästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen rahoitusvarasta kirjataan odotettavissa olevia luottotappioita koskeva vähennyserä, jos rahoitusvara

arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun tai käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta. Tämä aiheuttaa tuloslaskelmaan kirjanpidollisen tappion äskettäin myönnettyistä tai äskettäin ostetuista rahoitusvaroista.

1.5.3 Rahoitusvarojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen

Osuuspankki luokittelee rahoitusvarat seuraaviin ryhmiin:

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat
- Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat
- Jaksotettuun hankintamenuun kirjattavat.

1.5.3.1 Luotot ja saamistodistukset

Luottojen ja saamistodistusten luokittelu ja myöhempi arvostaminen riippuvat seuraavista tekijöistä:

- a) Osuuspankin liiketoimintamallista rahoitusvarojen hallinnoinnissa
- b) rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimukseen perustuvista rahavirtaominaisuuksista.

Näiden tekijöiden perusteella Osuuspankki luokittelee luotot ja saamistodistukset kolmeen seuraavaan arvostusryhmään:

- 1) Jaksotettuun hankintamenuun arvostettavia rahoitusvaroja pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi, ja jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Erän kirjanpitoarvo sisältää odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserän ja korkotuotot kirjataan efektiivisen koron menetelmällä korkotuottoihin.
- 2) Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavia rahoitusvaroja pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoite saavutetaan keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja ja myymällä rahoitusvaroja. Lisäksi sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Muutokset käyvässä arvossa kirjataan käyvän arvon rahastoon. Arvon alentumisvoitot tai -tappiot sekä valuuttakurssivoitot tai -tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Kun rahoitusvaroihin kuuluva erä kirjataan pois taseesta, siirretään käyvän arvon rahastoon kertynyt voitto tai tappio luokittelun muutoksesta johtuvana oikaisuna omasta pääomasta tulosvaikutteiseksi eräksi käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuottoihin. Efektiivisen koron menetelmää käyttäen laskettu korko kirjataan korkotuottoihin.
- 3) Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavia rahoitusvaroja pidetään kaupankäyntitarkoituksessa tai kun rahoitusvara ei täytä jaksotettuun hankintamenuun tai käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavien kriteereitä. Voitot ja tappiot kirjataan arvopaperikaupan nettotuottoihin. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusinstrumenteista johtuvat korkotuotot ja -kulut kirjataan arvopaperikaupan nettotuottoihin 1.1.2019 lähtien.

Liiketoimintamalli

Liiketoimintamallilla tarkoitetaan sitä, miten Osuuspankki hallinnoi rahoitusvarojensa rahavirtojen kerryttämiseksi. Osuuspankissa liiketoimintamallin ratkaisee, syntyvätkö rahavirrat pelkästään sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä vai sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä sekä rahavirroista, jotka saadaan myymällä rahoitusvara, vai onko kyseessä kaupankäynti. Kaupankäyntiliiketoimintamalliin kuuluvat rahoitusvarat arvostetaan tulosvaikutteisesti. Liiketoimintamallia arvioidessaan Osuuspankki ottaa huomioon tulevat toimenpiteet liiketoimintamallin tavoitteen saavuttamiseksi. Arviointiin kuuluu aikaisempi kokemus rahavirtojen keräämisestä, kuinka liiketoimintamallin ja sen mukaisesti hallussa pidettävien rahoitusvarojen tuloksellisuutta arvioidaan ja kuinka siitä raportoidaan yhteisön johtoon kuuluville avainhenkilöille, kuinka riskejä hallitaan ja kuinka liiketoiminnan johtajia palkitaan. Esimerkiksi Osuuspankin myöntämiä asuntoluottoja pidetään hallussa sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi.

Rahavirtaominaisuudet

Silloin kun Osuuspankin liiketoimintamalli on muu kuin kaupankäynti, Osuuspankki arvioi, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yhdenmukaisia perustyyppisen lainanantojärjestelyn kanssa. Perustyyppisessä lainanhoitojärjestelyssä sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan

pääomamäärän koron maksua ("SPPI"), jossa koron merkittävimmät osatekijät ovat korvaus rahan aika-arvosta, luottoriskistä, lainanantoon liittyvistä riskeistä ja voittomarginaalista. Valtaosa Osuuspankin rahoitusvaroista on perustyyppisiä lainanantojärjestelyjä.

Osuuspankin kaikki henkilöasiakkaille myönnetty luotot ja osa yritysasiakkaiden luotoista sisältävät mahdollisuuden enneaikaiseen takaisinmaksuun. Ehdot ovat kuitenkin yhdenmukaisia perustyyppisen lainanantojärjestelyn kanssa, koska ennen eräpäivää maksettava määrä vastaa sopimuksen mukaista nimellismäärää ja kertynyttä (mutta maksamatonta) sopimuksen mukaista korkoa, joka voi sisältää lisäkorvauksen sopimuksen enneaikaisesta päättämisestä.

Saamistodistusten rahavirtaominaisuudet testataan Bloombergin SPPI-työkalulla, jonka antaman palautteen pohjalta joko hyväksytään tai hylätään SPPI testi. Menetelmä tunnistaa sopimusehdoista useita eri elementtejä jotka vaikuttavat siihen täytyykö SPPI-määrittäminen.

Silloin kun sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat alttiina esim. osakkeiden hintojen tai lainanottajan taloudellisen tuloksen muutoksille, ei kyseessä ole perustyyppinen lainanantojärjestely, ja tällaiset rahoitusvarat arvostetaan tulosvaikutteisesti. Tyypillisesti tällaisia ovat erilaiset rahastosijoitukset, jotka eivät täytä oman pääoman määritelmää IAS 32:n mukaisesti liikkeeseenlaskijan tilinpäätöksessä.

Rahoitusvaroihin sisältyviä kytkettyjä johdannaisia ei eroteta pääsopimuksesta vaan ne huomioidaan sopimukseen perustuvien rahavirtojen kokonaisarviointissa.

Jos rahoitusvarojen hallinnoinnissa noudatettua liiketoimintamallia muutetaan, voidaan rahoitusvaroja joutua uudelleenluokittelemaan. Uudelleenluokittelua sovelletaan ei-takautuvasti luokittelun muutospäivästä lähtien. Tällaisia muutoksia odotetaan tapahtuvan hyvin harvoin.

1.5.3.2 Oman pääoman ehtoiset instrumentit

Oman pääoman ehtoiset instrumentit ovat instrumentteja, jotka osoittavat oikeutta osuuteen yhtiön varoista sen kaikkien velkojen vähentämisen jälkeen. Tyypillisesti tällaisia ovat osakesijoitukset.

Oman pääoman ehtoiset instrumentit arvostetaan myöhemmin käypään arvoon tulosvaikutteisesti, paitsi silloin kun Osuuspankki on tehnyt alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä peruuttamattoman valinnan, jonka mukaan tietyt kaupankäyntiliiketoimintaan kuulumattomat sijoitukset oman pääoman ehtoisiin instrumentteihin, jotka muutoin arvostettaisiin käypään arvoon tulosvaikutteisesti, käsitellään siten, että käyvän arvon myöhemmät muutokset esitetään käyvän arvon rahastossa. Tällaisia sijoituksia ovat osuuspankin strategiset sijoitukset osuuspankkien keskusyhteisö OP Osuuskunnan osuuspääomaan (lisäosuudet ja jäsenosuudet), joiden nimellisarvo vastaa käypää arvoa. Näiden sijoituksista ei muodostu myyntivoittoja tai tappioita. Osuuspääoman korot kirjataan tuottoihin oman pääoman ehtoisista sijoituksista. Maksettavan koron määrä vahvistetaan vuosittain OP Osuuskunnan Osuuskuntakokouksessa. Osingot kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä oman pääoman ehtoisista sijoituksista kirjataan myös tuloslaskelman erään tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista.

1.5.3.3 Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttaminen

Maksusuunnitelman muutoksia tehdään normaaliin asiakassuhteen hoitoon kuuluvana toimenpiteenä, mutta myös tilanteissa, joissa asiakkaan maksukyky on heikentynyt. Tällöin heikentyneestä maksukykyä joudutaan antamaan myönnytys lainaehtoihin – esimerkiksi lyhennysvapaa – rajoitetuksi ajaksi. Yleensä näissä tilanteissa lainan sopimukseen perustuvat rahavirrat neuvotellaan uudelleen tai niihin tehdään muutoin muutoksia, eivätkä ne johda kyseisen lainan taseesta pois kirjaamiseen. Maksusuunnitelmien muutosten kehitystä raportoidaan säännöllisesti johdolle asiakkaiden maksukykyä ennakoivana mittarina.

Jos lainaehtoihin tehtävät muutokset ovat merkittäviä tai laina muutoin neuvotellaan uudelleen, Osuuspankki kirjaa alkuperäisen lainan pois taseesta ja kirjaa samalla taseeseen muutetun uuden lainan. Tällöin muutoksen tekemisajankohta on lainan alkuperäinen kirjaamisajankohta, kun muutettuun lainaan sovelletaan arvon alentumista koskevia vaatimuksia. Tyypillisesti tämä tarkoittaa, että tappiota koskevan vähennyserän määrä vastaa 12 kuukaudelta odotettavissa olevia luottotappioita. Osuuspankki luokittelee muutoksen syyt ja vakavuusasteet sisäisellä luokituksella, jolla seurataan, onko taseesta pois kirjaamiseen yhteydessä ollut näyttöä siitä, että muutettu laina on alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä luottoriskin johdosta arvoltaan alentunut. Tällöin se kirjataan alun perin myönnettynä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneena rahoitusvaroihin kuuluvana

eränä. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi tilanteessa, jossa ongelmalliseen omaisuuserään on tehty huomattava muutos.

Muutoin rahoitusvaroihin kuuluvat erät kirjataan pois taseesta silloin, kun sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaavat olemasta voimassa tai kun Osuuspankki siirtää rahoitusvaroihin kuuluvan erän toiselle osapuolelle ja siirto täyttää taseesta pois kirjaamisen edellytykset.

1.5.4 Arvon alentuminen

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan kaikista jaksotettuun hankintamenuun arvostettavista ja käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavista tase-eristä (muut kuin oman pääoman ehtoiset instrumentit) sekä taseen ulkopuolisista luottositoumuksista ja takaussopimuksista. Odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan jokaisena raportointipäivänä ja ne kuvastavat:

- a) vinoutumatonta ja todennäköisyyksillä painotettua rahamäärää, joka määritetään arvioimalla mahdollisten tulevien vaihtelualue;
- b) rahan aika-arvoa ja
- c) järkevää ja perusteltavissa olevaa informaatiota, joka on raportointipäivänä saatavissa ilman kohtuuttomia kustannuksia tai ponnisteluja ja joka koskee toteutuneita tapahtumia, vallitsevia olosuhteita ja ennusteita tulevista taloudellisista olosuhteista.

1.5.4.1 Sopimusten luokittelu kolmeen arvonalentumisvaiheeseen

Sopimukset luokitellaan kolmeen eri vaiheeseen. Eri vaiheet kuvastavat luoton laadun heikkenemistä alkuperäisen kirjaamisen jälkeen.

- Vaihe 1: sopimukset, joiden luottoriski ei ole kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja joille lasketaan 12 kuukauden ECL.
- Vaihe 2: sopimukset, joiden luottoriski on kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja joille lasketaan koko voimassaoloajan ECL.
- Vaihe 3: maksukyvyttömät sopimukset, joille lasketaan myös koko voimassaoloajan ECL.

Lisäksi sopimukset, jotka on alun perin myönnetty arvoltaan alentuneina, ovat aina koko voimassaoloajan odotetun tappion laskennan piirissä (POCI).

Maksukyvyttömyyden (default) määritelmä

Osuuspankissa sovelletaan IFRS 9 -standardin mukaisessa laskennassa samaa maksukyvyttömyyden määritelmää kuin sisäisissä luottoriskimalleissa (IRB). Maksukyvyttömyyttä arvioidaan OP Ryhmän sisäisellä maksukäyttäytymiseen perustuvalla luokittelujärjestelmällä. Henkilöasiakkaissa maksukyvyttömyyden määritelmää sovelletaan sopimuskohtaisesti, kun taas yritysasiakkaissa tarkastellaan asiakaskokonaisuutta. Asiakas luokitellaan maksukyvyttömäksi, kun on todennäköistä, ettei asiakas maksa luottovelvoitteitaan täysimääräisesti ilman, että Osuuspankki turvautuu toimiin (esim. vakuuden realisointiin), tai viimeistään silloin, kun rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvä maksu on viivästynyt yli 90 päivää.

Maksukyvyttömyyden määritelmä perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen EU N:o 575/2013 (CRR) artiklaan 178.

Asiakkaan maksukyvyttömyys päättyy, kun se ei enää täytä maksukyvyttömyyden määritelmää. Tämän jälkeen maksukäyttäytymisen luokka palautuu 6 kuukauden viiveellä.

Luottoriskin merkittävä lisääntyminen

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan sopimuskohtaisesti joko 12 kuukaudelle tai koko voimassaoloajalle riippuen siitä, onko instrumentin luottoriski lisääntynyt raportointipäivänä merkittävästi alkuperäisestä. Luottoriskin merkittävää lisääntymistä arvioidaan sekä laadullisilla että määrällisillä kriteereillä. Lainanhoitojousto pidetään laadullisena kriteerinä. Muut laadulliset tekijät koostuvat erilaisista luottoriskin mittareista (esim. kovenanttirikkomuksista), ja ne huomioidaan luokittelumalleissa tai maksukäyttäytymisen luokan arvioinnissa.

Osuuspankki on sisällyttänyt suhteellisia ja absoluuttisia kynnysarvoja luottoriskin merkittävän luottoriskin määrällisen lisääntymisen määrittämiseen ottaen huomioon kaikki järkevä ja perusteltavissa oleva informaatio.

Määrällinen muutos arvioidaan koko voimassaoloajan PD lukujen (PD-käyrä) suhteellisen muutoksen perusteella. Alkuperäinen koko voimassaoloajan PD-käyrä lasketaan luoton myöntöhetkellä huomioiden makroekonomiset tekijät. Seuraavaksi määritellään luonnollinen hyväksyttävä vaihteluväli sille, milloin luottoriskin ei katsota lisääntyneen merkittävästi lainan jäljellä olevan maturiteetin aikana. Hyväksyttävä vaihteluväli on mallinnettu erikseen henkilö- yritysasiakkaille. Tuloksena saadaan ns. kynnysarvokäyrä, johon kunakin raportointipäivänä verrataan sen hetkistä jäljellä olevaa koko voimassaoloajan PD-käyrää; jos kynnysarvo ylittyy, luottoriski on kasvanut merkittävästi ja luotosta kirjataan koko luoton juoksuajalle laskettu luottotappio. Tämän suhteellisen muutoksen rajan lisäksi edellytetään, että luottoluokassa on tapahtunut heikennys alkuperäisestä, jotta siirtyminen koko voimassaoloajan ECL- lasketaan ei tapahdu vain ajan kulumisen perusteella. Lisäksi heikoimpiin luottoluokkiin sovelletaan absoluuttista luottoluokan rajaa.

Edellä mainittujen kriteerien lisäksi rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvä luottoriski on lisääntynyt merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen, jos sopimukseen perustuvat maksut ovat viivästyneet yli 30 päivää tai luottoon on myönnetty lainanhoitojousto.

Osuuspankki ei ole soveltanut luottoriskin merkittävän lisääntymisen arvioinnissa IFRS 9 -standardin sallimaa siirtymäsääntöä alhaisen luottoriskin olettamasta niille sopimuksille, joille ei ilman kohtuuttomia kustannuksia ja työmäärää saada laskettua alkuperäistä koko voimassaoloajan PD:tä.

Osuuspankki seuraa säännöllisesti, miten tehokkaasti edellä mainitut kriteerit havaitsevat luottoriskin merkittävän lisääntymisen ennen kuin sopimukseen perustuvat maksut ovat erääntyneet yli 30 päivää, ja että sopimukset eivät yleensä siirry arvonalentumisvaiheesta 1 suoraan arvonalentumisvaiheeseen 3, ja tekee suhteellisen muutoksen laskutapaan tarvittavat kalibroinnit.

1.5.4.2 Laskentamenetelmät

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan pääosin järjestelmäperusteisesti maksukyvyttömyyden todennäköisyys/tappio-osuus -menetelmällä (PD/LGD -menetelmä) sopimuskohtaisesti kaikille henkilö- ja yritysasiakkaiden vastuulle. Tämän lisäksi suurimmille vaiheissa 3 oleville yritys vastuulle käytetään asiantuntija-arvioon perustuvaa kassavirtaperusteista ECL laskentamenetelmää.

1.5.4.2.1 PD/LGD – menetelmä

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan käyttäen mallinnettuja riskiparametreja ja kaavalla probability of default (PD) x loss given default (LGD) x exposure at default (EAD) kaikille portfolioille sopimuskohtaisesti, ja ne kuvastavat odotuksia tulevasta luottotappioista raportointipäivänä. PD kuvaa maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä alla kuvatun maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisesti. LGD kuvaa tappio-osuutta maksukyvyttömyyshetkellä, ja siihen vaikuttaa mm. vakuuksien ja erilaisten takauksien määrä ja tyyppi. EAD kuvaa vastuun määrää maksukyvyttömyyshetkellä sisältäen taseessa olevan vastuun (pääoman ja kertyneen koron) sekä odotetun käytön taseen ulkopuolisista eristä maksukyvyttömyyshetkellä.

ECL-laskenta perustuu kolmeen eri skenaarioon. Riskiparametrit PD, LGD ja EAD lasketaan vuosikohtaisesti kussakin skenaariossa. Vuosittaiset ECL-luvut diskontataan raportointipäivään, ja eri skenaarioiden luvuista lasketaan todennäköisyyksillä painotettu ECL. Diskonttaustekijänä käytetään sopimuksen efektiivistä korkoa tai sen arviota. Sopimuksen jäljellä oleva maturiteetti on rajoitettu laskennassa maksimissaan 30 vuoteen.

Sopimuksen koko voimassaoloajan maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (lifetime PD) mallit on tehty erikseen henkilöasiakkaille ja yritysasiakkaille. PD-malleihin vaikuttaa keskeisesti sopimuksen luottoluokka, luoton ikä (henkilöasiakkaat) sekä mallin alasegmentti, joka määrytyy yritysasiakkaille luokittelumallin perusteella ja henkilöasiakkaille tuotetyypin perusteella. Lisäksi PD-estimaatit ovat riippuvaisia makrotaloudellisista tekijöistä ja niiden ennusteista kussakin skenaariossa.

Sopimuksen koko voimassaoloajan tappio-osuusmalli (lifetime LGD) koostuu kolmesta komponentista: 1) maksukyvyttömyystilasta toipumisen todennäköisyydestä, 2) vakuudellisesta palautusosuudesta ja 3) vakuudettomasta palautusosuudesta. Eri komponenttien arvot riippuvat keskeisesti tuotetyypistä, toimialasta (yritykset) ja vakuustyyppistä. Makrotaloudelliset tekijät ja niiden ennusteet vaikuttavat kahteen ensimmäiseen komponenttiin.

Sopimuksen koko voimassaoloajan vastuu maksukyvyttömyyshetkellä (lifetime EAD) perustuu tuotetyypistä riippuen sopimuksen mukaisiin kassavirtoihin, odotettuun käyttöasteeseen, ennenaikaisen takaisinmaksun todennäköisyyteen ja maturiteettimalliin.

Sopimuksen voimassaoloajan määrittäminen

Sopimuksen voimassaoloaika on velkakirjalainoilla sopimuksen mukainen maturiteetti, joka ottaa huomioon maksusuunnitelman mukaiset lainan lyhennykset. Ennenaikaisen takaisinmaksun mallia sovelletaan vakuudellisiin velkakirjalainoihin (pl. maksukyvyttömät) mutta se ei lyhennä sopimuksen maturiteettia vaan se huomioidaan osana sopimuksen EAD:tä.

Valmiusluotot ovat toistaiseksi voimassa olevia sopimuksia ja niille on mallinnettu odotettu maturiteetti. Mallinnettu maturiteetti riippuu tuotetyypistä ja luottoluokasta ja se on keskimäärin n. 15 vuotta.

Tulevaisuuteen suuntautuva informaatio

Laskentamalliin sisällytetään tulevaisuuteen suuntautuvaa informaatiota ja makroekonomisia skenaarioita. OP Ryhmän ekonomistit päivittävät makroekonomiset skenaariot neljännesvuosittain, ja ne ovat samoja, joita muutoinkin käytetään Osuuspankin taloudellisessa vuosisuunnittelussa. Makroekonomiset ennusteet kattavat 5 vuotta, ja ne on ekstrapoloitu 30 vuoteen asti tuotantofunktiota käyttäen. Käytetyt makroekonomiset tekijät ovat: BKT:n kasvu, työttömyysaste, investointien kasvu, inflaatio, ansiotason muutos ja 12 kk Euribor -korke. Lisäksi asuntojen hintaindeksiä käytetään LGD-malleissa. Käytettäviä skenaarioita on kolme: perus, vahva ja heikko. Skenaarioille on myös arvioitu toteutumisen todennäköisyydet.

Makroekonomisten ennusteiden laatiminen ja niiden heijastaminen tulevaisuuteen aina 30 vuoteen saakka sisältää suuren määrän epävarmuutta, ja siten toteutuneet tulokset voivat merkittävästi poiketa ennustetusta. Osuuspankki on analysoinut, että ECL-laskennassa käytettävien riskiparametrien komponenttien ja makroekonomisten tekijöiden muutoksen suhde ei ole lineaarinen. Näin ollen makroekonomiset ennusteet edustavat Osuuspankin parasta näkemystä mahdollisista skenaarioista ja lopputulemista.

1.5.4.2 Asiakaskohtainen asiantuntija-arvioon perustuva kassavirtaperusteinen ECL menetelmä

Suurimmille R-rating mallin piirissä oleville vaiheessa 3 oleville yritysvastuille lasketaan ECL asiantuntija-arviona asiakaskohtaisesti kassavirtaperusteisella menetelmällä. Asiantuntija-arvio laaditaan rating- tai luottopäätöksen yhteydessä.

Laskennassa hyödynnettävä eteenpäin katsova informaatio on osa luottoanalytiikon laatimaa yrityksen luottokelpoisuusarviota ja ratingsitystä, jossa otetaan kantaa liiketoiminnan, markkinoiden, kilpailutilanteen sekä ennustetun kassavirran kehitykseen. Laskennassa otetaan huomioon myös makrotaloudellisten muuttujien vaikutusta kuvaavat skenaariot (vahva, perus ja heikko) ja niiden perusteella lasketaan asiakkaan painotettu odotettu luottotappio. Skenaarioiden määrittelyssä hyödynnetään PD/LGD mallissa käytettyjä skenaarioita.

Kun asiakaskohtaisessa asiantuntija-arvioon perustuvassa ECL laskennan piirissä oleva asiakas ei enää täytä maksukyvyttömän kriteereitä ja se on ratingprosessin yhteydessä tunnistettu ja luokiteltu ”terveeksi” vastapuoleksi, se poistuu tämän menetelmän piiristä ja palautuu normaalin PD/LGD mallin mukaiseen odotetun luottotappion laskennan piiriin.

1.5.4.3 Saamistodistusten arvonalentuminen

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavien saamistodistusten odotettu tappio kirjataan tulosvaikutteisesti ja vähentämään käyvän arvon rahastoa.

Osuuspankki käyttää saamistodistusten odotetun tappion laskennassa kahta toisistaan erillistä mallia. Ensisijaisena mallina käytetään Bloombergin mallia. Bloombergin malli ei kuitenkaan tue kaikkia joukkovelkakirjoja, joten niille joukkovelkakirjalainoille, joita Bloombergin malli ei ECL:n kullakin määrittäshetkellä tue, käytetään OP:n omaa luottoluokitustietoihin pohjautuvaa mallia.

1.5.4.3.1 Bloombergin malli

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan kaavalla $PD \times LGD \times EAD$ kaikille portfolioille ostoeräkohtaisesti, ja ne kuvastavat odotuksia tulevista luottotappioista raportointipäivänä.

Maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD) pohjana käytetään pörssinoteerattujen yhtiöiden tapauksessa Mertonin distance-to-default (DD) -mallia, jonka antama tulos muunnetaan PD-arvoksi mallin historiallisen toteuman perusteella. Lukua oikaistaan yhtiöiden tilinpäätöstiedoista poimituilla taseen vahvuutta, likviditeettiriskiä ja tuloksenteekokyä kuvaavilla tunnusluvuilla. Näitä tunnuslukuja puolestaan on normalisoitu taseen ulkopuolisten erien arvioitun vaikutuksen mukaan.

Yksityisten yhtiöiden tapauksessa PD-mallinnus perustuu yhtiön saatavilla olevista tilinpäätöstiedoista kerättyihin tunnuslukuihin ja sektorille mallinnettuun keskimääräiseen riskiin.

Maksukyvyttömyyden määritelmä on yhtenevä kansainvälisten valvojen edellyttämän maksukyvyttömyyden määritelmän kanssa ja käsittää konkurssit, maksujen suorittamatta jättämisen, ongelmalliset uudelleenjärjestelyt ja valtion pakkolunastukset.

LGD-mallin toipumisosuus perustuu maksukyvyttömiä saamisten historiallisiin toipumisosuuksiin. Toipumisosuus määritellään maksukyvyttömän saamisen kauppahinnasta, ja siinä huomioidaan etuoikeus maksuihin, liikkeeseenlaskijan luottokelpoisuus, toimialan luonne, suhdannesykli, vakuustyyppi, alue jne.

OP Ryhmän sisäisille saamistodistuksille ei muodostu odotettavissa olevaa luottotappiota, koska OP Ryhmän sisäisten saamistodistusten PD on nolla.

1.5.4.3.2 Luottoluokitustietoihin pohjautuva malli

Mallissa haetaan ostoerille sekä hankintahetken että raportointihetken luottoluokitukset ja konvertoidaan ne PD-luvuiksi. Ensisijaisesti käytetään ulkoisten luottoluokitusten keskiarvoja, toissijaisesti sisäistä luottoluokitusta mikäli ulkoisia luokituksia ei ole.

PD:t vastaavat historiallisia toteutuneita maksukyvyttömyksiä luottoluokitusluokittain kullekin luottoluokitusluokittain kullekin aikavälille luottoluokituksen antohetkeestä. Historiadata johon määritetty vastaavuus pohjautuu, on kattava ja pitkältä aikaväliltä. LGD:t vastaavat myös tutkittuja historiallisia toteumia sijoitus/vakuuslajeittain (senioriteetti, covered bond-status) eikä niitä erikseen arvioida liikkeeseenlaskija -tai sijoituskohtaisesti. Koska ulkoiset luottoluokitukset mittaavat PD:n sijaan kokonaisluottoriskiä (ECL), vaikuttaa niiden tapauksessa LGD ainoastaan ECL:n jakautumiseen PD -ja LGD-komponenttien välillä.

1.5.4.3.3 Saamistodistusten luokittelu arvonalentumisvaiheisiin

Molemmissa laskentamalleissa luottoriskin merkittävä lisääntyminen todetaan yhdenmukaisin kriteerein, samoin siirrot vaiheeseen 3.

Vaiheeseen 2 siirretään sellaiset sijoitukset, joiden yhden vuoden PD on kaksinkertaistunut siten että prosenttiyksiköissä muutos on vähintään 0,2%, sijoitukseen on myönnetty lainanhoitajousto tai sen maksut ovat yli 30 päivää erääntyneet. Vaiheeseen 3 luokitellaan maksukyvyttömään liikkeeseenlaskijaan liittyvät sijoitukset, jos sen maksut ovat erääntyneet yli 90 päivää tai jos asiakas on ongelma-asiakas.

1.5.4.4 Taseen ulkopuolisten erien arvonalentuminen

Useisiin Osuuspankin tarjoamiin tuotteisiin kuuluu vakiona tai jossain elinkaaren vaiheessa nostovara, limiitti tai muu taseen ulkopuolinen luottositoumus. Esimerkiksi valmiusluottoihin, kuten luottokortteihin ja luotollisiin tileihin, sisältyy sekä laina että sitoutuminen nostamattomaan osuuteen. Lisäksi Osuuspankki on myyjäosapuolena erilaisissa takauksissa kuten rahoitustakauksissa sekä muissa kaupallisissa tai viranomaistakauksissa, joihin kaikkiin sovelletaan IFRS 9 -standardin arvonalentumisen sääntöjä. Luottositoumusten ja takaussopimusten osalta alkuperäisen kirjaamisen katsotaan arvonalentumista koskevia vaatimuksia sovellettaessa tapahtuneen päivänä, jona Osuuspankki tulee peruuttamattoman sitoumuksen osapuoli. Näin ollen odotetun tappion laskennassa huomioidaan vain Osuuspankkia sitovat erät.

Näille erille lasketaan odotettu tappio samoilla periaatteilla kuin luotoille. Samoin luottoriskin merkittävää lisääntymistä arvioidaan samoin perustein. Tällaisille tuotteille mallinnetaan EAD, joka ennustaa vastuiden määrää maksukyvyttömyyshetkellä. Se sisältää sekä käyttöasteen että luottovasta-arvokertoimen. Lisäksi toistaiseksi voimassa oleville sopimuksille sovelletaan maturiteettimallia. Mallissa huomioidaan tilanteet, jossa Osuuspankilla on sopimukseen perustuva mahdollisuus vaatia takaisinmaksua ja peruuttaa nostamatonta osuutta koskeva sitoumus, mutta se ei rajoita altistumista luottotappioille sopimuksen mukaisena irtisanomisaikana.

1.5.4.5 Odotettavissa olevien luottotappioiden kirjaaminen

Pääsääntöisesti odotettavissa olevia luottotappioita varten kirjataan tappiota koskeva vähennyserä lainan kirjanpitoarvon vähennykseksi erilliselle tilille. Kun on kyse luottositoumuksista ja takaussopimuksista, tappiota koskeva vähennyserä kirjataan varaukseksi. Niihin tuotteisiin, joihin sisältyy sekä lainasaaminen (ts. rahoitusvaroihin kuuluva erä) että sitoumus nostamattomaan osuuteen (ts. luottositoumus), eikä Osuuspankilla ole mahdollista yksilöidä nostamatonta osuutta koskevaan sitoumukseen liittyviä odotettavissa olevia luottotappioita erillään rahoitusvaroja koskevasta komponentista, luottositoumukseen liittyvät odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan yhdessä rahoitusvaroihin kuuluvan erän tappiota koskevan vähennyserän kanssa.

1.5.4.6 Lopullisen luottotappion kirjaaminen

Lopullisen luottotappion kirjaaminen on taseesta pois kirjaamiseen johtava tapahtuma. Silloin kun rahoitusvaroihin kuuluvaa erää ei voida kohtuudella odottaa saavan perityksi kokonaan tai osaksi, kirjataan lopullinen luottotappio pienentämään suoraan rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräistä kirjanpitoarvoa.

Laina kirjataan pois taseesta, kun vakuudet on realisoitu tai kun konkurssipesän loppukokous on pidetty, velkajärjestely tai yrityssaneeraus on päätynyt tai kun perintä on lopetettu. Taseesta pois kirjaamisen jälkeen saadut suoritukset kirjataan saamisten arvonalentumisten oikaisuiksi.

1.5.5 Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta.

1.5.6 Rahoitusvelkojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen

Rahoitusvelkoja ovat talletukset ja muut velat luottolaitoksille ja asiakkaille sekä liikkeeseen lasketut velkakirjat ja muut rahoitusvelat.

Rahoitusvelat luokitellaan jaksotettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmällä lukuun ottamatta johdannaisvelkoja, jotka arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Kaupankäyntivelkoihin luokitellaan myös veloitteet toimittaa vastapuolelle arvopapereita, jotka on myyty, mutta jotka eivät ole omistuksessa myyntihetkellä (lyhyeksi myynti).

Osuuspankki ei ole alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä nimenomaisesti luokitellut rahoitusvelkoja käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi.

Rahoitusvelat (tai rahoitusvelan osa) poistetaan taseesta silloin, kun velka on lakannut olemasta olemassa – toisin sanoen, kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut.

Jos Osuuspankki vaihtaa rahoitusvelkoja alkuperäisten lainanantajien kanssa ja jos niiden ehdot poikkeavat huomattavasti toisistaan, vaihtoa on käsiteltävä alkuperäisen rahoitusvelan kuoletuksena. Tällöin syntyneet menot tai palkkiot kirjataan osana kuolettamisesta johtuvaa voittoa tai tappiota. Jos vaihtoa tai muutosta ei käsitellä kirjanpidossa kuoletuksena, lasketaan muutetun rahoitusvelan jaksotettu hankintamenu uudelleen diskonttaamalla muutetut sopimusperusteiset rahavirrat käyttämällä alkuperäistä efektiivistä korkokantaa. Rahoitusvelan jaksotetun hankintamenuon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti. Syntyneillä menoilla tai palkkioilla oikaistaan velan kirjanpitoarvoa, ja ne kirjataan kuluksi ehdoiltaan muuttuneen velan jäljellä olevana juoksuaikana. Osuuspankki ei ole tehnyt rahoitusvelkojen vaihtoja olemassa oleviin rahoitusvelkoihin.

Osuuspankki voi osallistua OP-Asuntoluottopankki Oyj:n väliluottomalliin, jossa osuuspankki saa rahoitusvelkoihin merkittävän väliluoton OP-Asuntoluottopankki Oyj:ltä, kun osuuspankin taseessa olevia asuntovakuudellisia luottoja merkitään OP-Asuntoluottopankki Oyj:n joukkovelkakirjalainojen vakuudeksi.

1.5.7 Pitkäaikaissäätämissopimukset

Osuuspankit, jotka tarjoavat PS-palveluja, vastaanottavat asiakkaan suorittamat maksut tarkoitusta varten avatulle talletussuojan piiriin kuuluvalla säästämistilille. Jos säästövarat jätetään säästämistilille tai sijoitetaan osuuspankin tarjoamalle muulle talletustilille, merkitään säästövarat pankin taseessa talletusvelkoihin. Jos säästövarat sijoitetaan sopimuksen mukaisesti muihin sijoituskohteisiin, kirjataan sijoitetut varat pois säästämistililtä ja pankki kirjaa ne taseen ulkopuoliseen säästämissopimuskohtaiseen reskontraan.

Säästövarojen sijoittamisesta saadut korot, osingot ja muut tuotot sekä sijoituskohteiden ja niihin liittyvien oikeuksien luovutuksesta ja pääoman takaisinmaksusta kertyvät varat kirjataan taseessa olevalle säästämistilille, jollei varoja välittömästi sijoiteta uudelleen. Säästämissopimuksen mukaiset kulut ja palkkiot kirjataan tulosvaikutteisesti säästämistilillä veloittaen.

1.5.8 Johdannaissopimukset

Osuuspankki voi tehdä johdannaissopimuksia suojaustarkoituksessa joko taloudellisina suojina tai kirjanpidollisen suojauslaskennan säännöin. Suojauksessa käytetään korkojohdannaisia ja korko-optioita. Osuuspankki noudattaa IAS 39 -standardin mukaista suojauslaskentaa.

Osuuspankilla ei ole johdannaissopimuksia joiden vastapuoli olisi osuuspankkien yhteenliittymän (eli OP Ryhmän) ulkopuolinen yhtiö. Sopimusvastapuolena on aina OP Yritys pankki Oyj. Jos OP Yritys pankki olisi maksukyvytön, niin silloin osuuspankkien yhteenliittymän muut yhtiöt takaisivat OP Yritys pankin vastuut.

Johdannaiset kirjataan alun perin käypään arvoon ja sen jälkeen ne arvostetaan käypään arvoon. Tästä syntyvän voiton tai tappion kirjaaminen riippuu siitä, onko johdannainen määritelty suojaustarkoitukseen ja minkä luonteista erää se suojaa.

Johdannaissopimuksista taseeseen merkityt positiiviset arvomuutokset kirjataan taseen vastaavaa -puolen erään Johdannaissopimukset ja negatiiviset taseen vastattavaa -puolen erään Johdannaissopimukset. Koronvaihtosopimusten vaihdettavat korot jaksotetaan ajan kulumisen perusteella taseen siirtosaamiisiin ja siirtovelkoihin sekä vastaerät nettona tuloslaskelman korkoihin.

1.5.8.1 Taloudelliset suojat

Taloudellisessa suojaamisessa suojataan tiettyä tase-erää, positiota tai kassavirtaa tulevaisuuden arvomuutoksia vastaan sovellettavan riskienhallintastrategian mukaisesti. Koska suojauksen tehokkuutta ei ole tarkoituksenmukaista todentaa suojauslaskennan säännöillä, suojaustapaa kutsutaan muutoin suojaavaksi. Taloudellisessa suojauksessa johdannaissopimuksen käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan arvopaperikaupan nettotuottoihin.

1.5.8.2 Suojauslaskenta

Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi sekä pankin riskiasema on kuvattu toimintakertomuksen Riskienhallinta kappaleessa. Soveltamalla suojauslaskentaa korkoriskiä suojaaviin johdannaisiin eliminoidaan johdannaisista muutoin aiheutuvaa tulosvolatiliteettia.

Suojauslaskenta tarkoittaa tehokkaaksi todennetun suojaussuhteen kirjanpidollista laskentakäytäntöä, jossa suojaavan instrumentin käyvän arvon muutokset kumoavat suojatun kohteen käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset kokonaan tai osittain.

Suojauslaskenta käsittää korkoriskin suojauksen soveltamalla käyvän arvon tai rahavirran suojausta.

Osuuspankeilla voi olla suojauslaskennan piirissä sekä rahoitusvaroja että rahoitusvelkoja, kuten lainat ja saamiset –ryhmään sisältyvä yksittäinen luotto tai luottokanta, käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattava saamistodistus sekä muiden rahoitusvelkojen yksilöity määräaikaistalletuserä tai liikkeeseen laskettu emissio. Osuuspankit käyttävät korkosuojaukseen sekä perinteisiä koronvaihtosopimuksia että OTC swap-johdannaisia. Vastapuolena on aina OP Yrityspankki Oyj.

Suojaukseen käytettyjen johdannaisten ja suojauksen kohteet yksilöidään suojausta aloitettaessa. Samoin dokumentoidaan suojaussuunnitelma ja suojauksen tavoitteet. Lisäksi jokaisena tilinpäätöspäivänä osoitetaan suojauksen tehokkuus.

1.5.8.3 Käyvän arvon suojauslaskenta

Käyvän arvon suojausta sovelletaan kiinteäkorkoisten lainojen korkoriskiltä suojautumiseen täysimääräisesti. Suojaavan johdannaistrumentin ja suojattavan kohteen korkoriskistä johtuvat käyvän arvon muutokset kirjataan suojauslaskennan nettotuottoihin. Suojattujen lainojen arvostustulos esitetään taseen erässä Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä. Korkoputkijohdannaisella suojattujen lainojen arvostustulos esitettiin vertailukaudella taseen erässä Johdannaissopimukset.

1.5.8.4 Rahavirran suojauslaskenta

Euribor –sidonnaisen luottokannan tulevien korkovirtojen korkomuutosta suojaavat koronvaihtosopimukset, jotka on dokumentoitu rahavirtaa suojaaviksi ja jotka ovat suojauksessa tehokkaita, kuuluvat rahavirran suojauslaskennan piiriin. Osuuspankin rahoitustaseen korkoriskiä hallitaan korkoriskin valvontarajan ja pankin itselleen määrittämän korkoriskilimiitin puitteissa.

Rahavirran suojauksessa euribor-sidonnaisen luottokannan tulevaa korkovirtaa vaihdetaan koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon siltä osin kun on tarpeen Osuuspankin riskienhallintastrategian mukaisesti.

Koronvaihtosopimuksista jaksotettavat siirtyvät korot kirjataan suoriteperusteisesti. Korkokertymät esitetään taseen siirtosaamisissa tai siirtovelloissa. Molempien vastaerä kirjataan nettona korkokatteen Korkotuotot johdannaissopimuksista –erään. Nettokorko on joko korkotuotto tai korkotuoton oikaisu.

Rahoitusjohdannaisena käytettävät koronvaihtosopimukset arvostetaan käypään arvoon sopimuskohtaisesti. Käyvän arvon muutosten tehokas osuus kirjataan suoraan omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon laskennallisella verovelalla vähennettynä. Tehoton osuus kirjataan tuloslaskelmaan.

1.6 TILINPÄÄTÖSERIEN NETOTTAMINEN

Tuloslaskelmassa ilmoitetaan tuotto- ja kuluerät erikseen niitä toisistaan vähentämättä, jollei tuoton ja kulun yhdistäminen yhdeksi eräksi ole perusteltua oikean ja riittävän kuvan antamiseksi.

Milloin osuuspankilla on saaminen siltä, jolle pankki itse on velkaa, esitetään saaminen ja velka taseessa erikseen, jollei pankilla ole lakisääteistä oikeutta kuittaamiseen ja jollei pankki aio käyttää oikeuttaan kuittaukseen.

1.7 ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaan rahan määräinen omaisuus, velat ja muut sitoumukset muutetaan Suomen rahaksi käyttäen tilinpäätöspäivän kurssveja. Ulkomaan rahan määräisten erien muuttamisesta Suomen rahaksi syntyvät kurssierot kirjataan tuloslaskelman erään Valuuttatoiminnan nettotuotot.

1.8 OSAKKEET JA OSUUDET OMISTUSYHTEISYRITYKSISSÄ JA SAMAN KONSERNIIN KUULUVISSA YRITYKSISSÄ

Osakkeet ja osuudet sekä muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset omistusyhteisyrityksiin sekä samaan konserniin kuuluviin yrityksiin merkitään hankintamenoon, tai jos erän arvon todetaan tilinpäätöspäivänä arvonalentumisen johdosta olevan alempi kuin hankintameno, arvonalentumistappiolla vähennettyyn hankintamenoon. Arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot.

1.9 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomaan omaisuuteen kuuluvien vastikkeellisesti hankittujen oikeuksien ja varojen hankintameno aktivoidaan ja poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan. Myös mahdollisesti aktivoidut muut pitkävaikutteiset menot poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan.

Aineettomat hyödykkeet arvostetaan alun perin hankintamenoon. Jos aineettoman hyödykkeen tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi alhaisempi kuin sen poistamaton hankintameno, kirjataan erotus arvonalennuksena kuluksi.

Kehittämismenot aktivoidaan, jos niiden odotetaan tuottavan tuloa useampana tilikautena. Aktivoidut kehittämismenot poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan. Mikäli vaikutusaikaa ei voida arvioida luotettavalla tavalla, kehittämismenot poistetaan enintään kymmenessä vuodessa. Tutkimusmenot kirjataan tilikaudella kuluksi.

Aineettomien hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

1.10 AINEELLISET HYÖDYKKEET

1.10.1 Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöjä omistetaan vuokratuottojen, omaisuuden arvonnousujen tai molempien hankkimiseksi. Sijoituskiinteistöiksi luetaan myös sellaiset kiinteistöyhteisöjen osakkeet, jotka oikeuttavat vuokrattavien tilojen hallintaan sekä maksamatta jääneen saamisen sijaan tulevat kiinteistöt. Jos suorassa omistuksessa olevasta kiinteistöstä osa vuokrataan ja oman käytön osuus on vähäinen (alle viisi prosenttia pinta-alasta), luokitellaan se sijoituskiinteistöksi. Jos osa tavallisen kiinteistöyhtiön omistamista tiloista on sijoituskäytössä ja oman käytön osuus on vähäinen (alle viisi prosenttia kiinteistöyhtiön omistamien tilojen pinta-alasta), luokitellaan osakkeet sijoituskiinteistöiksi.

Rakennukset merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenoon. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet sekä maa-, vesi- ja metsäalueet merkitään hankintamenoon. Kiinteistöihin voi kohdistua arvonorotuksia, joiden vastaerä on kirjattu arvonorotusrahoon. Arvonorotuksista ei tehdä poistoja. Kiinteistöjen perusparannusmenot aktivoidaan ja kirjataan suunnitelman mukaisin poistoin kuluksi.

Mikäli sijoituskiinteistön todennäköinen luovutushinta on pysyvästi alempi kuin kirjanpitoarvo, kirjanpitoarvon ja todennäköisen luovutushinnan erotus poistetaan sinä tilikautena, jolloin arvonalennus todetaan.

Sijoituskiinteistöiksi luokiteltujen liike-, toimisto- ja teollisuustilojen käypä arvo määritellään pääasiassa suoraan pääomituksen perustuvalla tuottoarvomenetelmällä. Maa-, vesi- ja metsäalueiden sekä asuntojen käypä arvo arvioidaan pääasiassa kauppahintamenetelmällä. Arvonalennusten kirjaaminen perustuu niiden pysyvyyteen ja olennaisuuteen.

Sijoituskiinteistöjen tuotot, kulut, myyntivoitot ja –tappiot, suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Sijoituskiinteistöjen nettotuotot.

Sijoituskiinteistöksi rakennettavat uudet kiinteistöt (tai kiinteistöyhteisöosakkeet) kirjataan ennen valmistumista IAS 40-standardin mukaisesti keskeneräiseksi käyttöomaisuushyödykkeeksi sijoituskiinteistöjen ryhmään ja otetaan huomioon sijoituskiinteistöjen käyvän arvon määrittelyssä jo ennen valmistumista.

1.10.2 Muut kiinteistöt

Muilla kiinteistöillä tarkoitetaan omassa käytössä olevia kiinteistöjä, jotka ovat pankin omassa käytössä konttori-, varasto- tai muina sellaisina tiloina taikka henkilökunnan asumis-, virkistys- tai muussa sellaisessa käytössä, sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeet, jotka oikeuttavat tällaisten tilojen hallintaan. Omassa käytössä oleviksi kiinteistöiksi luetaan myös sellaiset suorassa omistuksessa olevat kiinteistöt, joista osa on vuokrattu, mutta vuokrattujen tilojen osuutta ei voida myydä erikseen, ja oman käytön osuus tällaisissa tiloissa on yli viisi prosenttia pinta-alasta. Tavallisen kiinteistöyhtiön osakkeet luetaan omassa käytössä oleviksi, jos yhtiön omistamista tiloista yli viisi prosenttia on omassa käytössä.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen tasearvoa määritettäessä otetaan lähtökohdaksi hyödykkeen arvo varsinaisen liiketoiminnan tulonodotuksiin. Rakennukset merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenuon. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet sekä maa-, vesi- ja metsäalueet merkitään hankintamenuon.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen osalta arvioidaan jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä, onko mitään viitteitä siitä, että jonkin kiinteistön arvo on alentunut. Viitteitä arvon alentumisesta ovat merkittävä markkina-arvon alentumien, todisteet epäkuranttiudesta tai fyysisestä vahingoittumisesta. Jos omassa käytössä olevan kiinteistön todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämän tulon arvioidaan olevan pysyvästi vielä poistamatonta hankintamenua pienempi, erotus kirjataan arvonalennuksena kuluksi.

Kiinteistöihin voi kohdistua arvonorotuksia, joiden vastaerä on kirjattu arvonorotusrahastoon. Arvonorotuksista ei tehdä poistoja. Kiinteistöjen perusparannusmenot aktivoidaan ja kirjataan suunnitelman mukaisin poistoin kuluksi.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen tuotot ja myyntivoitot kirjataan tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut tuotot sekä kulut ja myyntitappiot tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut kulut. Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

Konsernitilinpäätöksessä vähemmistön osuus tytäryhtiön kiinteistöistä esitetään muissa kiinteistöissä ja niihin kohdistuvat tuotot esitetään tuloslaskelman erässä Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut erässä Liiketoiminnan muut kulut.

1.10.2.1 Arvonorotusten periaatteet ja niiden kohteiden arvonnääritysmenettelmät

Arvonorotuksia voidaan tehdä maa-alueisiin ja kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin, joiden todennäköinen luovutushinta tilinpäätöspäivänä on pysyvästi alkuperäistä hankintamenua olennaisesti suurempi. Arvonorotusten kohteena olevien maa-alueiden ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden arvot perustuvat arviokirjoihin.

1.10.2.2 Taseesta pois kirjaaminen

Sijoituskiinteistö tai omassa käytössä oleva kiinteistö kirjataan pois taseesta, kun se luovutetaan tai kun kiinteistö poistetaan pysyvästi käytöstä eikä sen luovuttamisesta ole odotettavissa vastaista taloudellista hyötyä.

1.10.2.3 Muut aineelliset hyödykkeet

Muut aineelliset hyödykkeet merkitään taseeseen hankintamenuon ja kirjataan vaikutusaikaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Jos hyödykkeen tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi alhaisempi kuin sen poistamaton hankintamenu, kirjataan erotus arvonalennuksena kuluksi.

Hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

1.10.3 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Rakennusten ja muiden kuluviene aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintameno poistetaan vaikutusaikanaan hyödykkeen taloudellisen pitoajan perusteella ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapoistoin. Maa-alueista ja kiinteistöyhteisöjen osakkeista ei tehdä poistoja. Poistojen tekeminen aloitetaan sen jälkeen kun kohde on hankittu tai kun se on valmistunut ja otettu käyttöön.

Taloudelliset vaikutusajat ovat pääsääntöisesti seuraavat:

Rakennukset	30 – 40 vuotta
Koneet ja kalusto	3 – 6 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet ja aineettomat hyödykkeet	3 – 10 vuotta

1.11 VUOKRASOPIMUKSET

Vuokrasopimukset luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi tai muiksi vuokrasopimuksiksi liiketoimen tosiasiallisen sisällön mukaan. Vuokrasopimus on rahoitusleasingsopimus, mikäli se siirtää vuokralle ottajalle olennaisilta osin omistamiselle ominaiset riskit ja edut. Muutoin se on muu vuokrasopimus. Vuokrasopimukset luokitellaan sopimuksen syntymisajankohtana.

Muulla vuokrasopimuksella vuokralle annetut hyödykkeet esitetään aineellisissa hyödykkeissä, ja vuokratuotot kirjataan tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut tuotot. Sijoituskiinteistöjen vuokratuotot kirjataan tuloslaskelman erään Sijoituskiinteistöjen nettotuotot.

Rahoitusleasingsopimuksin vuokralle otettuja hyödykkeitä tai muita vuokrasopimuksia ei merkitä taseeseen. Vuokrat merkitään kuluksi tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut kulut.

1.12 VUOKRASOPIMUKSET KONSERNITILINPÄÄTÖKSESSÄ 2019

Osuuspankki- konserni on soveltanut 1.1.2019 lähtien IFRS 16 Vuokrasopimukset – standardia.

Kyseessä on IFRS 16 mukaisesti käsiteltävä vuokrasopimus, mikäli seuraavat ehdot täyttyvät kaikilta osin

- sopimus perustuu yksilöidyn omaisuuserän käyttöä koskevaan määräysvaltaan niin, että Osuuspankki-konserniin kuuluvilla yhtiöillä tai sen työntekijöillä on oikeus päättää omaisuuserän käytöstä koko vuokratuotot aikana silloin, kun Osuuspankki- konserni on vuokralle ottajana, ja asiakkaalla tai sen konserniin kuuluvilla yhtiöillä on päätäntävalta kohteen käytöstä silloin, kun Osuuspankki- konserni on vuokralle antajana
- sopimuksella sovitaan oikeuksista ja velvollisuuksista ja niihin liittyvistä maksuista
- sopimuksella yksilöity omaisuuserä on vain Osuuspankki- konserniin kuuluvien yhtiöiden ja työntekijöiden käytössä silloin, kun Osuuspankki- konserni on vuokralle ottajana, ja asiakkaan tai sen konserniin kuuluvien yhtiöiden käytössä silloin, kun Osuuspankki- konserni on vuokralle antajana

Osuuspankki-konserni vuokralle ottajana

Vuokralle otetut vuokrasopimukset on kirjattu taseeseen käyttöoikeusomaisuuseräksi ja vuokrasopimusvelaksi. Vuokralle otetut sopimukset ovat pääosin toimitilojen vuokrasopimuksia. Vuokralle otetut käyttöoikeusomaisuuserät esitetään aineellisissa hyödykkeissä, ja ne poistetaan pääsääntöisesti vuokra-aikana. Vastaava vuokrasopimusvelka esitetään muissa veloissa sekä niiden korkokulut tuloslaskelman korkokuluissa.

Osuuspankki määrittelee vuokralle otettujen sopimusten vuokra-ajaksi:

- sopimuksen kiinteän keston, jota ei voi jatkaa tai keskeyttää ilman painavaa syytä tai sanktiota tai
- johdon arvion mukaan korkeintaan kolme vuotta, kun kyseessä on toistaiseksi voimassa oleva toimitilasopimus, jonka irtisanomisaika on molemminpuolinen. Jos sopimus on ensin kiinteä ja jatkuu sen jälkeen toistaiseksi voimassaolevana kuten edellä kuvattiin, on vuokra-aika näiden yhdistelmä. Kun tällainen sopimus on irtisanottu, vuokra-ajaksi määritellään irtisanomisaika. Osuuspankki arvioi vuokra-

aikaa määrittäessään olevan kohtuullisen varmaa, että toimitiloissa ollaan pidempään, koska toimitilasopimusten kohteet ovat sijainniltaan keskeisiä eikä vastaavia korvaavia tiloja ole välttämättä saatavilla.

- vuokralle antajan irtisanomisajan, jos kyseessä on toistaiseksi voimassa oleva muu kuin toimitilasopimus, jonka irtisanomisaika on molemminpuolinen. Sopimuksen vuokra-aikaa jatketaan aina irtisanomiskauden päätyttyä uudella irtisanomisajalla, ellei sopimusta ole irtisanottu. Osuuspankki arvioi vuokra-aikaa määrittäessään olevan kohtuullisen varmaa, että sopimukset on tehty pidemmäksi ajaksi, koska tällaisten sopimusten jatkuva päättäminen ja uusiminen ei olisi taloudellisesti kannattavaa.
- tai vuokrakohteen käyttöiän, jos se on lyhempi kuin edellä mainitut vuokra-ajat.

Vuokrasopimusvelan laskennassa osuuspankki käyttää yleensä vuokralle ottajan lisäluoton korkoa. Lisäluoton korkona käytetään OP Ryhmän keskuspankin noteeraamaa korkoa, jolla keskuspankki antaa luottoa osuuspankeille.

Osuuspankki soveltaa vuokralle ottajalle sallittuja kirjaamista koskevia helpotuksia. Arvoltaan vähäisistä ja lyhytaikaisista vuokrasopimuksista tilikauden kulut kirjataan liiketoiminnan muihin kuluihin. Näihin vuokrasopimuksiin sisältyy kannettavia tietokoneita, matkapuhelimia ja pienempiä koneita ja laitteita sekä kertaluonteisesti vuokrattuja koneita ja laitteita.

Osuuspankki-konserni vuokralle antajana

Osuuspankki- konserni luokittelee vuokralle annetut hyödykkeet sopimuksen syntymisajankohtana rahoitusleasingsopimuksiksi tai operatiivisiksi vuokrasopimuksiksi liiketoimen tosiasiallisen sisällön mukaan. Vuokrasopimus on rahoitusleasingsopimus, mikäli se siirtää vuokralaiselle olennaisilta osin omistamiselle ominaiset riskit ja edut. Muutoin se on operatiivinen vuokrasopimus. Vuokrasopimukset luokitellaan sopimuksen syntymisajankohtana. Osuuspankilla ei ole rahoitusleasingsopimuksiksi luokiteltavia vuokrasopimuksia.

Operatiivisella vuokrasopimuksella vuokralle annetut hyödykkeet esitetään aineellisissa hyödykkeissä, ja ne poistetaan tasapoistoin vuokra-ajan kuluessa. Vuokratuotot esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa, ja ne kirjataan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa. Vuokralle annettujen sopimusten vuokra-ajaksi määritetään sopimuksessa määritetty kiinteä kesto, jota ei voi jatkaa tai keskeyttää ilman painavaa syytä tai sanktiota.

1.13 PAKOLLISET VARAUKSET

Tuotoista vähennetään velvoitteista vastaisuudessa aiheutuvat menot ja menetykset, kun ne kohdistuvat päätyneeseen tai aikaisempaan tilikauteen, niiden toteutumista pidetään tilinpäätöstä laadittaessa varmana tai todennäköisenä, niitä vastaava tulo ei ole varma eikä todennäköinen ja perustuvat lakiin ja sitoumukseen sivullista kohtaan. Kun menon tai menetyksen täsmällistä määrää tai toteutumisajankohtaa ei tiedetä, merkitään se taseen pakollisiin varauksiin enintään sen todennäköiseen määrään. Jos määrä ja toteutumisajankohta on tiedossa, merkitään se siirtovelaksi.

1.14 OMA PÄÄOMA

Osuuspankin omaan pääoman sisältyvät osuuspankkien omistaja-asiakkaiden jäsenosuusmaksut sekä omistaja-asiakkaiden tekemät sijoitukset Tuotto-osuuksiin. Osuuspankilla on ehdoton oikeus erillisellä päätöksellä kieltäytyä sekä jäsenosuuden että Tuotto-osuuden palauttamisesta. Normaalitylanteessa osuuspääomia voidaan kuitenkin vuosittain palauttaa viranomaisen antamissa rajoissa.

Jäsenosuusmaksu ja siitä seuraava omistaja-asiakkuus antaa mahdollisuuden osallistua osuuspankin päätöksentekoon. Osuuspankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä jäsenosuuden palauttamisesta. Jäsenosuudelle ei makseta korkoa.

Tuotto-osuudella ei ole äänivaltaa. Osuuspankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä Tuotto-osuuden pääoman ja koron maksusta. Tuotto-osuuksille mahdollisesti maksettava korko on kaikille Tuotto-osuuksille saman suuruinen. Korko kirjataan velaksi ja vähennetään omasta pääomasta, kun päätös maksusta on tehty.

1.15 TILINPÄÄTÖSSIIRROT

Konserniyritysten erillistilinpäätöksissä taseen tilinpäätössiirtojen kertymän poistoero sisältää tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertyneen erotuksen. Veroperusteiset varaukset sisältää tehdyt vapaaehtoiset tilinpäätössiirrot, jotka ovat verolain sallimia tilinpäätössiirtoja. Tällainen on mm. elinkeinoverolain talletuspankeille sallima luottotappiovaraus. Lain mukaan talletuspankki saa vähentää verovuonna tehdyn luottotappiovarauksen, jonka määrä on enintään 0,6 prosenttia verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä. Verovuonna ja aikaisemmin tehtyjen purkamattomien luottotappiovarausten yhteismäärä saa olla enintään 5 prosenttia verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä.

Tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen sekä veroperusteisten varausten lisäykset ja vähennykset merkitään tuloslaskelman tilinpäätössiirtoihin. Tuloslaskelmassa ja taseessa tilinpäätössiirrot sisältävät myös laskennallisen verovelan. Veroperusteisten varausten määrä ja niiden muutos eivät kuvaa osuuspankin ennakoituja riskejä.

Konsernitaseessa veroperusteiset varaukset jaetaan omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Konsernituloslaskelmassa niiden muutos merkitään jaettuna laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen.

1.16 TYÖSUHDE-ETUUDET

1.16.1 Eläke-etuudet

Työntekijöiden lakisääteinen eläketurva on hoidettu Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisessa ja lisäeläketurva OP- Eläkesäätiössä. Eläkesäätiö on suljettu uusilta työntekijöiltä 1.7.1991 lukien. Eläkevastuut on kokonaisuudessaan katettu.

Osuuspankin henkilöstön lakisääteistä työeläketurvaa hoitavan OP-Eläkekassan edustajisto päätti vuonna 2018 eläkevastuun siirtämisestä Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen hoidettavaksi. Siirto toteutui vuoden 2018 lopussa. Ylimääräisen vakavaraisuuspääoman palautukset esitetään vuoden 2019 ja vertailuvuoden 2018 tuloslaskelmien henkilöstökulujen eläkekuluissa.

1.16.2 Henkilöstörahasto

Osuuspankki voi kuulua OP Ryhmän yhteiseen OP-Henkilöstörahastoon. Rahastolle maksetaan voittopalkkiota ennalta sovittujen periaatteiden mukaan riippuen OP Ryhmän tavoitteiden saavuttamisesta. Rahastoon maksettavat voittopalkkioerät kirjataan tuloslaskelman erään Palkat ja palkkiot, vastaerä kirjataan siirtovelaksi, kunnes se maksetaan.

1.16.3 Palkitsemisjärjestelmät

OP Ryhmän palkitseminen jakautuu yrityskohtaiseen lyhyen aikavälin palkitsemiseen sekä pitkän aikavälin palkitsemiseen. Palkkioiden enimmäismäärät on kaikissa järjestelmissä rajattu.

Lyhyen aikavälin palkitsemisessa ansaintajakso on 6 tai 12 kuukautta. Lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmä perustuu vuosisuunnittelusta johdettuihin pankki-, tiimi- tai henkilökohtaisiin tavoitteisiin ja kattaa koko henkilöstön. Mittaristossa näkyy vahvasti mm. asiakaskokemus, myynti sekä strategiasta johdetut kasvun ja digitaalisuuden tavoitteet. Palkkiot maksetaan rahana, ellei henkilöön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä. Järjestelmän kulut jaksotetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin.

Johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmässä palkitseminen perustuu OP Osuuskunnan hallintoneuvoston asettamien OP Ryhmän strategisten tavoitteiden saavuttamiseen. Palkitsemisjärjestelmän piiriin kuuluvat johtajat ja erikseen määritellyt avaintehtävissä toimivat henkilöt, jotka yhtiön hallitus on nimennyt. Järjestelmä koostuu peräkkäisistä kolmen vuoden pituisista ansaintajaksoista. Johdon pitkän aikavälin järjestelmässä ja henkilöstörahastossa on samat mittarit.

Ansaintajakson 2014-2016 palkkiot maksetaan kolmessa yhtä suuressa erässä kesäkuun loppuun mennessä vuosina 2018-2020. Ansaintajakson 2017-2019 palkkiot maksetaan neljässä yhtä suuressa erässä vuosina 2020-2023. Palkkiot maksetaan rahana, ellei henkilöön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä. Järjestelmän kulut jaksotetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin.

1.17 TULOVEROT

Tuloslaskelman tuloverot muodostuvat verotettavaan tuloon perustuvasta verosta, aikaisempien tilikausien veroista ja laskennallisten verovelkojen ja -saamisten muutoksesta.

Laskennallinen verovelka lasketaan ja merkitään taseeseen kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä veronalaisista jaksotuseroista ja muista väliaikaisista eroista.

Laskennallinen verosaaminen lasketaan ja merkitään taseeseen kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä vähennyskelpoisista jaksotuseroista ja muista väliaikaisista eroista ja verotuksessa vahvistetuista tappioista, jos on todennäköistä, että vähennyskelpoiset väliaikaiset erot ja verotukselliset tappiot voidaan verotettavan tulon kertymisen ansioista hyödyntää.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset lasketaan sen säädetyin verokannan mukaan, jonka ennakoidaan olevan voimassa väliaikaisen eron purkautuessa. Mikäli laskennallinen vero aiheutuu tase-eristä, joiden muutokset eivät vaikuta tuloslaskelmaan, kirjataan erään liittyvän laskennallisen verovelan tai -saamisen muutos omaan pääomaan.

Konsernin tuloslaskelmaan merkittävä laskennallisen veron muutos muodostuu tilinpäätössiirtoihin, yhdistelytoimenpiteisiin ja konserniyritysten omiin tuloslaskelmiin perustuvista eristä.

1.18 TULOUTUSPERIAATTEET

Palkkiotuotot ja -kulut palveluista kirjataan palvelun suorittamisen yhteydessä. Sellaisista kertamaksullisista palkkioista, jotka koskevat useita vuosia ja joita mahdollisesti joudutaan palauttamaan myöhemmin, tuloutetaan vain tilikaudelle kuuluva osuus. Osingot tuloutetaan pääsääntöisesti silloin kun osinkoa jakavan yhtiön yhtiökokous on tehnyt päätöksen osingon jaosta.

Korollisten omaisuus- ja velkaerien korkotuotot ja -kulut kirjataan suoriteperusteisesti. Luottojen viivästyskorot tuloutetaan maksuperusteisesti. Saamisen hankintamenon ja sen nimellisarvon välinen ero jaksotetaan korkotuottoihin ja velasta saadun määrän ja sen nimellisarvon erotus korkokuluihin.

1.19 TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET

Taseen ulkopuolisina sitoumuksina käsitellään asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annettuja sitoumuksia, joita ovat mm. takaukset ja erilaiset takuusitoumukset, sekä asiakkaan hyväksi annettuja peruuttamattomia sitoumuksia, joita ovat mm. sitovat lisäluottojärjestelyt, luottolupaukset, käyttämättömät luottolimiitit ja arvopapereiden merkintäsitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset merkitään taseen ulkopuolisiksi sitoumuksiksi sen määräisinä, mitä takaus kulloinkin enintään vastaa. Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset merkitään sen määräisinä, mitä niiden perusteella enintään voidaan joutua maksamaan.

1.20 VIRANOMAISMAKSUT

Osuuspankki maksaa eri viranomaisille maksuja. Talletussuojasta vastaa Rahoitusvakausvirasto. Pankkivalvonnasta vastaa Euroopan keskuspankki. Menettelytapa- ja makrovalvonnasta vastaa Finanssivalvonta. Kriisinhoidosta vastaa EU:n kriisinhoidatusneuvosto (Single Resolution Board, SRB). Viranomaismaksut kirjataan vuoden alussa kokonaisuudessaan liiketoiminnan muihin kuluihin.

1.20.1 Vakausmaksu

Vakausmaksuja kerätään euroalueen kriisinratkaisurahastoon (Single Resolution Fund, SRF) vuoteen 2023 asti siten, että rahaston tavoitetaso, vähintään 1 prosenttia korvattavien talletusten määrästä, saavutetaan. Kriisinratkaisurahastoa hallinnoi EU:n kriisinratkaisuneuvosto, joka päättää myös vakausmaksujen määrästä. SRF varmistaa, että rahoitussektori rahoittaa rahoitusjärjestelmän vakauttamisen. Vakausmaksu määräytyy pankin merkittävyyden ja riskiprofiilin perusteella.

1.20.2 Talletussuojamaksu

Vanhaan talletussuojarahastoon kerätyt varat ylittävät tällä hetkellä talletussuojan tasoa koskevat EU vaatimukset. Sääntöjensä nojalla vanha talletussuojarahasto huolehtii jäsenpankilleen määrättävistä talletussuojamaksuista uuteen talletussuojarahastoon siinä suhteessa kun kukin jäsenpankki on vuosien kuluessa kartuttanut vanhaa talletussuojarahastoa. Rahoitusvakausrahasto määrää maksun jokaiselle jäsenpankille mutta laskuttaa sen suoraan vanhalta talletussuojarahastolta.

1.20.3 Rahoitusvakausviraston hallintomaksu

Rahoitusvakausviraston hallintomaksu perustuu samaan laskentamenetelmään kuin Finanssivalvonnan valvontamaksu.

1.20.4 Finanssivalvonnan valvontamaksu

Finanssivalvonnan valvontamaksu koostuu suhteellisesta valvontamaksusta, joka perustuu taseen loppusummaan, sekä kiinteästä perusmaksusta.

1.20.5 Euroopan keskuspankin valvontamaksu

Osana OP Ryhmää osuuspankki on Euroopan keskuspankin (EKP) valvonnassa. EKP:n valvontamaksu määräytyy pankin merkittävyyden ja riskiprofiilin perusteella, EKP määrää valvontamaksun OP Ryhmän keskusyhteisölle, joka jakaa sen OP Ryhmän jäsenpankeille.

1.21 IFRS 16 -STANDARDIN KÄYTTÖÖNOTTO 1.1.2019 KONSERNITILINPÄÄTÖKSESSÄ

Osuuspankki otti konsernitilinpäätöksessään käyttöön 1.1.2019 alkaen IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin, jonka mukaan vuokralle otetut vuokrasopimukset on kirjattu taseeseen käyttöoikeusomaisuuseräksi ja vuokrasopimusvelaksi. Lähes kaikki vuokralle ottajan vuokrasopimukset kirjattiin taseeseen kun ne aiemmin esitettiin taseen ulkopuolisina vastuina. Osuuspankki sovelsi siirtymässä rajoitetusti takautuvaa menetelmää, jätäten se ei oikaissut vertailuvuoden tietoja. Osuuspankki kirjasi käyttöönotossa 1.1.2019 9,8 miljoonan euron käyttöoikeusomaisuuserän ja 9,8 miljoonan euron vuokrasopimusvelan taseeseensa. Vuokralle antajan kirjanpito käsittely pysyi olennaisilta osin aiemman mukaisena.

**HELSINGIN SEUDUN OP
TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT 31.12.2019**

LUETTELO TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOISTA

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

- 1 Korkotuotot
- 2 Korkokulut
- 3 Leasingtoiminnan nettotuotot
- 4 Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista
- 5 Palkkiotuotot ja -kulut
- 6 Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot
- 7 Suojauslaskennan nettotulos
- 8 Sijoituskiinteistöjen nettotuotot
- 9 Liiketoiminnan muut tuotot
- 10 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä
- 11 Liiketoiminnan muut kulut
- 12 Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoon kirjatuista rahoitusvaroista, taseen ulkopuolisista eristä sekä muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

Tasetta koskevat liitetiedot

- 13 Saamiset luottolaitoksilta
- 14 Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
- 15 Leasingkohteet
- 16 Saamistodistukset
- 17 Tappiota koskeva vähennyserä
- 18 Osakkeet ja osuudet
- 19 Johdannaissopimukset
- 20 Aineettomat hyödykkeet
- 21 Kiinteistöt
- 22 Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana
- 23 Muut varat
- 24 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot
- 25 Laskennalliset verosaamiset ja -velat
- 26 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
- 27 Muut velat
- 28 Pakolliset varaukset
- 29 Siirtovelat ja saadut ennakot
- 30 Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
- 31 Oma pääoma
- 32 Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelvottomat vapaan oman pääoman erät
- 33 Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma 31.12.2019
- 34a Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät 31.12.2019
- 34b Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia 31.12.2019
- 34c Rahoitusvarojen ja -velkojen IFRS 9- standardin mukainen luokittelu 31.12.2019

Muut liitetiedot

- 35 Vakuudeksi annettu omaisuus 31.12.2019
- 36 Eläkevastuut
- 37 Rahoitusleasing- ja muut vuokravastuut
- 38 Taseen ulkopuoliset sitoumukset
- 39 Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä
- 40 Henkilöstö ja toimielinten jäsenet sekä lähipiiri
- 41 Omistukset muissa yrityksissä 31.12.2019
- 42 Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt tytäryritykset, joiden tilikausi päättynyt ennen tai jälkeen emoyrityksen tilikautta
- 43 Notariaattitoiminta
- 44 Osuuspankin jäsenten lukumäärä sekä maksamatta olevat ja irtisanotut osuusmaksut 31.12.2019
- 45 Pitkäaikaissäätämispalvelu
- 46 Konserniin kuuluvaa luottolaitosta koskevat tiedot

1. Korkotuotot

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Saamisista luottolaitoksilta	12 336 237,15	8 802 515,20	12 336 237,15	8 802 385,81
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	71 321 214,09	66 682 887,37	71 321 214,09	66 682 887,37
Saamistodistuksista	0,00	2 712,50	0,00	2 712,50
Johdannaissopimuksista	1 622 219,72	2 342 202,84	1 622 219,72	2 342 202,84
josta rahavirran suojaus	3 538 086,00	4 249 788,75	3 598 437,11	4 475 050,96
Muut korkotuotot	10 026,77	8 930,37	9 975,35	8 935,61
Yhteensä	85 289 697,73	77 839 248,28	85 289 646,31	77 839 124,13
josta korkotuotot vaiheeseen 3 kirjatuista rahoitusvaroista	338 654,26	307 011,25	338 654,26	307 011,25

2. Korkokulut

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Veloista luottolaitoksille	-6 258 135,76	-5 133 091,23	-6 258 558,86	-5 134 040,76
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	8 754 742,44	8 257 518,27	8 754 742,44	8 257 518,27
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimuksista ja muista kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä veloista	0,00	0,00	0,00	0,00
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	1 318 758,41	1 937 552,50	1 318 758,41	1 937 552,50
Vuokrasopimuksista	117 277,08			
Muut korkokulut	22 231,91	24 936,75	12 421,39	10 181,21
Yhteensä	3 954 874,08	5 086 916,29	3 827 363,38	5 071 211,22

Konserniyrityksiltä ja osakkuusyrityksiltä saadut korkotuotot ja niille suoritettut korkokulut

	2019		2018	
	Tytäryrityksiltä	Osakkuus-yrityksiltä	Tytäryrityksiltä	Osakkuus-yrityksiltä
Korkotuotot	0,00	0,00	0,00	0,00
Korkokulut	0,00	0,00	0,00	0,00

3. Leasingtoiminnan nettotuotot

	Pankki	
	2019	2018
Vuokratuotot	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00
Arvonalentumiset	0,00	0,00
Leasingomaisuuden luovutusvoitot ja -tappiot (netto)	0,00	0,00
Palkkiotuotot	0,00	0,00
Muut välittömät tuotot	0,00	0,00
Muut välittömät kulut	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00

4. Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Osingot ja osuuspääoman korot				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	420 000,00	0,00	420 000,00	284 347,47
josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista	420 000,00	0,00	420 000,00	284 347,47
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta luokitellut	1 400,00	285 747,47	1 400,00	1 400,00
Samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Omistusyhteisyriksiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	421 400,00	285 747,47	421 400,00	285 747,47

5. Palkkiotuotot ja -kulut

Palkkiotuotot	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Luotonannosta	12 295 517,74	14 188 251,54	12 295 517,74	14 188 251,54
Talletuksista	159 238,27	249 669,35	159 238,27	249 669,35
Maksuliikenteestä	24 948 380,16	22 393 869,29	24 961 063,05	22 393 869,29
Rahastoista	4 726 164,79	4 395 158,38	4 726 164,79	4 395 158,38
Omaisuuenhoidosta	4 334 195,87	4 261 468,37	4 334 195,87	4 261 468,37
Lainopillisista tehtävistä	1 105 623,86	940 594,04	1 105 623,86	940 594,04
Arvopaperinvälityksestä	654 637,80	700 228,22	654 637,80	700 228,22
Arvopapereiden liikkeeseen laskusta	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuutusten välityksestä	15 008 318,85	14 469 017,74	15 008 318,85	14 469 017,74
Takauksista	444 589,97	358 858,69	444 589,97	358 858,69
Muut	-1 305 333,92	-3 918 232,28	-5 025 465,54	-7 943 126,98
Yhteensä	62 371 333,39	58 038 883,34	58 663 884,66	54 013 988,64

Palkkiokulut	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Maksetut toimitusmaksut	2 997 044,40	2 429 798,81	3 227 572,23	2 427 091,05
Muut	2 899 450,82	2 114 375,42	2 666 372,76	2 114 375,42
Yhteensä	5 896 495,22	4 544 174,23	5 893 944,99	4 541 466,47

6. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Arvopaperikaupan myyntivoitot ja -tappiot				
Saamistodistuksista	-3 097,93	-7,21	-3 097,93	-7,21
Osakkeista ja osuuksista	-1 138,12	-305,62	-1 138,12	-305,62
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	-4 236,05	-312,83	-4 236,05	-312,83
Arvopaperikaupan käyvän arvon muutoksesta johtuvat				
Saamistodistuksista	2 283,40	-2 370,90	2 283,40	-2 370,90
Osakkeista ja osuuksista	214 892,60	-97 583,75	214 892,60	-97 583,75
Muista	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	217 176,00	-99 954,65	217 176,00	-99 954,65
Arvopaperikaupan muut tuotot				
Korkotuotot	1 056,24		1 056,24	
Johdannaisten nettotuotot	-39 223,31	-143 025,49	-39 223,31	-143 025,49
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	174 772,88	-243 292,97	174 772,88	-243 292,97
Nettotuotot jaksotettavaan hankintamenoön arvostettavista	0,00	0,00	0,00	0,00
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-274,78	-474,04	-274,78	-474,04
Kaikki yhteensä	174 498,10	-243 767,01	174 498,10	-243 767,01

7. Suojauslaskennan nettotulos

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Suojausinstrumenttien nettotulos	-15 324 864,26	-6 746 107,39	-15 324 864,26	-6 746 107,39
Suojauskohteiden nettotulos	15 324 864,26	6 746 107,39	15 324 864,26	6 746 107,39
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

8. Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Vuokra- ja osinkotuotot	57 320,70	142 786,08	57 320,70	143 534,08
Muut tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00
Myyntivoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
Vuokrakulut	0,00	0,00	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00	-1 230,00	-103,00
Myyntitappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvon alentumiset ja niiden peruutukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut kulut	-82 985,57	-8 706,39	-81 755,57	-8 603,39
Yhteensä	-25 664,87	134 079,69	-25 664,87	134 827,69

9. Liiketoiminnan muut tuotot

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Vuokratuotot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	741 645,20	846 457,56	799 657,34	910 434,39
Myyntivoitot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	0,00	0,00	0,00	0,00
Fuusiivoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	2 673 447,52	390 046,34	2 651 307,77	376 385,69
Yhteensä	3 415 092,72	1 236 503,90	3 450 965,11	1 286 820,08

10. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Suunnitelman mukaiset poistot	844 318,86	1 030 259,90	818 672,29	1 731 076,00
Poistot käyttöomaisuuseristä (vuokrasopimukset)	2 953 179,18			
Arvonalentumiset	0,00	-985 248,64	0,00	-1 752 598,74
Yhteensä	3 797 498,04	45 011,26	818 672,29	-21 522,74

11. Liiketoiminnan muut kulut

	Konserni		Pankki	
	2019	2018	2019	2018
Vuokratkulut	3 925 307,88	3 597 917,15	3 706 886,68	3 384 618,30
Vuokratkulujen IFRS-oikaisut	-3 018 896,48			
Kulut omassa käytössä olevista kiinteistöistä	2 249 517,34	1 494 478,92	2 239 402,99	1 481 293,63
Myyntitappiot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	0,00	0,00	0,00	0,00
Fuusiotappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	8 974 501,86	7 653 536,33	8 528 702,39	7 124 932,36
Yhteensä	12 130 430,60	12 745 932,40	14 474 992,06	11 990 844,29

12. Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatusta rahoitusvaroista, taseen ulkopuolisista sitoumuksista sekä muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

2019

Konserni

Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä

Saamisista luottolaitoksilta	
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista	
Muista	
Lopulliset luottotappiot	
Palautukset poistetuista saamisista	
Yhteensä	

Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

Tytär- ja omistusyhteisyrityksistä	
Muista	
Yhteensä	

Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot yhteensä

	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
	0,00	0,00	0,00
	0,00	-883 617,02	-883 617,02
	0,00	-13 170,75	-13 170,75
	0,00	0,00	0,00
	3 269 451,23	0,00	3 269 451,23
	0,00	-208 079,41	-208 079,41
	3 269 451,23	-1 104 867,18	2 164 584,05
	0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00	0,00
	3 269 451,23	-1 104 867,18	2 164 584,05

HELSINGIN SEUDUN OP

2019

Pankki

**Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintameno-
kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä**

Saamisista luottolaitoksilta
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista
Muista
Lopulliset luottotappiot
Palautukset poistetuista saamisista

Yhteensä

**Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja
arvon alentumistappiot**

Tytär- omistusyhteisyyksistä
Muista

Yhteensä

**Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot
yhteensä**

Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00
0,00	-883 617,02	-883 617,02
0,00	-13 170,75	-13 170,75
		0,00
3 269 451,23		3 269 451,23
	-207 247,76	-207 247,76
3 269 451,23	-1 104 035,53	2 165 415,70
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
3 269 451,23	-1 104 035,53	2 165 415,70

2018

Konserni

**Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintameno-
kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä**

Saamisista luottolaitoksilta
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista
Muista
Lopulliset luottotappiot
Palautukset poistetuista saamisista

Yhteensä

**Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja
arvon alentumistappiot**

Tytär- ja omistusyhteisyyksistä
Muista

Yhteensä

**Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot
yhteensä**

Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00
15 986 729,24	0,00	15 986 729,24
0,00	-2 397 728,55	-2 397 728,55
0,00	0,00	0,00
537 042,04	0,00	537 042,04
0,00	-186 626,22	-186 626,22
16 523 771,28	-2 584 354,77	13 939 416,51
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
16 523 771,28	-2 584 354,77	13 939 416,51

2018

Pankki

**Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintameno-
kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä**

Saamisista luottolaitoksilta
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista
Muista
Lopulliset luottotappiot
Palautukset poistetuista saamisista

Yhteensä

**Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja
arvon alentumistappiot**

Tytär- omistusyhteisyyksistä
Muista

Yhteensä

**Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot
yhteensä**

Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00
15 986 729,24	0,00	15 986 729,24
0,00	-2 397 728,55	-2 397 728,55
		0,00
536 917,04		536 917,04
	-186 626,22	-186 626,22
16 523 646,28	-2 584 354,77	13 939 291,51
		0,00
		0,00
0,00	0,00	0,00
16 523 646,28	-2 584 354,77	13 939 291,51

13. Saamiset luottolaitoksilta

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Vaadittaessa maksettavat				
Talletukset	41 657 726,67	50 305 898,31	41 657 726,67	50 305 898,31
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	41 657 726,67	50 305 898,31	41 657 726,67	50 305 898,31
Muut kuin vaadittaessa maksettavat				
Keskuspankeilta	0,00	0,00	0,00	0,00
Luottolaitoksilta				
Talletukset	2 504 241 765,20	2 052 930 166,10	2 504 241 765,20	2 052 930 166,10
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	2 504 241 765,20	2 052 930 166,10	2 504 241 765,20	2 052 930 166,10
Saamiset luottolaitoksilta yhteensä	2 545 899 491,87	2 103 236 064,41	2 545 899 491,87	2 103 236 064,41
josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00

14. Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

Konserni

Luotonanto ja takausaamiset sektoreittain

	31.12.2019	Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2019	31.12.2018	Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2018
Yritykset ja asuntoyhteisöt	2 676 396 436,30	21 504 825,47	2 285 601 840,23	22 635 423,38
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	14 357 927,41	13 110,44	11 984 711,71	42 055,95
Julkisyhteisöt	-1 186,75	1 186,75	-3 347,66	3 347,66
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	69 971 722,80	187 744,26	78 281 315,39	1 050 568,81
Kotitaloudet	6 240 379 041,66	3 150 043,46	5 553 071 971,61	2 054 190,01
Ulkomaat	2 039 745,74	119 645,13	3 062 353,28	74 758,04
Yhteensä	9 003 143 687,16	24 976 555,51	7 931 998 844,56	25 860 343,85
josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset	0,00		0,00	

Pankki

Luotonanto ja takausaamiset sektoreittain

	31.12.2019	Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2019	31.12.2018	Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2018
Yritykset ja asuntoyhteisöt	2 676 396 436,30	21 504 825,47	2 285 601 840,23	22 635 423,38
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	14 357 927,41	13 110,44	11 984 711,71	42 055,95
Julkisyhteisöt	-1 186,75	1 186,75	-3 347,66	3 347,66
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	69 971 722,80	187 744,26	78 281 315,39	1 050 568,81
Kotitaloudet	6 240 379 041,66	3 150 043,46	5 553 071 971,61	2 054 190,01
Ulkomaat	2 039 745,74	119 645,13	3 062 353,28	74 758,04
Yhteensä	9 003 143 687,16	24 976 555,51	7 931 998 844,56	25 860 343,85
josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset	0,00		0,00	

15. Leasingkohteet

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Ennakkomaksut	0,00	0,00	0,00	0,00
Koneet ja kalusto	0,00	0,00	0,00	0,00
Kiinteää omaisuus ja rakennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muu omaisuus	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

16. Saamistodistukset

Konserni

Saamistodistukset vaadetyypeittäin 31.12.2019

	31.12.2019		31.12.2018	
	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Saamistodistukset yhteensä
Julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muilta	0,00	0,00	0,00	70 691,60
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	70 691,60
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	70 691,60
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	0,00	0,00	70 691,60
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	70 691,60
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä tai myöhemmin käypään arvoon tulosvaikuttaisesti luokitellut rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	70 691,60

Saamistodistukset vaadetyypeittäin 31.12.2019

Pankki

	31.12.2019		31.12.2018	
	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Saamistodis- tukset yhteensä
Julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalaiat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muilta	0,00	0,00	0,00	70 691,60
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	70 691,60
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	70 691,60
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	0,00	0,00	70 691,60
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	70 691,60
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä tai myöhemmin käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	70 691,60

17. Tappioita koskeva vähennyserä

2019

Konserni

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset				
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
	12 kk	Koko voimassaoloaika	Koko voimassaoloaika	
Tappioita koskeva vähennyserä 1.1.2019	888 015,09	2 135 301,92	23 115 739,63	26 139 056,64
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-43 298,59	835 075,60	0,00	791 777,01
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	-5 349,08	0,00	1 007 548,48	1 002 199,40
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	27 750,54	-499 197,30	0,00	-471 446,76
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3	0,00	-441 154,14	673 743,36	232 589,22
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2	0,00	46 944,96	-212 333,61	-165 388,65
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	835,76	0,00	-1 308,98	-473,22
Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.	1 115 044,35	909 504,75	108 995,69	2 133 544,79
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-221 833,61	-190 675,14	-1 435 289,42	-1 847 798,17
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset	-239 693,10	729 189,22	-801 731,57	-312 235,45
Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset	0,00	0,00	-2 259 542,17	-2 259 542,17
Muut oikaisut	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettotulosvaikutus yhteensä	633 456,27	1 389 687,95	-2 919 918,22	-896 774,00
Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2019	1 521 471,36	3 524 989,87	20 195 821,41	25 242 282,64

2019

Pankki

Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2019

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1

Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset
Riskiparametreissä tapahtuneet muutokset
Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset

Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset
Muut oikaisut

Nettotulosvaikutus yhteensä

Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2019

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset			
Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
12 kk	Koko voimassaoloaika	Koko voimassaoloaika	
888 015,09	2 135 301,92	23 115 739,63	26 139 056,64
-43 298,59	835 075,60	0,00	791 777,01
-5 349,08	0,00	1 007 548,48	1 002 199,40
27 750,54	-499 197,30	0,00	-471 446,76
0,00	-441 154,14	673 743,36	232 589,22
0,00	46 944,96	-212 333,61	-165 388,65
835,76	0,00	-1 308,98	-473,22
1 115 044,35	909 504,75	108 995,69	2 133 544,79
-221 833,61	-190 675,14	-1 435 289,42	-1 847 798,17
-239 693,10	729 189,22	-801 731,57	-312 235,45
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	-2 259 542,17	-2 259 542,17
0,00	0,00	0,00	0,00
633 456,27	1 389 687,95	-2 919 918,22	-896 774,00
1 521 471,36	3 524 989,87	20 195 821,41	25 242 282,64

2018

Konserni

Tappioita koskeva vähennyserä 1.1.2018

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1

Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset
Riskiparametreissä tapahtuneet muutokset
Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset

Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset
Muut oikaisut

Nettotulosvaikutus yhteensä

Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2018

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset			
Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
12 kk	Koko voimassaoloaika	Koko voimassaoloaika	
3 087 913,57	1 817 643,10	7 644 513,02	12 550 069,69
-52 417,87	1 154 820,30	0,00	1 102 402,43
-17 427,94	0,00	15 454 871,98	15 437 444,04
47 801,49	-705 273,10	0,00	-657 471,61
0,00	-23 618,89	220 865,14	197 246,25
0,00	82 778,34	-447 370,65	-364 592,31
15 192,37	0,00	-476 693,18	-461 500,81
490 198,49	178 788,18	91 553,27	760 539,94
-2 631 595,31	-452 967,60	-382 576,12	-3 467 139,03
-51 635,97	83 131,59	1 234 586,52	1 266 082,14
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	-224 010,35	-224 010,35
0,00	0,00	0,00	0,00
-2 199 884,74	317 658,82	15 471 226,61	13 589 000,69
888 028,83	2 135 301,92	23 115 739,63	26 139 070,38

2018

Pankki

Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2018

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1
Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset
Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset

Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset
Muut oikaisut

Nettotulosvaikutus yhteensä

Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2018

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset			
Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
12 kk	Koko voimassaoloaika	Koko voimassaoloaika	
3 087 913,57	1 817 643,10	7 644 513,02	12 550 069,69
-52 417,87	1 154 820,30		1 102 402,43
-17 427,94		15 454 871,98	15 437 444,04
47 801,49	-705 273,10		-657 471,61
	-23 618,89	220 865,14	197 246,25
	82 778,34	-447 370,65	-364 592,31
15 192,37		-476 693,18	-461 500,81
490 198,49	178 788,18	91 553,27	760 539,94
-2 631 595,31	-452 967,60	-382 576,12	-3 467 139,03
-51 635,97	83 131,59	1 234 586,52	1 266 082,14
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	-224 010,35	-224 010,35
0,00	0,00	0,00	0,00
-2 199 884,74	317 658,82	15 471 226,61	13 589 000,69
888 028,83	2 135 301,92	23 115 739,63	26 139 070,38

18. Osakkeet ja osuudet

31.12.2019

Konserni

Osakkeet ja osuudet

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirj.
Omistusyhteisyriyosakkeet
Tytäryriyosakkeet
Yhteensä

Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	joista luottolaitoksissa
0,00	2 119 525,00	2 119 525,00	0,00
0,00	2 119 525,00	2 119 525,00	0,00
0,00	40 000,00	40 000,00	0,00
	0,00	0,00	0,00
	2 524,67	2 524,67	0,00
0,00	2 162 049,67	2 162 049,67	0,00

Pankki

Osakkeet ja osuudet

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirj.
Omistusyhteisyriyosakkeet
Tytäryriyosakkeet
Yhteensä

Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	joista luottolaitoksissa
0,00	2 119 525,00	2 119 525,00	0,00
0,00	2 119 525,00	2 119 525,00	0,00
0,00	40 000,00	40 000,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	1 980 686,56	1 980 686,56	0,00
0,00	4 140 211,56	4 140 211,56	0,00

19. Johdannaissopimukset

Konserni

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaissopimukset 31.12.2019

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	1 319 216 264,63	358 531,87	30 133 126,67
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	152 827 341,28	0,00	7 047 548,85
Ostetut	152 827 341,28	0,00	7 047 548,85
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset	1 166 388 923,35	358 531,87	23 085 577,82
josta rahavirran suojaus	75 000 000,00	358 531,87	0,00
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		358 531,87	30 133 126,67

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	1 166 970 920,22	49 013 075,88	100 796 732,66	2 435 535,87	1 319 216 264,63
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	2 520 567,90	47 758 962,75	100 157 074,76	2 390 735,87	152 827 341,28
Ostetut	2 520 567,90	47 758 962,75	100 157 074,76	2 390 735,87	152 827 341,28
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset	1 164 450 352,32	1 254 113,13	639 657,90	44 800,00	1 166 388 923,35
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 31.12.2019

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		0,00	0,00

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				Yhteensä
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä.

Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on OP Yrityspankki Oyj.

HELSINGIN SEUDUN OP

Pankki

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaissopimukset 31.12.2019

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	1 319 216 264,63	358 531,87	30 133 126,67
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	152 827 341,28	0,00	7 047 548,85
Ostetut	152 827 341,28	0,00	7 047 548,85
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset	1 166 388 923,35	358 531,87	23 085 577,82
josta rahavirran suojaus	75 000 000,00	358 531,87	0,00
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		358 531,87	30 133 126,67

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	1 166 970 920,22	49 013 075,88	100 796 732,66	2 435 535,87	1 319 216 264,63
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	2 520 567,90	47 758 962,75	100 157 074,76	2 390 735,87	152 827 341,28
Ostetut	2 520 567,90	47 758 962,75	100 157 074,76	2 390 735,87	152 827 341,28
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset	1 164 450 352,32	1 254 113,13	639 657,90	44 800,00	1 166 388 923,35
Muut swap sopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 31.12.2019

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		0,00	0,00

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä.

Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on OP Yrityspankki Oyj.

Konserni**Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaissopimukset 31.12.2018**

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	1 030 565 477,20	3 696 468,90	9 859 972,65
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	10 000 000,00	60 571,33	0,00
Ostetut	10 000 000,00	60 571,33	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset	1 020 565 477,20	3 635 897,57	9 859 972,65
josta rahavirran suojaus	250 000 000,00	3 635 897,57	0,00
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		3 696 468,90	9 859 972,65

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				Yhteensä
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	
Korkojohdannaiset	848 528 275,34	81 291 759,75	100 698 242,11	47 200,00	1 030 565 477,20
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	10 000 000,00	0,00	0,00	0,00	10 000 000,00
Ostetut	10 000 000,00	0,00	0,00	0,00	10 000 000,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset	838 528 275,34	81 291 759,75	100 698 242,11	47 200,00	1 020 565 477,20
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 31.12.2018

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	94 764 956,70	0,00	4 948 289,76
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	94 764 956,70	0,00	4 948 289,76
Ostetut	94 764 956,70	0,00	4 948 289,76
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		0,00	4 948 289,76

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	2 235 466,24	54 541 028,33	37 988 462,13	0,00	94 764 956,70
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	2 235 466,24	54 541 028,33	37 988 462,13	0,00	94 764 956,70
Ostetut	2 235 466,24	54 541 028,33	37 988 462,13	0,00	94 764 956,70
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä.

Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on OP Yrityspankki Oyj.

HELSINGIN SEUDUN OP

Pankki

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaissopimukset 31.12.2018

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	1 030 565 477,20	3 696 468,90	9 859 972,65
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	10 000 000,00	60 571,33	0,00
Ostetut	10 000 000,00	60 571,33	0,00
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset	1 020 565 477,20	3 635 897,57	9 859 972,65
josta rahavirran suojaus	250 000 000,00	3 635 897,57	0,00
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		3 696 468,90	9 859 972,65

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	848 528 275,34	81 291 759,75	100 698 242,11	47 200,00	1 030 565 477,20
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	10 000 000,00	0,00	0,00	0,00	10 000 000,00
Ostetut	10 000 000,00	0,00	0,00	0,00	10 000 000,00
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset	838 528 275,34	81 291 759,75	100 698 242,11	47 200,00	1 020 565 477,20
Muut swap sopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset 31.12.2018

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	94 764 956,70	0,00	4 948 289,76
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	94 764 956,70	0,00	4 948 289,76
Ostetut	94 764 956,70	0,00	4 948 289,76
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		0,00	4 948 289,76

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	2 235 466,24	54 541 028,33	37 988 462,13	0,00	94 764 956,70
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	2 235 466,24	54 541 028,33	37 988 462,13	0,00	94 764 956,70
Ostetut	2 235 466,24	54 541 028,33	37 988 462,13	0,00	94 764 956,70
Asetetut					0,00
Koronvaihotosopimukset					0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä. Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on OP Yrityspankki Oyj.

20. Aineettomat hyödykkeet

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
ICT- menot	79 662,00	166 566,00	79 662,00	166 566,00
Muut kehittämismenot	0,00	0,00	0,00	0,00
Liikearvo	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut aineettomat hyödykkeet	1 159 541,99	1 362 785,99	1 159 541,99	1 362 785,99
Yhteensä	1 239 203,99	1 529 351,99	1 239 203,99	1 529 351,99

Osakkuusyrittäjästä johtuvaa konserniliikearvoa ja konsernireserviä ei ole kirjattu taseeseen.

21. Kiinteistöt

31.12.2019

Konserni

Kiinteistöomistukset

Maa- ja vesialueet

Rakennukset

Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet

Yhteensä

Omassa käytössä olevat	Sijoituskiinteistöt	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
0,00	187 200,00	187 200,00
0,00	0,00	0,00
14 299 253,92	1 709 507,24	1 961 438,00
14 299 253,92	1 896 707,24	2 148 638,00

Pankki

Kiinteistöomistukset

Maa- ja vesialueet

Rakennukset

Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet

Yhteensä

Omassa käytössä olevat	Sijoituskiinteistöt	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
0,00	187 200,00	187 200,00
0,00	0,00	0,00
17 419 039,94	1 709 507,24	1 961 438,00
17 419 039,94	1 896 707,24	2 148 638,00

Sijoituskiinteistöjen käypä arvo perustuu niiden markkina-arvoon. Merkittävässä kohteissa käyvän arvon perusteena on käytetty riippumattoman asiantuntijan antamaa arviota. Muiden kohteiden arvot perustuvat joko johdon omiin arvioihin tai tuottoarvomenetelmään, jona käytetään suoran pääomituksen arviointimenetelmää perustuen kohteen nettotuottoon ja markkinatuottovaatimuksiin huomioiden kohteen sijainti, kunto ja käyttötarkoitus. Liike-, toimisto- ja teollisuustilojen käypä arvo on määritetty pääasiassa tuottoarvomenetelmällä. Asuntojen ja maa-alueiden käypä arvo on määritetty pääasiassa kauppahintamenetelmällä.

22. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana

Konserni

Hankintameno tilikauden alussa

+ lisäykset tilikautena

- vähennykset tilikautena

+/- siirrot erien välillä

- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot

-/+ tilikauden arvonalennukset/peruutukset

+ vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat

kertyneet poistot ja arvonalennukset

- kertyneet poistot tilikauden alussa

- kertyneet arvonalennukset tilik. alussa

+ kertyneet arvonorotukset tilik. alussa

+/- tilikauden arvonorotukset/peruutukset

= Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa

Aineettomat hyödykkeet	Sijoitus-kiinteistöt	Omassa käytössä olevat kiinteistöt	Muut aineelliset hyödykkeet	Käyttöoikeus omaisuuserät
34 696 502,55	3 341 760,44	23 825 288,66	5 387 968,52	9 977 398,71
0,00	0,00	254 005,71	799 785,65	3 211 458,08
0,00	0,00	-1 507 773,42	-563 911,96	
0,00	238 755,00	-238 755,00	0,00	
-290 148,00	-1 230,00	-857,10	-454 427,22	-2 957 957,62
0,00	0,00	0,00	0,00	
0,00	0,00	79 179,26	55 819,05	
-33 167 150,56	-411,00	-3 236 789,67	-3 059 179,49	
0,00	-1 682 167,20	-6 039 795,88	0,00	
0,00	0,00	1 164 751,36	0,00	
0,00	0,00	0,00	0,00	
1 239 203,99	1 896 707,24	14 299 253,92	2 166 054,55	10 230 899,17

Pankki

Hankintameno tilikauden alussa

+ lisäykset tilikautena

- vähennykset tilikautena

+/- siirrot erien välillä

- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot

-/+ tilikauden arvonalennukset/peruutukset

+ vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat

kertyneet poistot ja arvonalennukset

- kertyneet poistot tilikauden alussa

- kertyneet arvonalennukset tilik. alussa

+ kertyneet arvonorotukset tilik. alussa

+/- tilikauden arvonorotukset/peruutukset

= Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa

Aineettomat hyödykkeet	Sijoitus-kiinteistöt	Omassa käytössä olevat kiinteistöt	Muut aineelliset hyödykkeet
34 696 502,55	3 341 760,44	26 945 074,68	4 956 340,07
0,00	0,00	254 005,71	799 785,65
0,00	0,00	-1 507 773,42	-563 911,96
0,00	238 755,00	-238 755,00	0,00
-290 148,00	-1 230,00	-857,10	-428 780,65
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	79 179,26	55 819,05
-33 167 150,56	-411,00	-3 236 789,67	-2 701 199,94
0,00	-1 682 167,20	-6 039 795,88	0,00
0,00	0,00	1 164 751,36	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
1 239 203,99	1 896 707,24	17 419 039,94	2 118 052,22

23. Muut varat

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Arvopapereiden myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Maksujenvälityssaamiset	147 011,76	120 914,72	147 011,76	120 914,72
Muut	6 305 139,12	6 120 199,70	6 162 815,23	6 036 033,81
Yhteensä	6 452 150,88	6 241 114,42	6 309 826,99	6 156 948,53

24. Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Korot				
Korkosaamiset	11 695 816,23	11 590 217,69	11 695 816,23	11 590 217,69
Maksetut korkoennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	11 695 816,23	11 590 217,69	11 695 816,23	11 590 217,69
Muut				
Muut maksetut ennakkomaksut	15 924,59	164 333,59	15 924,59	164 333,59
Muut siirtosaamiset	7 123 080,55	373 503,33	7 123 005,47	372 764,65
Yhteensä	7 139 005,14	537 836,92	7 138 930,06	537 098,24
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot yhteensä	18 834 821,37	12 128 054,61	18 834 746,29	12 127 315,93

25. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

31.12.2019

Konserni

Jaksotuseroista

Tilinpäätössiirtoihin perustuvat	
Yhdistelytoimenpiteisiin perustuvat	
Konserniyritysten omiin taseisiin perustuvat	
Laskennalliset verosaamiset	644 352,74
Laskennalliset verovelat	
Netto	644 352,74

Muista väliaikaisista eroista

Yhdistelytoimenpiteisiin perustuvat	
Konserniyritysten omiin taseisiin perustuvat	
Laskennalliset verosaamiset	
Laskennalliset verovelat	
Netto	0,00

Yhteensä

Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat
	11 944 106,46
644 352,74	0,00
8 783,25	
0,00	0,00
653 135,99	11 944 106,46

Konsernituloslaskelmaan merkitty laskennallisen verovelan muutos muodostuu seuraavista eristä:

Tilinpäätössiirtoihin perustuvat	-4 000 554,60
Yhdistelytoimenpiteisiin perustuvat	0,00
Konserniyritysten omiin tuloslaskelmiin perustuvat	-947 427,35
Yhteensä	-4 947 981,95

Konsernitaseessa kertynyt poistoero ja verotusperusteiset varaukset on jaettu omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Omaan pääomaan siirretty osuus on 47 776 120,80 euroa.

Laskennallisiin verosaamisiin sisältyy verotuksessa vahvistetuista tappioista kirjattua laskennallista verosaamista yhteensä 0,00 euroa.

Muista väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verosaamiset ja -velat perustuvat oman pääoman käyvän arvon rahastoon kirjatuista eristä eli käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen ja rahavirtaa suojaavien johdannaisten arvostustuloksiin. Lisäksi muista väliaikaisista eroista johtuvina laskennallisina veroina esitetään IFRS 16- standardin soveltamisesta 1.1.2019 ja IFRS 9- siirtymästä 1.1.2018 aiheutuneista väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verot.

HELSINGIN SEUDUN OP

Arvonkorotukset 31.12.2019

Taseeseen sisältyy kiinteistöistä tehtyjä arvonkorotuksia 0,00

Arvonkorotukset eivät ole veronalaisia. Jos arvonkorotuksen kohteet myytäisiin, arvonkorotukset realisoituisivat myyntivoitoksi, josta tuloveron määrä olisi 0,00

Pankki

Jaksotuseroista

Muista väliaikaisista eroista

Yhteensä

Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat	Netto
644 352,74	0,00	644 352,74
0,00	0,00	0,00
644 352,74	0,00	644 352,74

Laskennallisiin verosaamisiin sisältyy verotuksessa vahvistetuista tappioista kirjattua laskennallista verosaamista yhteensä 0,00 euroa.

Muista väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verosaamiset ja -velat perustuvat omaan pääoman käyvän arvon rahastoon kirjatuista eristä eli käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen ja rahavirtaa suojaavien johdannaisten arvostustuloksiin.

Lisäksi muissa väliaikaisissa eroissa esitetään IFRS 9- siirtymästä 1.1.2019 aiheutuneet väliaikaiset erot.

Arvonkorotukset 31.12.2019

Taseeseen sisältyy kiinteistöistä tehtyjä arvonkorotuksia 1 164 751,36

Arvonkorotukset eivät ole veronalaisia. Jos arvonkorotuksen kohteet myytäisiin, arvonkorotukset realisoituisivat myyntivoitoksi, josta tuloveron määrä olisi 232 950,27

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero

Verotusperusteiset varaukset

Yhteensä

Tasearvo	Lask. verovelka	Netto
11 477,00	2 295,40	9 181,60
59 700 000,00	11 940 000,00	47 760 000,00
59 711 477,00	11 942 295,40	47 769 181,60

Poistoero ja verotusperusteiset varaukset on merkitty taseeseen laskennallisella verolla vähentämättömään määrään. Omien varojen laskelmassa poistoero ja veroperusteiset varaukset laskennallisella verolla vähennettynä on rinnastettu ensisijaisiin omiin varoihin.

26. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat**Konserni**

	Kirjanpitoarvo 31.12.2019	Nimellisarvo 31.12.2019	Kirjanpitoarvo 31.12.2018	Nimellisarvo 31.12.2018
Sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

Pankki

	Kirjanpitoarvo 31.12.2019	Nimellisarvo 31.12.2019	Kirjanpitoarvo 31.12.2018	Nimellisarvo 31.12.2018
Sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

27. Muut velat

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Arvopapereiden ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Maksujenvälitysvelat	611 258,60	1 147 228,42	611 258,60	1 147 228,42
Vuokrasopimusvelat	10 277 595,70			
Muut	6 281 370,78	5 654 635,01	6 056 668,33	5 480 237,89
Yhteensä	17 170 225,08	6 801 863,43	6 667 926,93	6 627 466,31

28. Pakolliset varaukset

31.12.2019

Konserni

	Eläkevaraukset	Verovaraukset	Takausvastuut	Vuokravastuut	Muut	Yhteensä
Varaukset 1.1.					854 920,53	854 920,53
+ varausten lisäys					1 200 000,00	1 200 000,00
- käytetyt varaukset					0,00	0,00
- peruutukset					128 385,43	128 385,43
Varaukset 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	1 926 535,10	1 926 535,10

Pankki

	Eläkevaraukset	Verovaraukset	Takausvastuut	Vuokravastuut	Muut	Yhteensä
Varaukset 1.1.					854 920,53	854 920,53
+ varausten lisäys					1 200 000,00	1 200 000,00
- käytetyt varaukset						0,00
- peruutukset					128 385,43	128 385,43
Varaukset 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	1 926 535,10	1 926 535,10

29. Siirtovelat ja saadut ennakot**Korot**

	Konserni		Pankki	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Korkovelat	11 827 894,68	11 124 873,38	11 827 894,68	11 124 873,38
Saadut korkoennakot	64 103,81	58 966,13	64 103,81	58 966,13
Yhteensä	11 891 998,49	11 183 839,51	11 891 998,49	11 183 839,51
Muut				
Muut saadut ennakkomaksut	0,00	1 731,20	0,00	1 731,20
Muut siirtovelat	27 147 455,45	25 452 713,95	26 735 460,25	25 099 704,10
Yhteensä	27 147 455,45	25 454 445,15	26 735 460,25	25 101 435,30
Siirtovelat ja saadut ennakot yhteensä	39 039 453,94	36 638 284,66	38 627 458,74	36 285 274,81

30. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla**Konserni****Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla**

Pääomalainat

Muut

Yhteensä

31.12.2019

0,00
0,00
0,00

Pankki**Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla**

Pääomalainat

Muut

Yhteensä

31.12.2019

0,00
0,00
0,00

31. Oma pääoma**Konserni**

Oma pääoma ja vähemmistön osuus yhteensä

	Oma pääoma tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Siirrot erien välillä	Oma pääoma tilikauden lopussa
	757 123 622,58	74 337 928,90	-37 347 311,43	0,00	794 114 240,05
Osuuspääoma	669 748 638,07	42 669 515,91	-16 873 600,00	0,00	695 544 553,98
Jäsenosuudet	20 301 804,54	1 902 715,91	-284 100,00	0,00	21 920 420,45
Tuotto-osuudet	649 446 833,53	40 766 800,00	-16 589 500,00	0,00	673 624 133,53
Ylikurssirahasto	0,00	0,00	0,00		0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00	0,00		0,00
Muut sidotut rahastot	2 957 175,11	4 130 577,37	-826 115,47	0,00	6 261 637,01
Vararahasto	0,00	0,00	0,00		0,00
Käyvän arvon rahasto	2 957 175,11	4 130 577,37	-826 115,47		6 261 637,01
Sääntöjen muk. rahastot	0,00				0,00
Muut rahastot	0,00				0,00
Vapaat rahastot	0,00				0,00
Edellisten tilikausien voitto tai tap.	84 417 809,40		-19 647 595,96		64 770 213,44
Tilikauden voitto tai tappio		27 537 835,62	0,00		27 537 835,62
Vähemmistön osuus pääomasta	0,00				0,00

Käyvän arvon rahaston muutokset

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan siirretty	Tilikauden päättyessä
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	2 957 175,11	4 130 577,37	826 115,47	0,00	6 261 637,01
Rahavirran suojaus	3 696 468,90	4 130 577,37	0,00	0,00	7 827 046,27
lask. verot	-739 293,79	0,00	826 115,47		-1 565 409,26
Yhteensä	2 957 175,11	4 130 577,37	826 115,47	0,00	6 261 637,01

Pankki

	Oma pääoma tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Siirrot erien välillä	Oma pääoma tilikauden lopussa
Oma pääoma yhteensä	728 863 540,24	60 566 812,52	-36 620 867,46	0,00	750 139 135,68
Osuuspääoma	669 748 638,07	42 669 515,91	-16 873 600,00	0,00	695 544 553,98
Jäsenosuudet	20 301 804,54	1 902 715,91	-284 100,00		21 920 420,45
Tuotto-osuudet	649 446 833,53	40 766 800,00	-16 589 500,00		673 624 133,53
Ylikurssirahasto	0,00				0,00
Arvonkorotusrahasto	1 164 751,36				1 164 751,36
Muut sidotut rahastot	2 957 175,11	5 974 811,52		0,00	6 261 637,01
Vararahasto	0,00				0,00
Käyvän arvon rahasto	2 957 175,11	5 974 811,52	-2 670 349,62		6 261 637,01
Sääntöjen muk. rahastot	0,00				0,00
Muut rahastot	0,00				0,00
Vapaat rahastot	0,00				0,00
Edellisten tilikausien voitto tai tap.	54 992 975,70		-19 747 267,46		35 245 708,24
Tilikauden voitto tai tappio		11 922 485,09	0,00		11 922 485,09

Käyvän arvon rahaston muutokset

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan siirretty	Tilikauden päättyessä
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	2 957 175,11	5 974 811,52	-2 670 349,62	0,00	6 261 637,01
Rahavirran suojaus	3 696 468,90	7 468 514,40	-3 337 937,03	0,00	7 827 046,27
laskennalliset verot	-739 293,79	-1 493 702,88	667 587,41		-1 565 409,26
Yhteensä	2 957 175,11	5 974 811,52	-2 670 349,62	0,00	6 261 637,01

32. Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelvottomat vapaan oman pääoman erät

Oma pääoma 31.12.2019

Sidottu oma pääoma

Vapaa oma pääoma

Oma pääoma yhteensä

Konserni	Pankki
701 806 190,99	702 970 942,35
92 308 049,06	47 168 193,33
794 114 240,05	750 139 135,68

Voitonjakokelpoiset varat 31.12.2019

Vapaa oma pääoma

- aktivoidut kehittämismenot

- muut jakokelvottomat erät

Voitonjakokelpoiset varat

Konserni	Pankki
92 308 049,06	47 168 193,33
79 662,00	79 662,00
47 776 120,80	0,00
44 452 266,26	47 088 531,33

33. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma 31.12.2019

Konserni

Jäljellä oleva juoksuaika

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset

Saamiset luottolaitoksilta

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

Saamistodistukset

Velat luottolaitoksille

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	106 999 491,87	100 000 000,00	400 000 000,00	1 938 900 000,00	0,00
	185 094 777,89	553 307 629,55	2 290 341 333,86	2 148 446 372,96	3 825 953 572,90
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	254 263 105,66	565 000 000,00	2 096 080 000,00	1 065 800 000,00	0,00
	6 624 752 241,00	1 642 136,71	2 812 750,78	0,00	104 356 877,59
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Johdannaissopimusten maturiteettijakaumat esitetään liitetiedossa 20. Johdannaissopimukset

Muut kuin määräaikaiset talletukset sisältyvät maturiteetti luokkaan "alle 3 kk".

Pankki

Jäljellä oleva juoksuaika

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset

Saamiset luottolaitoksilta

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

Saamistodistukset

Velat luottolaitoksille

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Velat, joilla huonompi etuoikeus

	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	106 999 491,87	100 000 000,00	400 000 000,00	1 938 900 000,00	0,00
	185 094 777,89	553 307 629,55	2 290 341 333,86	2 148 446 372,96	3 825 953 572,90
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	254 263 105,66	565 000 000,00	2 096 080 000,00	1 065 800 000,00	0,00
	6 626 542 132,37	1 642 136,71	2 812 750,78	0,00	104 356 877,59
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Johdannaissopimusten maturiteettijakaumat esitetään liitetiedossa 20. Johdannaissopimukset

Muut kuin määräaikaiset talletukset sisältyvät maturiteetti luokkaan "alle 3 kk".

34a Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät 31.12.2019**Konserni**

	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Yhteensä	Konsernin saamiset osakkuusyrityksiltä ja velat osakkuusyrityksille
Saamiset luottolaitoksilta	2 504 241 765,20	41 657 726,67	2 545 899 491,87	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	9 003 143 687,16	0,00	9 003 143 687,16	
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset ja muut saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	
Johdannaissopimukset	358 531,87	0,00	358 531,87	
Muu omaisuus	59 577 699,50	46 529,13	59 624 228,63	
Velat luottolaitoksille	3 981 143 105,66	0,00	3 981 143 105,66	
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	6 691 915 232,85	41 648 773,23	6 733 564 006,08	326 410,32
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	
Johdannaissopimukset ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	30 133 126,67	0,00	30 133 126,67	
Velat, joilla huonompi etuoikeus	0,00	0,00	0,00	
Muut velat	70 032 053,58	39 407,49	70 071 461,07	

Pankki

	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Yhteensä	Josta	
				Tytäryrityksiltä	Osakkuusyrityksiltä
Saamiset luottolaitoksilta	2 504 241 765,20	41 657 726,67	2 545 899 491,87		
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	9 003 143 687,16	0,00	9 003 143 687,16		
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset ja muut saamistodistukset	0,00	0,00	0,00		
Johdannaissopimukset	358 531,87	0,00	358 531,87		
Muu omaisuus	54 254 423,20	46 529,13	54 300 952,33	1 980 686,56	
Velat luottolaitoksille	3 981 143 105,66	0,00	3 981 143 105,66		
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	6 693 705 124,22	41 648 773,23	6 735 353 897,45	1 789 891,37	326 410,32
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00		
Johdannaissopimukset ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	30 133 126,67	0,00	30 133 126,67		
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00		
Muut velat	47 182 513,28	39 407,49	47 221 920,77		

34b Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia 31.12.2019

Rahoitusvarat	Konserni		Pankki	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Käteiset varat	1 698 811,36	1 698 811,36	1 698 811,36	1 698 811,36
Saamiset luottolaitoksilta	2 545 899 491,87	2 545 899 491,87	2 545 899 491,87	2 545 899 491,87
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	9 003 143 687,16	9 003 143 687,16	9 003 143 687,16	9 003 143 687,16
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	2 159 525,00	2 159 525,00	2 159 525,00	2 159 525,00
Johdannaissopimukset	358 531,87	358 531,87	358 531,87	358 531,87
Yhteensä	11 553 260 047,26	11 553 260 047,26	11 553 260 047,26	11 553 260 047,26
Rahoitusvelat				
Velat luottolaitoksille	3 981 143 105,66	3 981 143 105,66	3 981 143 105,66	3 981 143 105,66
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	6 733 564 006,08	6 733 564 006,08	6 735 353 897,45	6 735 353 897,45
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	30 133 126,67	30 133 126,67	30 133 126,67	30 133 126,67
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	10 744 840 238,41	10 744 840 238,41	10 746 630 129,78	10 746 630 129,78

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit**Konserni**

	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	2 159 525,00	2 159 525,00
Johdannaiset (positiiviset käyvät arvot)	0,00	358 531,87	0,00	358 531,87
Johdannaiset (negatiiviset käyvät arvot)	0,00	30 133 126,67	0,00	30 133 126,67

Pankki

	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Saamistodistukset				0,00
Osakkeet ja osuudet			2 159 525,00	2 159 525,00
Johdannaiset (positiiviset käyvät arvot)		358 531,87		358 531,87
Johdannaiset (negatiiviset käyvät arvot)		30 133 126,67		30 133 126,67

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta (Taso 3)

Avaava tase 1.1.2019	1 942 956,00
siirrot tasoon 3	0,00
siirrot tasosta 3	0,00
muu muutos	216 569,00
Päättävä tase 31.12.2019	2 159 525,00

Taso 1: Noteeratut markkinahinnat

Hierarkiatasoon 1 ryhmitellyt erät koostuvat pörssiessä listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy toimivilta markkinoilta saatavien noteerausten perusteella

Taso 2: Arvostusmenetelmät havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatasoon 2 luokiteltujen instrumenttien käyväällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta, tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkiatasoon on luokiteltu suurin osa OP Yrityspankki -konsernin OTC-johdannaisista sekä yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten noteeratut velkapaperit, joita ei ole luokiteltu tasolle 1.

Taso 3: Arvostusmenetelmät ei havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Hierarkiatasoon 3 luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Lisäksi tasoon 3 luokitellaan velkapapereita, joille noteerauksia on markkinoilla arvostuspäivänä vain vähän tai ei ollenkaan. Kyseiseen taseryhmään sisällytetään sijoitukset OP Osuuskunnan jäsen- ja lisäosuuksiin. Tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon.

34c.Rahoitusvarojen ja -velkojen IFRS 9- standardin mukainen luokittelu 31.12.2019

Konserni

	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	Kaupankäynti-tarkoituksessa pidettävät	On luokiteltava käypään arvoon tulosvaiikutteisesti	Suojaavat johdannaiset
Rahoitusvarat					
Käteiset varat	1 698 811,36	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	2 545 899 491,87	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	9 003 143 687,16	0,00	0,00	0,00	0,00
Kp.rah.oikeuttavat saamistod ja muut saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	40 000,00	2 119 525,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	358 531,87
Yhteensä	11 550 741 990,39	40 000,00	2 119 525,00	0,00	358 531,87
Rahoitusvelat					
Velat luottolaitoksille	3 981 143 105,66	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	6 733 564 006,08	0,00	0,00	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	30 133 126,67
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	10 714 707 111,74	0,00	0,00	0,00	30 133 126,67

Pankki

	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	Kaupankäynti-tarkoituksessa pidettävät	On luokiteltava käypään arvoon tulosvaiikutteisesti	Suojaavat johdannaiset
Rahoitusvarat					
Käteiset varat	1 698 811,36	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	2 545 899 491,87	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	9 003 143 687,16	0,00	0,00	0,00	0,00
Kp.rah.oikeuttavat saamistod ja muut saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	40 000,00	2 119 525,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	358 531,87
Yhteensä	11 550 741 990,39	40 000,00	2 119 525,00	0,00	358 531,87
Rahoitusvelat					
Velat luottolaitoksille	3 981 143 105,66	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	6 735 353 897,45	0,00	0,00	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	30 133 126,67
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	10 716 497 003,11	0,00	0,00	0,00	30 133 126,67

35. Vakuudeksi annettu omaisuus 31.12.2019**Konserni****Omien velkojen puolesta annetut vakuudet**

Velat luottolaitoksille
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
Johdannaissop. ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat
Muut velat
Huonommalla etuoikeudella olevat velat
Yhteensä

Pantit	Kiinnitykset	Muut vakuudet	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	1 990 267 547,15	1 990 267 547,15
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	1 990 267 547,15	1 990 267 547,15

Muut omasta puolesta annetut vakuudet**Konserniyhtiön puolesta annetut****Muiden puolesta annetut**

joista lähipiiriin kuuluvalla johdolle

Annetut vakuudet yhteensä**Pankki****Omien velkojen puolesta annetut vakuudet**

Velat luottolaitoksille
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
Johdannaissop. ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat
Muut velat
Huonommalla etuoikeudella olevat velat
Yhteensä

Pantit	Kiinnitykset	Muut vakuudet	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	1 990 267 547,15	1 990 267 547,15
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	1 990 267 547,15	1 990 267 547,15

Muut omasta puolesta annetut vakuudet**Konserniyhtiön puolesta annetut****Muiden puolesta annetut**

joista lähipiiriin kuuluvalla johdolle

Annetut vakuudet yhteensä**36. Eläkevastuut**

Eläkesitoumuksista johtuva suora vastuu

Osuus eläkesäätiön eläkevastuun ja muiden velkojen ylikatteesta

31.12.2019	
Konserni	Pankki
0,00	0,00
0,00	0,00

Pankin henkilökunnan lakisääteinen eläketurva on järjestetty OP-Eläkekassan kautta ja lisäeläketurva OP-Eläkesäätiön kautta.

Osuuspankin henkilöstön lakisääteistä työeläketurvaa hoitavan OP-Eläkekassan edustajisto päätti vuonna 2018 eläkevastuun

siirtämisestä Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen hoidettavaksi. Siirto toteutui vuoden 2018 lopussa.

Konserniyhtiöiden eläketurva on järjestetty eläkevakuutuksella.

37. Rahoitusleasing- ja muut vuokravastuut**Pankki**

Yhden vuoden kuluessa maksettavat

Yli vuoden kuluessa ja enintään 5 vuoden kuluessa maksettavat

Yli 5 vuoden kuluessa maksettavat

Yhteensä

31.12.2019

Pankki

2 557 416,82
5 553 221,34
668 162,40
8 778 800,56

Sopimusten olennaiset irtisanomis- ja lunastusehdot

Merkittävin osa erästä koostuu pankin toimitilojen vuokravastuista. Vuokrasopimukset päättyvät tai ne on mahdollista päättää v. 2020-2027.

HELSINGIN SEUDUN OP

Konserni

Osuuspankkikonsernilla ei ole olennaisia, IFRS 16 standardin mukaisia, lyhytaikaisia tai arvoltaan vähäisiä vuokrasopimuksia.

Taseeseen sisältyvät vuokrasopimusvelat, maturiteettijakauma

	31.12.2019
	Konserni
0 - 2 vuotta	5 012 345,71
2 - 3 vuotta	1 847 114,39
3 - 4 vuotta	1 204 388,55
4 -5 vuotta	832 077,55
Yli 5 vuotta	1 720 924,43
Yhteensä	10 616 850,63

Maturiteettijakauma on diskonttaamaton. Kirjanpitoarvo on diskontattu. Kirjanpitoarvo on siis pienempi kuin maturiteettijakauma.

38. Taseen ulkopuoliset sitoumukset**Konserni**

	Tytäryritysten puolesta	Osakkuusyri- tysten puolesta	Muiden puolesta	Yhteensä
Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2019	0,00	0,00	1 641 070 561,79	1 641 070 561,79
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	0,00	0,00	36 609 258,91	36 609 258,91
Takaukset	0,00	0,00	36 609 258,91	36 609 258,91
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	0,00	0,00	1 604 461 302,88	1 604 461 302,88
Arvopapereiden takaisinostositoumukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	1 604 461 302,88	1 604 461 302,88
josta luottolupaukset	0,00	0,00	1 604 351 862,29	1 604 351 862,29

Pankki

	Tytäryritysten puolesta	Osakkuusyri- tysten puolesta	Muiden puolesta	Yhteensä
Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2019	0,00	0,00	1 641 070 561,79	1 641 070 561,79
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	0,00	0,00	36 609 258,91	36 609 258,91
Takaukset	0,00	0,00	36 609 258,91	36 609 258,91
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	0,00	0,00	1 604 461 302,88	1 604 461 302,88
Arvopapereiden takaisinostositoumukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	1 604 461 302,88	1 604 461 302,88
josta luottolupaukset	0,00	0,00	1 604 351 862,29	1 604 351 862,29

39. Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä

31.12.2019

Pankki on velvollinen tarkistamaan vuonna 2011 ja sen jälkeen valmistuneista kiinteistöinvestoinneista tekemiään alv-vähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee 10 vuoden tarkistusjakson aikana. Viimeiset tarkistusvuodet ovat 2020-2028 kiinteistöinvestoinnin valmistumisajankohdasta riippuen.

10 155,06
0,00
0,00
10 155,06

40. Henkilöstö ja toimielinten jäsenet sekä lähipiiri

	Konserni		Pankki	
	Keskimääräinen lkm	Muutos tilikauden aikana	Keskimääräinen lkm	Muutos tilikauden aikana
Henkilöstön lukumäärä keskimäärin v. 2019				
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö	485	48	446	47
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö	25	22	25	22
Määräaikainen henkilöstö	81	-7	81	-7
Yhteensä	591	63	552	62

Toimielinten jäsenten palkat ja palkkiot v. 2019

Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa
josta toimitusjohtaja Jarmo Viitaselle maksetut palkat ja palkkiot
sekä luontoisedut

Konserni	Pankki
Palkat ja palkkiot	Palkat ja palkkiot
426 347,00	426 347,00
215 822,00	215 822,00
11 158,00	11 158,00

Edustajiston kokouksessa tehdyn päätöksen mukaan muille kuin keskusyhteisön nimeämille hallituksen jäsenille maksetaan palkkiota 475 euroa kuukaudessa, minkä lisäksi heille maksetaan kokouspalkkiota 500 euroa kokouksesta.

Toimitusjohtajan vanhuuseläkeikä on 63 vuotta. Eläke-etuudet määräytyvät muutoin eläkelainsäädännön ja OP:n omien eläkejärjestelmien mukaisesti. Toimitusjohtajan noudattama irtisanomisaika on 6 kuukautta. Työsuhteen päättyessä johtajasopimuksissa erikseen määritellyissä tilanteissa heille maksetaan irtisanomisaajan palkan lisäksi enintään 6 kuukauden rahapalkkaa vastaava summa.

Muuttuva palkitseminen

Osuuspankki liittyi OP Ryhmän henkilöstörahaan vuonna 2005.

OP Ryhmän henkilöstörahaan maksettava voittopalkkioerä vuonna 2019 perustui seuraavien tavoitteiden saavuttamiselle: Kohtaamisten NPS (painolla 15%), bränditason NPS (painolla 5%), Digitaalinen asiointi (painolla 20%) sekä OP Ryhmän tulos ennen veroja (painolla 60%).

Henkilöstörahaan tehtävän palkkiosirron määrä vuodelta 2019 on noin 2,3 % rahaston jäsenten palkkasummasta. Vuonna 2019 kirjattiin palkkiota yhteensä 505 543,12 euroa

Palkitsemisjärjestelmät

OP Ryhmän lyhyen ja pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmät noudattavat finanssi- ja rahoitusalan sääntelyä ja perustuvat OP Ryhmän strategiaan sekä vuosisuunnitelman mukaisiin tavoitteisiin. OP Ryhmän palkitsemisen periaatteissa on huomioitu ryhmän riskiasema ja riskienhallintamenetelmät. Ansaintamittarien tavoitteet on mitoitettu niin, etteivät ne kannusta liialliseen riskinottoon. Palkkioiden enimmäismäärät on kaikissa järjestelmissä rajattu. Palkkioiden maksamiseen liittyy OP Ryhmän vakavaraisuuteen sekä maksuvalmiusvaateeseen sekä yrityksen voitollisuuteen ja henkilön työ- ja toimitusjärjestelmän voimassaoloon liittyviä ehtoja.

Lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmä

Lyhyen aikavälin palkitsemisessä ansaintajako on 6 tai 12 kuukautta. Lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmät perustuvat vuosisuunnittelusta johdettuihin yritys-, toiminto-, tiimi- tai henkilökohtaisiin tavoitteisiin ja kattavat koko OP Ryhmän henkilöstön. Keskusyhteisössä tavoitteiden saavuttamisen perusteella muodostuneeseen palkkioon sovelletaan kerrointa, joka perustuu OP Ryhmän tulokseen ennen veroja. Palkkiot maksetaan rahana, ellei henkilöön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä.

Järjestelmän kulut jaksotetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin. Järjestelmistä kirjattu velka oli 31.12.2019 yhteensä 1 006 009,80 euroa

Pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmä

Johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmässä palkitseminen perustuu OP Osuuskunnan hallintoneuvoston asettamien OP Ryhmän strategisten tavoitteiden saavuttamiseen. Palkitsemisjärjestelmän piiriin kuuluvat johtajat ja erikseen määritellyt avaintehtävissä toimivat henkilöt, jotka yhtiön hallitus on nimennyt. Järjestelmä koostuu peräkkäisistä kolmen vuoden pituisista ansaintajakoista. Johdon pitkän aikavälin järjestelmässä ja henkilöstörahaan on samat mittarit.

HELSINGIN SEUDUN OP

Ansaintajakson 2014-2016 palkkiot maksetaan kolmessa yhtä suuressa erässä kesäkuun loppuun mennessä vuosina 2018-2020. Ansaintajakson 2017-2019 palkkiot maksetaan neljässä yhtä suuressa erässä vuosina 2020-2023. Palkkiot maksetaan rahana, ellei henkilöön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä.

Järjestelmän kulut jaksotetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin. Järjestelmästä kirjattu velka oli 31.12.2019 yhteensä 210 130,28 euroa.

OP Osuuskunnan hallintoneuvosto päätti kesäkuussa 2019, että uutta johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmän ansaintajaksoa ei aloiteta vuonna 2020. OP Ryhmän muuttuva palkitseminen koostuu jatkossa lyhyen aikavälin palkitsemisesta ja henkilöstörahostosta. Ryhmätasoiset strategiset tavoitteet tullaan huomioimaan lyhyen aikavälin palkitsemisen ja henkilöstörahoston mittareissa.

Muuttuvan palkkion maksamisen lykkäytyminen

Muuttuvien palkkioiden maksamisesta henkilöille, joiden toiminnasta voi aiheutua yritykselle merkittävää riskiä ("riskiprofiiliin vaikuttava henkilö") on säädetty laissa Luottolaitostoiminnasta (610/2014). Riskiprofiiliin vaikuttavaan henkilöryhmään kuuluu OP Ryhmässä mm. toimitusjohtajat ja muut toiminnan johtamiseen osallistuvat henkilöt sekä sisäiseen valvontatoimeen kuuluvat henkilöt.

OP Ryhmän tai siihen kuuluvan yrityksen riskiprofiiliin vaikuttavaan henkilöryhmään sovelletaan muuttuvan palkkion maksamisen lykkäämistä sekä muuttuvan palkkion maksamista puoliiksi muuna kuin käteissuorituksena, mikäli henkilön muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolta ylittää Finanssivalvonnan kannanoton mukaisen rajan 50 000 euroa. Riskiprofiiliin vaikuttavan henkilön palkkioita tarkastellaan 50 000 euron lykkäysrajan suhteen kokonaisuutena huomioiden sekä pitkän- että lyhyen aikavälin palkkiot. Jos maksun viivästämisen euroraja ylittyy osa palkkiosta maksetaan heti ja loput palkkion maksusta lykätään. Lykkäystilanteessa viivästettävä palkkio maksetaan kolmen tai viiden seuraavan vuoden aikana. Sanotussa lykkäystilanteessa muuttuvasta palkkiosta puolet maksetaan rahana ja puolet sidotaan OP Osuuskunnan hallintoneuvoston tai sen nimeämän palkitsemisvaliokunnan päättämään viiteinstrumentin arvoon. Viiteinstrumenttiin sidottu palkkio maksetaan henkilölle vuoden odotusajan jälkeen.

	Konserni	Pankki
	Tilintarkastus-palkkiot	Tilintarkastus-palkkiot
Tilintarkastajille maksetut palkkiot toimeksiantoryhmittäin v. 2019		
Tilintarkastuksesta	26 108,00	24 608,00
Tilintarkastajan muut lausunnot	6 767,20	6 767,20
Veroneuvonta	0,00	0,00
Muut palvelut	0,00	0,00
Yhteensä	32 875,20	31 375,20

Toimielinten jäsenten saamat luotot, takaukset ja vakuudet 31.12.2019

	Rahalainat 1.1.	Lisäykset	Vähennykset	Rahalainat 31.12.	Takaukset ja muut taseen ulkopuoliset sitoumukset
Hallintoneuvoston jäsenet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	867 146,86	400 317,07	0,00	1 267 463,93	7 859,19
Yhteensä	867 146,86	400 317,07	0,00	1 267 463,93	7 859,19

Ilmoitetut luvut sisältävät luotot ja takaukset, jotka luottolaitos tai sen konserniin tai konsolidointiryhmään kuuluva yritys on antanut luottolaitoksen hallinto- ja valvontaelinten jäsenille. Toimielinten jäsenten antamat henkilötakaukset sisältyvät myös rahalainat erään.

Rahalainojen pääasialliset korkoehdot ja muut ehdot

Hallinto- ja valvontaelinten jäsenten luottoehdoissa noudatetaan normaaleja pankin luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin. Lainoja lyhennetään sovitun lyhennyssuunnitelman mukaisesti ja niillä on normaalit vakuudet.

	Konserni	Pankki
	Eläkesitoumukset	0,00
Hallintoneuvoston jäsenet		0,00
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa		0,00
Aikaisemmin toimielimiin kuuluneiden henkilöiden eläkesitoumukset	0,00	0,00
Hallintoneuvoston jäsenet		0,00
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa		0,00

Lähipiiri

Lähipiiriin kuulumisperuste	Tase-erä				Taseen ulkopuoliset sitoumukset
	Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	Saamistodistukset	Osakkeet	Yhteensä	
Omistus	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hallinto henkilöt	4 049 853,42	0,00	143 000,00	4 192 853,42	16 921,13
Osakkuusyritys	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	4 049 853,42	0,00	143 000,00	4 192 853,42	16 921,13

Lähipiiriin tappioita koskeva vähennyserä ei ole olennainen

HELSINGIN SEUDUN OP

Osuuspankin lähipiiriin kuuluvat pankin hallintoneuvoston jäsenet, hallituksen jäsenet ja varajäsenet, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen, sekä näiden aviopuoliset tai avioliitonomaisessa suhteessa olevat henkilöt ja alaikäiset lapset.

Lähipiiriin kuuluvat myös yhteisöt ja säätiöt, joissa edellä mainituilla henkilöillä on yksin tai yhdessä toisen kanssa kirjanpitoalaissa tarkoitettu määräysvalta

Lisäksi lähipiiriin kuuluu se, jolla omistuksen nojalla on vähintään 20 prosenttia osuuspankin osuuksista tai omistuksen, optio-oikeuden tai vaihtovelkakirjalainan nojalla on tai voi olla vastaava omistus tai äänivalta pankin konserniin kuuluvassa yhteisössä, jollei omistuksen kohteena olevan yhtiön merkitys koko konsernin kannalta ole vähäinen. Näiden yritysten edellisessä kappaleessa mainitut vastaavat henkilöt kuuluvat samoin lähipiiriin.

Lähipiiriin kuuluu myös osuuspankin konsernitilinpäätökseen yhdistelty osakkuusyhtiö.

Osuuspankin kanssa yhteisen määräysvallan alaiset yhteisöt kuuluvat myös osuuspankin lähipiiriin (sisaryritykset).

Lähipiiritapahtumat koostuvat maksetuista palkoista ja palkkioista sekä tavanomaisista liiketapahtumista OP Ryhmään kuuluvien yhteisöjen kanssa.

41. Omistukset muissa yrityksissä 31.12.2019

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Tytäryritykset, jotka yhdistellään konsernitilinpäätökseen				
Yrityksen nimi:	OP Koti Helsinki Oy LKV	100,00 %	1 347 698,43	-299 251,81
Kotipaikka:	Helsinki			
Tytäryritykset, joita ei yhdistellä konsernitilinpäätökseen vähäisen merkityksen johdosta				
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Piispankalliontie 3	100,00 %	1 035 634,55	-1 837,99
Kotipaikka:	Espoo			
Osakkuusyrietykset, jotka yhdistellään konsernitilinpäätökseen				
Yrityksen nimi:	Oy Kaisaniemenkatu 1	22,40 %	16 358 638,76	417 216,50
Kotipaikka:	Helsinki			
Osakkuusyrietykset, joita ei yhdistellä konsernitilinpäätökseen vähäisen merkityksen johdosta				
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Korson Shoppi	41,14 %	-520 542,59	1 588,22
Kotipaikka:	Vantaa			
Yrityksen nimi:	Asunto Oy Raitinlinna	29,20 %	3 572 105,73	24 709,83
Kotipaikka:	Espoo			

Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt yhteisyritykset

Yrityksen nimi ja kotipaikka	Selostus yhteisestä vaikutusvallasta ja henkilöstö keskimäärin

Yritykset, joissa luottolaitoksella on rajoittamaton vastuu

	Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Yrityksen nimi:			
Kotipaikka:			
Yritysmuoto:			

42. Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt tytäryritykset, joiden tilikausi päättynyt ennen tai jälkeen emoyrityksen tilikautta

Konsernilla ei ole tässä liitetiedossa ilmoitettavia tietoja.

43. Notariaattitoiminta

Osuuspankki tarjoaa arvopaperivälitystä sekä säilytys- ja hoitopalvelua samoin kuin muita asiakkaan omaisuuden hoitoon liittyviä palveluja, kuten lainhuudatus- ja kiinnitysasiat, yhteisöjen perustamiset ja uudelleenjärjestelyt, saatavien perimistehtävät, asiakkaan omaisuuden säilytys, perunkirjoitus- ja pesänselvitystoimet, asiakkaan oikeudellinen neuvonta omaisuuden hoitoon ja varojen sijoittamiseen liittyvissä asioissa. Lisäksi pankki tarjoaa toimeksiantoon perustuvia omaisuuden hoitoon liittyviä liikeyritysten, kiinteistö- ja asunto-osakeyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien ostoa ja myyntiä, sekä kiinteistöjen ja asuntojen vuokrausta.

Osuuspankin sellaisten omissa nimissään asiakkaan lukuun hallitsevien varojen kokonaismäärä, joita sijoituspalvelulain 9. luvun mukaan ei merkitä varoiksi osuuspankin taseeseen

44. Osuuspankin jäsenten lukumäärä sekä maksamatta olevat ja irtisanotut osuusmaksut 31.12.2019

Jäsenten lukumäärä	214 680
Maksamatta olevat osuusmaksut	5 279,55
Irtisanotut jäsenosuusmaksut	458 100,00
Irtisanotut tuotto-osuusmaksut	39 234 000,00

Irtisanotun osuuspääoman takaisinmaksun edellytykset ja ajankohta

Osuuspankkien omaan pääomaan sisältyy osuuspankkien jäsenten jäsenosuusmaksut sekä jäsenten tekemät sijoitukset tuotto-osuuksiin, joiden koron maksusta ja pääoman palauttamisesta pankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä. Jäsenen on jäseneksi liittymisen yhteydessä hankittava yksi jäsenosuus ja maksettava yksi siihen liittyvä jäsenosuusmaksu. Osuuspankin jäsenyys (omistaja-asiakkuus) antaa äänioikeuden osuuskunnan kokouksessa/edustajiston vaaleissa. Jokaisella osuuspankin jäsenellä on yksi ääni. Tuotto-osuus ei tuota äänivaltaa. Vuosille 2019-2020 tavoitellaan tuotto-osuuksille 3,25 %:n korkoa ja maksettava korko vahvistetaan vuosittain jälkikäteen. Tuottotavoite voi muuttua vuosittain.

Mikäli osuuspankki ei ole kieltäytynyt palauttamisesta, jäsenosuusmaksu ja tuotto-osuusmaksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättynyt tai tuotto-osuuden omistaja on irtisanonut osuuden. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen. Maksamatta jääneelle osalle ei makseta korkoa.

45. Pitkäaikaissäätämispalvelu

	31.12.2019
OP-eläkesäästön eläketili	890 994,07
Määräaikaiss- tai muulle talletustilille tehdyt sijoitukset	0,00
Osuuspankin taseessa olevat sijoitukset yhteensä	890 994,07
Taseen ulkopuoliset sijoitukset, sijoitusrahastot, osakkeet, jvk-lainat (sis. myyntisaamiset/ostovelat)	5 245 246,09

46. Konserniin kuuluvaa luottolaitosta koskevat tiedot

Helsingin Seudun Osuuspankin emoyhtiö on OP Osuuskunta, jonka konsernitilinpäätökseen Helsingin Seudun Osuuspankin tiedot yhdistellään. Jäljennös OP Osuuskunnan tilinpäätöksestä on saatavissa Internet-osoitteesta www.op.fi tai OP Osuuskunnasta, käyntiosoite Gebhardinaukio 1, PL 308, 00101 Helsinki

LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

OP RYHMÄN SAP tositelajit ja tositenumerosarjat

Pankin pääkirjanpito on SAP-järjestelmässä ja osakirjanpitojen tiedot on siirretty pääkirjanpitoon yhdistelmänä tai muuna yhteenvetona.

Merkittävimmät osakirjanpidot:

Ottolainaus
 Antolainaus
 Omistaja-asiakasrekisteri
 Bonusjärjestelmä
 Tuotto-osuudet
 Korva, arvopaperikirjanpito
 Matkavaluutta
 ASLA, asiakaslaskutus
 Calypso, johdannais- ja arvopaperikirjanpito
 JORR, johdannaisreskontra
 Pankkitakaukset
 Haltia, kiinteistökirjanpito
 Havas, vastike- ja vuokrareskontra
 Osuuspankkien tilit OP Yrityspankissa
 POPS, Pankkien väliset online pikasiirrot ja shekit
 SAP HR ja Aditro
 SAP käyttöomaisuus
 SAP osto- ja myyntireskontra, Ariba, Basware IP ja Basware maksuliikenne

Sovellus- tosite *)	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	TOISTUVA TOSITE	X1	7700001	7799999
	MALLITOSITE	X2	7800001	7899999
	KAUDEN PÄÄTÖS, lopullinen	SA	1000010001	1000019999
	KAUDEN PÄÄTÖSTOS, purettavat	SB	1000020001	1000029999
	ENNAKKOKIRJAUS, lopullinen	SC	1000030001	1000039999
	ENNAKKOKIRJAUS, purettavat	SD	1000040001	1000049999
	PÄIVITTÄISTOSITE	SE	1000050001	1000059999
	ED.KUUKAUDEN KORJAUKSET/AURUM	SF	1000060001	1000069999
	AGIOARVOSTUS MANUAALINEN	SH	1000080001	1000089999
	SALDONSIIRTO, PURETTAVA (taseen väärän merkkisten saldojen siirto)	SS	1000090001	1000099999
	ARVONLISÄVERON KORJAUS	SV	1000100000	1000109999
	LOMAPALKKAVARAUS	SL	1000110001	1000119999
	HENKILÖSIVUKULUT	SM	1000120001	1000129999
	IFRS-OVY JA -OPHV -saldonsiirto	SI	1000130001	1000139999
	GE-PALKKIOVARAUS	GK	1000140001	1000149999
	TULOSPALKK. JAKSOTUS	GM	1000150001	1000159999
	VEROJAKSOTUS, PURETT.	GO	1000160001	1000169999
	TALL.SUOJARAH. JAKS.	GQ	1000170001	1000179999
	RYHMÄKOHT.ARVONALENT	GX	1000180001	1000189999
	VEROJAKSOTUS,LOPULL.	GY	1000190001	1000199999
	PÄIVITT.TOS./OKO PKL	SO	1000200001	1000209999
	ALV-VELOITUS	GZ	1000210001	1000219999
	ALV-SIIRTO	ST	1000220001	1000229999
	SOS.KULUVELAN SIIRTO	SR	1000230001	1000239999
	SIJ.OM. PÄIVITT./VAR	SP	1000240001	1000249999
	SIJ.OM TP PURETT/VAR	SQ	1000250001	1000259999
	LOMAP.VARAUS/KUSTP.S	GF	1000260001	1000269999
	SOS.KULUVELAN SIIRTO lopullinen	SY	1000270001	1000279999
	KIINTEISTÖSIJ. PÄIV.	SZ	1000280001	1000289999
	KIINTEISTÖSIJ. PURET	SX	1000290001	1000299999
	ELIMINOINTI BALTIA purettava	MB	1000300001	1000309999
	ELIMINOINTI BALTIA ei-purettava	RC	1000310001	1000319999
	PUH.KULUJEN ALV-OIK.	HD	1000320001	1000329999
	SALDONSIIRTO, EI-PURETTAVA	SJ	1000330001	1000339999
	SALDONSIIRTO, TEM	SN	1000340001	1000349999
	SALDONSIIRTO, MVAT	HI	1000350001	1000359999
	KIINT YHT AVAAVA TASE	QN	1000360001	1000369999
	SISÄISET TOSITTEET	S1	1000370001	1000379999
	KÄYTTÖOMAISUUS	AA	1010000001	1010999999 RABUCH00 **)
	KÄYTTÖOMAISUUS POISTOT	AF	1011000001	1011999999 RAPERB00 **)
	KÄYTTÖOMAISUUS VARASTOSALDOK	AG	1012000001	1012999999
	LASKU e-Flow/SAP eliminoitavat	LF	1021000001	1021999999
	LASKU MANUAALINEN eliminoitavat	LM	1022000001	1022999999
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN eliminoitavat	HM	1023000001	1023999999
	LASKUN PERUUTUS AUTOMAATTINEN	LP	1024000001	1024999999
	LASKUN MANUAALINEN MAKSU	KA	1025000001	1025999999
	AUTOMAATTISET MAKSUT	KZ	1026000001	1026999999
	LASKU E-Flow/SAP ei eliminoitavat	LG	1027000001	1027999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	LASKU MANUAALINEN ei eliminoidavat	LN	1028000001	1028999999
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN ei eliminoidavat	HN	1029000001	1029999999
	MYNTILASKU MANUAALINEN eliminoidavat	DR	1030000001	1030999999
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN eliminoidavat	DG	1031000001	1031999999
	MYNTILASKUN PERUUTUS	DA	1032000001	1032999999
	HYVITYSLAS.MR Ei ELIM.	DH	1033000001	1033999999
	HYVITYSLASKUTUS eliminoidavat	DI	1034000001	1034999999
	LASKUN MAKSU	DZ	1035000001	1035999999
	HYVITYSLASKUTUS ei eliminoidavat	DJ	1036000001	1036999999
	MYNTILASKU MANUAALINEN ei eliminoidavat	DS	1037000001	1037999999
	MYNTILASKUTUS eliminoidavat	DT	1038000001	1038999999
	MYNTILASKUTUS ei eliminoidavat	DU	1039000001	1039999999
	TASAU	MT	1040000001	1040999999
	MATKALASKU /MATKAMIES	FA	1041000001	1041999999
	KONEKIELISET TILIOTETAPAHTUMAT	FB	1042000001	1042999999
	LUOTTOKONTRA/KOTIPANKKI	FC	1043000001	1043999999
	JAHA/KOTIPANKKI	FD	1044000001	1044999999
	IFACTOR /OPR	FE	1045000001	1045999999
	IFACTOR /OPR JAKSOTUS	FF, FG	1046000001	1046999999
	SOPRI /OPR	FH	1047000001	1047999999
	SOPRI /OPR JAKSOTUS	FI, FJ	1048000001	1048999999
	LUOTTOTILI /OPR	FK	1049000001	1049999999
	LEASONG OR /OPR	FL	1050000001	1050999999
	VARAINHANKINTA /OPR	FM	1051000001	1051999999
	VARAINHANKINTA /OPR JAKSOTUS	FN, FO	1052000001	1052999999
	DISKONTATUT OSAMAKSUT /OPR	FP	1053000001	1053999999
	DISKONTATUT OSAM. /OPR JAKSOTUS	FQ, FR	1054000001	1054999999
	OIKEUDELLINEN PERINTÄ /OPR	FS	1055000001	1055999999
	OSAMAKSULEASING (VIEW21) /OPR	FT	1056000001	1056999999
	VIEW 21/JAKSOTUKSET	ET	1057000001	1057999999
	VIEW 21/AGIO	EU	1058000001	1058999999
9900095	SRJ-TAPAHTUMAT	FU	1059000001	1059999999
	AIRAS-PALKKIOT/AURUM	FV	1060000001	1060999999
	TYÖNANTAJAN ST-MAKSU	FX	1070000001	1070999999
	DIME/SIJ.RAHASTOT	GR	1071000001	1071999999
	OPUSCAPITA/OKO	GU	1072000001	1072999999
	ANALYSTE	IE	1073000001	1073999999
	MYNTILASKU/KIPINÄ	DB	1074000001	1074999999
	LASKUN MANUMAKS/OPKK	DY	1075000001	1075999999
	TEM MATKALASKUT	MK	1076000001	1076999999
	VIRO MANU PÄIVITT.	JS	1077000001	1077999999
	VIRO MANU TP PYSYVÄ	JV	1078000001	1078999999
	VIRO MANU TP PERUUT.	JX	1079000001	1079999999
	LATVIA MANU PÄIVITT.	JT	1080000001	1080999999
	LATVIA MANU TP PYS.	JY	1081000001	1081999999
	LATVIA MANU TP PER.	JZ	1082000001	1082999999
	LIETTUA MANU PÄIVITT	JU	1083000001	1083999999
	LIETTUA MANU TP PYS.	KB	1084000001	1084999999
	LIETTUA MANU TP PER.	KC	1085000001	1085999999
	LOMAPALKAT, OSTOLASKU	LL	1086000001	1086999999
	LOMAPALKAT, MYNTILASKU	DL	1087000001	1087999999
	JAKSOTUSAJO, SAPin man. jaksotus -toiminto	MA	1088000001	1088999999
	ACQUIRING-PALKKIOT, OR	KY	1089000001	1089999999
	ACQUIRING-PALKKIOT, MR	DE	1090000001	1090999999
	AGIOARVOSTUS	SG	1091000001	1091999999
	ACQUIRING	KQ	1092000001	1092999999
9930004	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930005	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930006	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930007	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930008	CAL PÄIVITT. TASEEN ULKOP.	RH	1094000001	1094999999
9930106	CAL KK-VAIHTEEN VIENNIT	RG	1095000001	1095999999
9930107	CAL KK-VAIHTEEN VIENNIT	RG	1095000001	1095999999
9930108	CAL KK-VAIHTEEN TASEEN ULKOP.	RI	1096000001	1096999999
9900048	LISÄOSUUSPÄÄOMA	HB	1097000001	1097999999
	BONUSKERTYMÄ/CLEARING, OR	LK	1098000001	1098999999
	BONUSKERTYMÄ/CLEARING, MR	DK	1099000001	1099999999
9900049	PERINNÄN LIITTYMÄ	HC	1100000001	1100999999
9940004	LJR ANTOLAINAUS	MC	1101000001	1101999999
990053	Banksyst päivittäiset	JD	1102000001	1102999999
990064	BLV PÄIVITTÄISET	JM	1103000001	1103999999
990067	BLT PÄIVITTÄISET	JP	1104000001	1104999999
			1159000001	1169000000
	Bonuskäyttö toinen op, MR	DO	1105000001	1105999999
	Bonuskäyttö toinen op, OR	LO	1106000001	1106999999
	Equens/Debit-kortit	HF	1107000001	1107999999
	Ariba tilaus eliminoidava	LU	1108000001	1108999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	Ariba ei tilausta eliminoitava	LV	1109000001	1109999999
	Ariba tilaus ei-eliminoitava	LX	1110000001	1110999999
	Ariba ei tilausta ei-eliminoitava	LY	1111000001	1111999999
	Ariba peruutustosite	LZ	1112000001	1112999999
	ACQUIRING/HALTI	HG	1113000001	1113999999
	SAANA/M2	HJ	1114000001	1114999999
	VAM päivittäiset	HK	1115000001	1115999999
	VAM kk-vaihe	HL	1116000001	1116999999
	Oma Kehittäminen	R1	1124000001	1124999999
	OP Laskulaina	HP	1125000001	1125999999
	TAGETIK	T1	1155000001	1155999999
	Debit siirto	HU	1157000001	1157999999
	FNZ-PALKK.PAL/OP-RAH	IC	1158000001	1158999999
12999	ENTRA	EN	1299900001	1299999999
	TEKNINEN FD EI ELIM.	Z9	2010000001	2010999999
	KASSAKP. LIITT./OPHV	NA	3010000001	3010999999
	HK KORVAUS KKP./OPHV	NB	3011000001	3011999999
	OIVA KON./OPHV	NC	3012000001	3012999999
	TUOTTOTURVA KON/OPHV	ND	3013000001	3013999999
	LAINATURVA KON./OPHV	NE	3014000001	3014999999
	HENKILÖV.KORV K/OPHV	NF	3015000001	3015999999
	RYHMÄVAK. KON./OPHV	NG	3016000001	3016999999
	IF RYHMÄELÄK K./OPHV	NH	3017000001	3017999999
	MOOTTORIAJ. KON/OPHV	NI	3018000001	3018999999
	VAHINKOVAK. KON/OPHV	NJ	3019000001	3019999999
	HENKILÖVAK. KON/OPHV	NK	3020000001	3020999999
	TAPATURMA KON./OPHV	NL	3021000001	3021999999
	KIINT.VUOKRAT K/OPHV	NM	3022000001	3022999999
	VSM KON./OPHV	NN	3023000001	3023999999
	MITTATURVA KON./OPHV	NO	3024000001	3024999999
	LÄHTEVÄ RAHA L./OPHV	NP	3025000001	3025999999
	TULEVA RAHA L./OPHV	NQ	3026000001	3026999999
	TKV KON./OPHV	NR	3027000001	3027999999
	HK KORVAUS KON./OPHV	NS	3028000001	3028999999
	AULI KON./OPHV	NT	3029000001	3029999999
	RATTI KON./OPHV	NU	3030000001	3030999999
	RAKENNUSVIRHE K/OPHV	NV	3031000001	3031999999
	SULKAKON./OPHV	NX	3032000001	3032999999
	MATKAVAKUUTUS K/OPHV	NY	3033000001	3033999999
	KASKO KON./OPHV	OA	3034000001	3034999999
	ESINEVAK.YKS. K/OPHV	OB	3035000001	3035999999
	TAKAUSVAKUUTUS/OPHV	OC	3036000001	3036999999
	SULKAN EPÄV.VAH/OPHV	OD	3037000001	3037999999
	RESK.SAATAVAL.L/OPHV	OE	3038000001	3038999999
	YT KORVAUS KKP./OPHV	OF	3039000001	3039999999
	PERUUTUS/OPHV LIITT.	NZ	3100000001	3109999999

PLA-tositelajit

Kirjanpitosite	AB	3204000000	3204999999
Täsmäytyspääkirja	AC	3205000000	3205999999
Käyttöom.konversio	AK	3206000000	3206999999
Käyttöom.kirj: netto	AN	3207000000	3207999999
Ratti Kkp.	C3	3208000000	3208999999
VSM Kkp.	C4	3209000000	3209999999
HK Korvaus Muis.	DC	3210000000	3210999999
EK Korvaus Muis.	DD	3211000000	3211999999
Manuaalipal. Muis.	DM	3212000000	3212999999
Auli Muis.	E1	3213000000	3213999999
Oiva Muis.	E2	3214000000	3214999999
Ratti Muis.	E3	3215000000	3215999999
Tuottoturva Muis.	E4	3216000000	3216999999
Mittaturva Muis.	E6	3217000000	3217999999
Ryhmävakuutus Muis.	E7	3218000000	3218999999
Rakennusvirhe Muis.	E8	3219000000	3219999999
IF Ryhmäeläke Muis.	E9	3220000000	3220999999
Ulkoinen numero	EX	3221000000	3221999999
Ratti Muis.	F3	3222000000	3222999999
VSM Muis.	F4	3223000000	3223999999
IF Ilm. eläke Muis.	F9	3224000000	3224999999
As.miesp.m.liit.jaks	H1	3226000000	3226999999
Sonet.vak.pal.jaks.l	H2	3227000000	3227999999
Asiamiehet	HA	3228000000	3228999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	Palkansaaajat	HE	3229000000	3229999999
	Hallintoehenkilöt	HH	3230000000	3230999999
	Tilapäispalkkionsaaj	HT	3231000000	3231999999
	Investointityönumero	IP	3232000000	3232999999
	Toimittajat - hyvät.	KG	3233000000	3233999999
	Kiint.hall.järj.liit	KH	3234000000	3234999999
	Toimittajat - netto	KN	3235000000	3235999999
	Kiint.osakejärj	KO	3236000000	3236999999
	Tilien ylläpito	KP	3237000000	3237999999
	Toimittajat - lasku	KR	3238000000	3238999999
	Kiint.sähkönl.iitt	KS	3239000000	3239999999
	Laskut, IP,ulkopuoli	LB	3240000000	3240999999
	Laji/toimintoj.kirj.	LT	3241000000	3241999999
	ML-tiitys	ML	3242000000	3242999999
	Regressilask. Kon.	MQ	3243000000	3243999999
	JV-Simmer Kon.(tulev	MS	3244000000	3244999999
	Ratti Kon.	N3	3245000000	3245999999
	IF ilm. eläk Kon.	N9	3246000000	3246999999
	EU Korvaus Kkp.	OG	3247000000	3247999999
	Henkivak.korvau Kkp.	OH	3248000000	3248999999
	Tapaturma Kkp.	OI	3249000000	3249999999
	MA korvaus Kkp.	OJ	3250000000	3250999999
	Takaus.korvaus Kkp.	OK	3251000000	3251999999
	Sulkan epäv.vah. Kkp	OL	3252000000	3252999999
	TKV Muis.	OM	3253000000	3253999999
	Moottorijon. Muis.	ON	3254000000	3254999999
	Sulka Muis.	OO	3255000000	3255999999
	Matkavakuutus Muis.	OP	3256000000	3256999999
	Vahinkovakuutus Muis	OQ	3257000000	3257999999
	Henkilövakuutus Muis	OR	3258000000	3258999999
	Tapaturma Muis.	OS	3259000000	3259999999
	Kasko Muis.	OT	3260000000	3260999999
	Ratti maksusop. Muis	OU	3261000000	3261999999
	Esinevak.yks. Muis.	OV	3262000000	3262999999
	Takausvakuutus Muis.	OW	3263000000	3263999999
	Sulkan epäv.vah Muis	OX	3264000000	3264999999
	Regressilask. Muis.	OY	3265000000	3265999999
	Tuleva raha Muis.	OZ	3266000000	3266999999
	Palkk. as.m.liitt.ja	P1	3267000000	3267999999
	MA korvaus Muis.	PB	3268000000	3268999999
	Sulkan epäv.vah Muis	PC	3269000000	3269999999
	Henkivak.korvau Muis	PD	3270000000	3270999999
	Tapaturma Muis.	PF	3271000000	3271999999
	Takaus.korvaus. Muis	PG	3272000000	3272999999
	YT Korvaus Muis.	PH	3273000000	3273999999
	JV-Simmer Muistio	PI	3274000000	3274999999
	MA korvaus Kon.	PJ	3275000000	3275999999
	Tapaturma Kon.	PL	3276000000	3276999999
	Takaus,korvaus Kon.	PM	3277000000	3277999999
	YT Korvaus Kon.	PN	3278000000	3278999999
	JV-Simmer Kon.(lähte	PO	3279000000	3279999999
	ATK-palv.vel.liitt	PP	3280000000	3280999999
	Hinnanmuutos	PR	3281000000	3281999999
	EU Korvaus Kon.	PS	3282000000	3282999999
	EK Korvaus Kon.	PT	3283000000	3283999999
	Päätetapahtum.liitt	PU	3284000000	3284999999
	ATK-palv.vel. levyti	PW	3285000000	3285999999
	Systemipalv.vel.lii	PX	3286000000	3286999999
	Työasemaveloitukset	PY	3287000000	3287999999
	S-laskutus, Elisa	PZ	3288000000	3288999999
	Sulkan epäv.vah. Kon	QA	3289000000	3289999999
	EK Korvaus Kkp.	QB	3290000000	3290999999
	Cross-company korot	QC	3291000000	3291999999
	EU korvaus muis.	QD	3292000000	3292999999
	Hyvitys - nettosuor.	RA	3293000000	3293999999
	Ostolasku	RE	3294000000	3294999999
	Lask.vast.otto netto	RN	3295000000	3295999999
	Laskun siirto	RV	3296000000	3296999999
	SIJ/KTÖ JAKO	SK	3297000000	3297999999
	Jälkikirjaustosite	SU	3298000000	3298999999
	Tiedonsiirto	UE	3299000000	3299999999
	Maksukirjaus	ZP	3305000000	3305999999
	Pankki - täsmäytys	ZR	3306000000	3306999999
	Maksu per shekki	ZS	3307000000	3307999999
	Maksuselvitys	ZV	3308000000	3308999999
	INV.TILAUSTEN PURKU	QE	3309000000	3309999999
	Tuottoturva man. peruut	14	3310000000	3310999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	Lainaturva man. peruut	15	3311000000	3311999999
	Mittaturva man. peruut	16	3312000000	3312999999
	Aulii man. peruut	11	3313000000	3313999999
	ryhmävak man. peruut	17	3314000000	3314999999
	Rak.virhevak. man. peruut	18	3315000000	3315999999
	Oiva man. peruut	12	3316000000	3316999999
	Sulka evl man. peruut	1P	3317000000	3317999999
	Sulka man. peruut	1C	3318000000	3318999999
	Matkavak. man. peruut	1D	3319000000	3319999999
	Vahinkovak. man. peruut	1E	3320000000	3320999999
	M.ajoneuvovak. man. peruut	1A	3321000000	3321999999
	Henkilövak. man. peruut	1F	3322000000	3322999999
	Tapaturmavak. man. peruut	1G	3323000000	3323999999
	Kaskovak. man. peruut	1I	3324000000	3324999999
	Ratti man. peruut	13	3325000000	3325999999
	Ratti maksusop. man. peruut	1J	3326000000	3326999999
	Esinevak. yks. man. peruut	1M	3327000000	3327999999
	Takausvak. man. peruut	1N	3328000000	3328999999
	EK Korvaus man. peruut	19	3329000000	3329999999
	Ratti 2 man. peruut	1B	3330000000	3330999999
	Takaus korv. man. peruut	1H	3331000000	3331999999
	JV-Simmer man. peruut	1K	3332000000	3332999999
	JV-Simmer muist. m. pe	1S	3333000000	3333999999
	Korkki TA	QF	3334000000	3334999999
	Korkki YT	QG	3335000000	3335999999
	Korkki EU	QH	3336000000	3336999999
	Korkki EK	QI	3337000000	3337999999
	Korkki YA	QJ	3338000000	3338999999
	Korkki MK	QK	3339000000	3339999999
	Korkki manuaalitosite	QL	3340000000	3340999999
	KORKKI PV MANUAALITOS.	QM	3341000000	3341999999
	Flex maksutulo, koneellinen	K1	3342000000	3342999999
	Flex maksutulo, manuaalinen kirjaus	K2	3343000000	3343999999
	Flex korvaukset, koneellinen	K3	3344000000	3344999999
	Flex korvaukset, manuaalinen kirjaus	K4	3345000000	3345999999
	Flex manuaalinen peruuntuva	K5	3346000000	3346999999
	Flex Eurocenter korvaukset, koneellinen	K6	3347000000	3347999999
	Flex Eurocenter korvaukset, manuaalinen	K7	3348000000	3348999999
	EU KORVAUS PERUUTUS	QO	3349000000	3349999999
	DH koneellinen	QP	3350000000	3350999999
	DH Manuaalinen	QQ	3351000000	3351999999
500	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
501	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
502	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
503	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
504	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
505	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
506	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
507	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
508	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
509	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
040	JÄSENLUOTTOVAKUUTUS	TA	5040000001	5040999999
050	ASUNTOSÄÄSTÖPALKKIOT	TB	5050000001	5050999999
060	ELÄKEKASSA	TC	5060000001	5060999999
061	ELÄKEKASSA	TC	5060000001	5060999999
080	OP-LUOTOT	TD	5080000001	5080999999
084	ALV-MAKSUT	TE	5084000001	5084999999
510	TOSITEMUUNTO	TG	5100000001	5100999999
610	ULTRA VALUUTANVAIHTO	TX	6100000001	6100999999
613	ZVS-MAKSUT/OKO	TH	6130000001	6130999999
614	ZVS-MAKSUT/OKO	TH	6130000001	6130999999
615	PSE/PE-MAKSUT/OKO	TZ	6150000001	6150999999
616	PSE/PE-MAKSUT/OKO	TZ	6150000001	6150999999
620	FORSE	TI	6200000001	6200999999
621	SDD SEPA SUORAVELOITUS	RB	6210000001	6210999999
624	AQUARIUS/OKO	GP	6240000001	6240999999
625	VIEW/PÄIVITYKSET	TJ	6250000001	6250999999
628	DPS/OPTO-TAPAHTUMAT	RZ	6280000001	6280999999
631	SEKKILUNASTUKSET (USKI)	TK	6310000001	6310999999
632	SEKKILUNASTUKSET (USKI)	TK	6310000001	6310999999
633	PANKKITAKAUKSET	TL	6330000001	6330999999
634	OKOBANKEN	TM	6340000001	6340999999
635	OKOBANKEN	TM	6340000001	6340999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
636	REMBURSSIT JA PERITTÄVÄT	TN	6360000001	6360999999
637	REMBURSSIT JA PERITTÄVÄT	TN	6360000001	6360999999
638	DPS PÄIVITTÄISET	KU	6380000001	6380999999
639	DPS TASEEN ULKOPUOL.	KV	6390000001	6390999999
640	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
641	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
642	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
643	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
644	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
645	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
646	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
647	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
648	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
649	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
653	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
654	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
657	ULKOMAISET SEKKILUNASTUKSET	TU	6570000001	6570999999
658	ULKOMAISET SEKKILUNASTUKSET	TU	6570000001	6570999999
659	ULKOMAISET SEKKILUNASTUKSET	TU	6570000001	6570999999
660	MATKASHEKIT	TQ	6600000001	6600999999
663	Ultra/ Henki Aquarius VIRO	KF	6630000001	6630999999
665	BANKGIRO	TV	6650000001	6650999999
666	RPM (Rahanpesun estämisen keskeytyskirjaukset)	KX	6660000001	6660999999
667	RPM/EUR	RM	6670000001	6670999999
670	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999
671	SETELIKAUPAT	TR	6710000001	6710999999
672	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999
673	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999
674	BOND/REPO PÄIVITTÄISET	TS	6740000001	6740999999
675	BOND ARVOSTUKSET	XV	6750000001	6750999999
691	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
692	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
693	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
694	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
695	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
696	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
697	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
698	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
699	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
706	VALUUTTAMÄÄRÄISET MERKINNÄT	HO	1123000001	1123999999
	TYÖASEMATOSITTEET	TY	9000000001	9099999999
9900016	USKI ULKOM SHEKKIEN LUNASTUS	BQ	9701600001	9701699999
990005	LÄHTEVÄ CLEARING (AAMU)	VB	9900500001	9900599999
990007	Prepaid rsk-tapahtumat	KJ	9900070001	9900079999
9900001	OTTOLAINAUS	BA	9900100001	9900199999 OT003/OTORP002
990001	OTTOLAINAUS	BA	9900100001	9900199999
9900002	ANTOLAINAUS	BD	9900200001	9900299999 AMR972
9900030	OVY:N LUOTTOVAKUUTUKSET	EJ	9900300001	9900309999
9900031	OVY:N KORVAUS&VARAUS	GE	9900310001	9900319999
9900032	ABASEC/OPSTOCK	GL	9900320001	9900329999
9900004	PANKKITAKAUS	BF	9900400001	9900499999 ATRR009
990004	MTL TAPAHTUMAT / MAKSULIIKE	VA	9900400001	9900499999
9900005	LÄHETETYT ATK-VÄLITYKSET	BG	9900500001	9900599999 MGKR2005, MGKR2006
9900006	SAAPUNEET ATK-VÄLITYKSET	BH	9900600001	9900699999 MGKR2001
9900007	SELVITETTÄVÄT ATK-VÄLITYKSET	BI	9900700001	9900799999 MGKR2002
9900008	PÄÄKIRJATAPAHTUMAT	BJ	9900800001	9900899999 MGKR2004
9900009	SAAPUNEET PIKASIIROT	BK	9900900001	9900999999 MGR5150
990009	SAAPUVA CLEARING 31.12.1997 ALKAEN (AAMU)	VE	9900900001	9900999999
990010	POPS BRUTTOCLEARING 16.12.1997 ALKAEN	VF	9901000001	9901099999
9900005	LÄHETETYT ATK-VÄLITYKSET / OKO	EK	9901100001	9901199999
990012	AGIOT /VALUUTTAKASSA	VG	9901200001	9901299999
9900013	ERIKOISLAINAT	CG	9901300001	9901399999
990013	ERIKOISLAINAT	CG	9901300001	9901399999
9900014	VALUUTTAKIRJANPITO	EE	9901400001	9901499999 MV29K
990014	VALUUTTAKASSA 24.2.1997 ALKAEN	EE	9901400001	9901499999 OTALPKT
9900015	ANTOLAINAUS /ALPER	BP	9901500001	9901599999
990015	AUTOMAATTIKIRJAUS / ALPER 18.11.94 ALKAEN	BP	9901500001	9901599999
9900016	USKI ULKOM SHEKKIEN LUNASTUS	BQ	9901600001	9901699999 op:t, 7880: USLR610
990016	CLEARING 30.10.98 (YÖ)	VH	9901600001	9901699999
990017	CLEARING 30.10.98 (YÖ)	VI	9901700001	9901799999
9900018	MATKAVALUUTTA	BL	9901800001	9901899999 MAVRMTIK

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja	
			alku	loppu
990018	MATKAV. (MAVA) VIERAAT SEKIT JA MATKASEKIT	BL	9901800001	9901899999
9900019	MATKAVALUUTTA/AGIO	BM	9901900001	9901999999 MAVRATIK
990019	AGIOT (MAVA)	BM	9901900001	9901999999
990020	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990022	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990023	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990024	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990025	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990122	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990123	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990124	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
9900021	OP:N TILIT OKOSSA	BS	9902100001	9902199999 PR002
990021	OPICS (KK-VAIHDE PYSYVÄT KIRJAUKSET)	VK / VL	9902100001	9902199999
9900006	SAAPUNEET ATK-VÄLITYKSET / OKO	EL	9902200001	9902299999
9900008	PÄÄKIRJATAHAHTUMAT / OKO	EM	9902300001	9902399999
9900241	PERINTÄ- JA KORVAUSJÄRJESTELMÄ (PKJ) OVY	EQ	9902410001	9902419999
9900242	PANKKIKOHTAISET VAKUUTUKSET (PKV) OVY	ER	9902420001	9902429999
9900243	PANKKIKOHTAISET VAKUUTUKSET (PKV) OVR	ES	9902430001	9902439999
9900025	RAHAHUOLTO	EG	9902500001	9902599999
9900026	LUNASTETUT OKON SEKIT	BV	9902600001	9902699999 MGKR2003
990026	LUNASTETUT OKON SEKIT WINRESK	BV EO	9902600001 9902700001	9902699999 9902799999
990028	KAPULA PÄIVITT./OKO	GS	9902800001	9902899999
990029	KAPULA ARVOSTUS/OKO	GT	9902900001	9902999999
990030	ASLA/SIIRTYVÄT/OHMO	GD	9903000001	9903099999
990031	ASLA	VM	9903100001	9903199999
990032	ASLA / SIIRTYVÄT	VN / VO	9903200001	9903299999
990033	ASLA/OHMO	GC	9903300001	9903399999
990034	UTU/PALKKIOT	IF	9903400001	9903499999
9900035	POPS/LUNASTAMATTOMAT SEKIT YLI 10V	IG	9903500001	9903599999
9900036	PKJ JÄLKIPER. SUORIT	IH	9903600001	9903699999
990036	ELE PÄIVITTÄISET VIENNIIT	JA	9903700001	9903799999
990037	ELE TAUP VIENNIIT	JB	9903800001	9903899999
990038	ELE PERUUTETTAVAT TILINPÄÄTÖSVIENNIIT	JC	9903900001	9903999999
990041	KIRJAUSYHTEENVETO/RAHAHUOLTO	VP	9904100001	9904199999
9900042	PLATINAJÄRJESTELMÄ	BW	9904200001	9904299999 BJER122
990042	KIRJAUSYHTEENVETO/RAHAHUOLTO (UUSI)	VQ	9904200001	9904299999
9900043	CLARITY, sisäinen ICT työ (ei peruutettava)	RD	9904300001	9904399999
990044	DEVON, 30.6.99	VR	9904400001	9904499999
990045	DEVON, 30.6.99	VS	9904500001	9904599999
990046	DEVON, 30.6.99	VT	9904600001	9904699999
990047	DEVON, 30.6.99	VU	9904700001	9904799999
9900050	PALKAT	BY	9905000001	9905099999 (***)
9900052	LOMAPALKKAVELAT	GV	9905200001	9905299999 (***)
990054	Banksyst kk/tp-päätös	JE	9905900001	9905999999
990055	Banksyst taseen ulkopuoliset (jos tarvitaan)	JL	9905500001	9905599999
990056	TRADING TERMIINIEN ARVOSTUSTULOS (EI PERUUTETTAVA)	VX	9905600001	9905699999
990057	RJ PÄIVITTÄISET	JF	9905700001	9905799999
990058	RJ SIIRTYVÄT	JG	9905800001	9905899999
9900060	VALUUTTATILIT	BZ	9906000001	9906099999
990060	VALUUTTAOTTOLAINAUS	BZ	9906000001	9906099999
9900061	VALUUTTATILIT / AGIOT	CA	9906100001	9906199999 DARRAGI/OVARP002
990061	VALUUTTAOTTOLAINAUS /AGIOT	CA	9906100001	9906199999
9900062	VALUUTTATILIT/SIIRTYVÄ KORKO	CB,CC	9906200001	9906299999 DARRASK/OVARP002
990062	VALUUTTAOTTOLAINAUS/SIIRTYVÄT ERÄT	CB / CC	9906200001	9906299999
9900063	LÄHTEVÄT ULKOMAAN MAKSUT	CD	9906300001	9906399999 LUMR124
990065	BLV TILINP. PYSYVÄ	JN	9906500001	9906599999
990066	BLV TP PERUUTETTAVA	JO	9906600001	9906699999
990068	BLT TILINP. PYSYVÄ	JQ	9906800001	9906899999
990069	BLT TP PERUUTETTAVA	JR	9906900001	9906999999
9900070	SÄILYTYSPALKKIOT SÄILYTYSPALKKIOLAKUTUS 2.11.94 ALKAEN	CE	9907000001	9907099999
990070	(KESÄ- JA JOULUK)	CE	9907000001	9907099999
9900071	ARVOPAPREIDEN MYYNTIPALKKIOT JVK.MERKINTÄ/ARVOPAPEREIDEN	CF	9907100001	9907199999
990071	VÄL.PALKKIOT	CF	9907100001	9907199999
990072	BOND/JVK/EI KÄYTÖSSÄ	VZ	9907200001	9907299999
990073	BOND/S. KOROT. PÄIV./EI KÄYTÖSSÄ	UC	9907300001	9907399999
990074	BOND/ARV. KK. L./EI KÄYTÖSSÄ	UD	9907400001	9907499999
990075	BOND/HINTAERO PÄIV./EI KÄYTÖSSÄ	UF	9907500001	9907599999
990076	Prepaid maksutapahtumat	KK	9907600001	9907699999
990077	REPO NORMAALIKIRJAUKSET/EI KÄYTÖSSÄ	YA	9907700001	9907799999
9900078	MAKSULIIKETILIN KATESIIRTO	EC	9907800001	9907899999 OKO/PR93
990078	KATESIIRTO OTTO/OPTO	YB	9907800001	9907899999
990079	BOND/ARVOPÄIVÄKIRJAUKSET	YC	9907900001	9907999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
9900080	SIJOITUSRESKONTRA/OVC	GJ	9908000001	9908099999
9900081	KORJAUSTOSITELAJI	CH	9908100001	9908199999
9900082	HALTIA VUOKRASAAMISET	EH	9908200001	9908299999
9520005	YIT-VUOKRAT	EH	9908200001	9908299999
677	KORVA/PÄIVITTÄISET	CJ	9908300001	9908399999
678	KORVA/HINTAEROT	CJ	9908300001	9908399999
9900083	KORVA-TAPAHTUMAT	CJ	9908300001	9908399999
9900083	KORVA PÄIVITTÄISET	CJ	9908300001	9908399999
9900042	PLATINAJÄRJESTELMÄ	BW	9908400001	9908499999
9900085	KIINTEISTÖRESKONTRA / UUSI	CI	9908500001	9908599999
9900086	OKO:N LAINAT	CM	9908600001	9908699999
990086	OKO:N LAINAT OP:LLE	CM	9908600001	9908699999
990087	REPO ARVOPÄIVÄKIRJAUKSET/EI KÄYTÖSSÄ	YK	9908700001	9908799999
9900088	HALTIA VASTIKERESKONTRA	EF	9908800001	9908899999
9900089	HALTIA VASTEKESUORITUKSET	EI	9908900001	9908999999
9900091	MAKSULIIKE /ASLA	CN	9909100001	9909199999 ALARKP01 JA 13
9900092	ASLA/OHMO	GA	9909200001	9909299999
9900095	VILU/KOTIPANKKI	GG	9909500001	9909599999
990995	OKO:N KIRJAUSYHTEENVETO / OPTO	YN	9909950001	9909959999
9901001	OTTOLAINAUS/SIIR.KOR.PERUUTUS	BC	9910010001	9910019999 OT003/ OTORP003
991001	OTTOLAINAUS / SIIRTYVÄT ERÄT	YO / YP	9910010001	9910019999
9901002	ETUKÄTEEN MAKS.KOROT/TILINP.	BE,ED	9910020001	9910029999 AMR827
991003	LOAN IQ/OKO	GN	9910030001	9910039999
991004	ANTO AGIO KIRJAUKSET JA			
991004	PENNINPYÖRISTYKSET	YQ	9910040001	9910049999
991005	YPA LAINAT	YR	9910050001	9910059999
991006	YPA LAINAT SIIRTYVÄT (eurot)	YS / YT	9910060001	9910069999
991048	YPA LAINAT SIIRTYVÄT (valuutat)	YS / YT	9910060001	9910069999
991007	KESKUSPANKKIPALVELUOSASTON LAINAT (RO)	YU	9910070001	9910079999
991008	RO SIIRTYVÄT	YV / YW	9910080001	9910089999
991009	PERINTÄANTOLAINAUS (PA)	YX	9910090001	9910099999
991010	PA SIIRTYVÄT	YY / YZ	9910100001	9910109999
9901011	OTTOLAINAUS /SIIRTYVÄ KORKO	BB	9910110001	9910119999 OT003
991012	YA-JS S. KORK. PER.	UK	9910120001	9910129999
9901013	ALS:N HOITOPALKKIOT	BN,BO	9910130001	9910139999 AMR830
991013	RO-JS S. KORK. PER.	UG	9910130001	9910139999
991014	PA-JS S. KORK. PER.	UH	9910140001	9910149999
991015	RO/AGIOKIRJAUKSET	UI	9910150001	9910159999
991016	PA/AGIOKIRJAUKSET	UJ	9910160001	9910169999
9910002	ALS-JOLLA CAP PÄIVITTÄISET	JJ	9910200001	9910209999
9901021	OPTO / SIIRTYVÄ KORKO	BT,BU	9910210001	9910219999 PR402
991024	YA VIRO AGIOT	RP	9910240001	9910249999
991025	YA VIRO PÄIVITTÄISET	RJ	9910250001	9910259999
991026	YA VIRO SIIRTYVÄT	RO	9910260001	9910269999
991027	YA VIRO AA-PERUUTUKSET	RU	9910270001	9910279999
9901003	ANTOLAINAUS /Okopankki	EY,EZ	9910300001	9910399999
991034	YA LATVIA AGIOT	RR	9910340001	9910349999
991035	YA LATVIA PÄIVITTÄISET	RK	9910350001	9910359999
991036	YA LATVIA SIIRTYVÄT	RQ	9910360001	9910369999
991037	YA LATVIA AA-PERUUTUKSET	RX	9910370001	9910379999
9901042	PLATINAJÄRJESTELMÄ/SIIRTYVÄ	BX,BR	9910420001	9910429999 BJER221
991044	YA LIETTUA AGIOT	RT	9910440001	9910449999
991045	YA LIETTUA PÄIVITTÄISET	RL	9910450001	9910459999
991046	YA LIETTUA SIIRTYVÄT	RS	9910460001	9910469999
991047	YA LIETTUA AA-PERUUTUKSET	RY	9910470001	9910479999
9901050	ALS/PREEMIOIT JA ARV.	GH	9910500001	9910509999
9901055	ALS/JOHD.AR.V.PER.	GI	9910550001	9910559999
9901083	KORVA-TAPAHTUMAT/SIIRT. KORKO	CK,CL	9910830001	9910839999
9901083	KORVA OSAKKEET /SIIRTYVÄT	CK,CL	9910830001	9910839999
990083	KORVA RM/ARVOSTUKSET	CK	9910830001	9910839999
991083	KORVA RM/ARVOST.PER.	CL	9910830001	9910839999
9901086	OKO:N LAINOJEN SIIRTYVÄT	CV	9910860001	9910869999
991086	OKO:N LAINAT OP:LLE / SIIRTYVÄT	CV / CY	9910860001	9910869999
9901091	MAKSULIIKE /ASLA /SIIRTYVÄ KORKO	CO,CP	9910910001	9910919999 ALARKP06 JA 07
9901092	SSP:N KAUPPAHINNAN JAKSOTUS	CQ,CZ	9910920001	9910929999
9901093	ASLA/OHMO/SIIRTYVÄT	GB	9910930001	9910939999
991111	OKOPANKIN TASESIIRROT / OL	XA	9911110001	9911119999
991112	OKOPANKIN TASESIIRROT /ALS	XB	9911120001	9911129999
991113	OKOPANKIN TASESIIRROT / VALUUTAKASSA	XC	9911130001	9911139999
991114	OKOPANKIN TASESIIRROT / DA	XD	9911140001	9911149999 ACR3B1/ACR3B2
9910201	ATK-LASKUTUS OPK /JP	CS	9912010001	9912019999
990176	PREPAID TILITYKSET	KT	9917600001	9917699999
991995	OPTON KONEKIELISET SIIRT.KOROT	XE / XF	9919950001	9919959999
992001	TERMIINI / H TAI TR	XG	9920010001	9920019999
9920002	ALS-JOLLA CAP TILINPÄÄTÖS	JK	9920020001	9920029999
992005	FRA PÄÄOMAT	XH	9920050001	9920059999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku loppu	
990201	ATK-LASKUTUS / OKO	YL	9920100001	9920199999
9900202	SRJ-PALKKIONPALAUTUSJAKSOTUS/OP- RAHASTO	IA	9920200001	9920299999
9900203	SRJ-PALKKIONPALAUTUSJAKSOTUS/SAAJAYHTIÖT	IB	9920300001	9920399999
9900205	OMISTAJAJÄSENREKISTERI	CT	9920500001	9920599999 JRER110
990207	TALLETUSSIIRROT	YM	9920700001	9920799999
679	PÄÄMAKONVERSIOT	Z4	9920830001	9920839999
9902083	PÄÄMAKONVERSIOT	Z4	9920830001	9920839999
992100	PANKKITAKAUKSET	XI	9921000001	9921009999 PTKR3301
992101	PANKKITAKAUSET / AGIOT	XJ	9921010001	9921019999
992102	HENKIVAKUUTUS	HV	9921020001	9921029999
683	ARVOSTUSKONVERSIOPURKU	Z5	9921830001	9921839999
9902183	ARVOSTUSKONVERSIOPURKU	Z5	9921830001	9921839999
684	ARVOSTUSKONVERSIOPURKU	Z6	9922830001	9922839999
9902283	ARVOSTUSKONVERSIOPURKU	Z6	9922830001	9922839999
992400	CPICS (TASEEN ULKOPUOLISET)	XL	9924000001	9924009999
9903001	SALDONSIIIRTO	Z1	9930010001	9930019999
9903001	SALDONSIIIRROT	Z1	9930010001	9930019999
993002	TERMIINIT PISTE-EROT SIIRT.	XM / XN	9930020001	9930029999
9903003	EURO	Z3	9930030001	9930039999
9903003	EURO	Z3	9930030001	9930039999
9930002	ALS-JOLLA CAP TASEEN ULKOPUOLISET	JL	9930200001	9930209999
993009	TERMIINIT PISTE-EROT	XO / XP	9930090001	9930099999
994005	TERMIINIT / AGIOT	XQ	9940050001	9940059999
994006	TERMIINIT / AGIOT PALAUTUS	XR	9940060001	9940069999
9940007	LJR OPA-SIIRROT	MX	9940700001	9940799999
9940008	LJR ERIKOISLAINAT	MD	9940080001	9940089999
994010	FRA ARVOSTUKSET	XS / XT	9940100001	9940109999
9940104	LJR EFEKT.KORON HINTAERO	ME	9941040001	9941049999
9940105	LJR EFEKT.KORON HINTAERO PERUUTUS	MF	9941050001	9941059999
9940106	LJR ETUKÄTEEN MAKS.KOROT TP	MG	9941060001	9941069999
9940107	LJR ETUKÄTEEN MAKS.KOROT TP PERUUTUS	MH	9941070001	9941079999
9940108	LJR ERIK.LAINOJEN SIIRT. HOITOPALKKIOT	MI	9941080001	9941089999
9940109	LJR ERIK.LAINOJEN SIIRT. HOITOPALKKIOT PERUUTUS	MJ	9941090001	9941099999
9940110	LJR-JOLLA CAP PÄIVITTÄISET	MM	9941100001	9941109999
9940111	LJR-JOLLA CAP KK-VAIHDE PERUUTUS	ei vielä varattu		
9940112	LJR-JOLLA CAP ARVOSTUKSET	MN	9941120001	9941129999
9940113	LJR-JOLLA CAP ARVOSTUKSET PERUUTUS	ei vielä varattu		
9940114	LJR-JOLLA CAP TASEEN ULKOPUOLISET	MO	9941140001	9941149999
9940115	LJR-JOLLA CAP TASEEN ULKOPUOLISET PERUUTUS	ei vielä varattu		
9940116	LJR-KALA PREEMIOIT JA ARVOSTUKSET	MP	9941160001	9941169999
9940117	LJR-KALA ARVOSTUSTEN PERUUTUS	MR	9941170001	9941179999
9940120	LJR ARVONALENTUMISET	MU	9941200001	9941209999
9940121	LJR ARVONALENTUMISET PERUUTUS	MV	9941210001	9941219999
995	AGIOT/ULKOMAANRESKONTRAT	XU	9950010001	9950019999
9950002	JORE TILINPÄÄTÖS	KD	9950020001	9950029999
9960002	JORE TASEEN ULKOP.	KE	9960020001	9960029999
9970002	CHF-TP-VIENNIT	KL	9970020001	9970029999
9970003	CHF-TAUP-VIENNIT	KM	9970030001	9970039999
998	ULKOM.SIIRTYVIEN KORKOJEN AUTOMAATTIKIRJAUS	XX	9980000001	9980999999
999	VALUUTTALUOTTO	XY	9990000001	9990999999
	PERUUTUS / KUMPPANIKOODIT	PK	9999970001	9999979999
	E-FLOW PERUUTUS	EP	9999980001	9999989999
	YLEINEN PERUUTUSTOSITE	PE	9999990001	9999999999

SAPin tositepäiväkirja, kuukausipäiväkirja ja SAPin Ostovelka- ja myyntisaamistilien pääkirja

*) on arkistoitu LEA -arkistointijärjestelmään.

Tositteet on joko laadittu konekielisenä tai tulostettu paperille ja ne säilytetään kansiossa tai arkistoituna

** REA-arkistointijärjestelmään

***) Raportit arkistoitu marraskuusta 2006 lähtien Aditron eArkistossa

Rinnakkaisissa sovellustositenumeroissa lyhyemmät sovellustositenumerot ovat peräisin Intime-kirjanpitojärjestelmästä, pidemmät FMS-kirjanpitojärjestelmästä.

Jatkossa yksi sovellustositenumero kaikkien yritysten käyttöön (SAP kaikilla käytössä).

Helsingin Seudun Osuuspankki

1. Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Helsingissä 3 . päivänä helmi kuuta 2020

Timo Ritakallio
hallituksen puheenjohtaja

Harri Nummela
hallituksen varapuheenjohtaja

Jukka Hukkinen
hallituksen jäsen

Sirpa Leppäluoto
hallituksen jäsen

Linda Luukas
hallituksen jäsen

Jarmo Viitanen
toimitusjohtaja

2. Tilintarkastajien merkintä suoritetusta tilintarkastuksesta

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä 10 . päivänä helm kuuta 2020

KPMG Oy Ab

Tia Kataja
KHT